

m:
agazin

OKTOBAR 2015.
BROJ 7
IZDANJE ZA BIH
BESPLATAN PRIMJERAK

m:tel

INTERVJU
dr Branko Dokić,
dekan ETF Banja
Luka

TEMA BROJA
Digitalni
marketing

SVJETSKI
DOGAĐAJI
IFA Berlin 2015

HUAWEI Mate S **NEW**

Ljubav na prvi dodir

consumer.huawei.com

  MojHuawei

* Jedna godina premium garancije unutar 3 godine generalne garancije.

IMATE PRIJATELJE

10 INTERVJU

dr Branko Dokić

16 ZVIJEZDA PONUDE

Huawei Mate S

32 PRIČE O PRIJATELJSTVU

Noć reklamoždera

POSLOVNI SVIJET

56 BRENDOVI KOJIMA VJERUJEMO

**Sony Xperia Z5 i
Xperia Z5 Compact**

58 SVJETSKI DOGAĐAJI

IFA Berlin 2015

78 MREŽA

**Google zna sve o vama,
jer ste mu vi to kazali**

S DRUGE STRANE

84 TALENTI

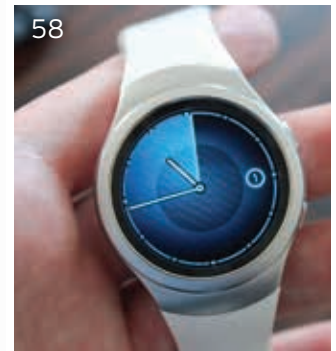
David Radosavljević

94 U ROMINGU

Rio de Žaneiro

102 U DOBROM DRUŠTVU

Biljana Krstić

m:agazin

Kažu da je ljeto period kada se prikuplja energija za završnu fazu radne godine. Kažu i da je tako zbog uživanja u sunčanim danima, kupanja u slanoj vodi i mirisa morskog povjetarca. Nama se, međutim, čini drugačije. Možda zato što je nama najveću količinu nove energije u proteklom periodu donijelo nešto ljepše i trajnije od ljetnih blagodeti - prijateljstvo.

Vruće mjesece smo proveli slaveći prava prijateljstva, a u tome su nam, naravno, pomogli prijatelji. Upravo oni su nesebičnim potezima i dobročiniteljskim akcijama nastavili da obogaćuju našu bazu dobrih djela, koja se nalazi na www.dobrodjelo.com i već sada predstavlja pravu zbirku čovječnosti u vremenu kada se u nju često sumnja. Iako su djela uvijek važnija, prijateljstvo se slavilo i riječima. Od Prijedora do Trebinja, najbolji prijatelji su učestvovali u „Mjesecu prijateljstva“ i putujućem događaju koji ih je podsjetio na zajedničke uspomene, avanture i vrijednosti.

Riječi o prijateljstvu su zapisivane na diplome i izgovarane u kameru, ali su najvidljivije bile kada su

prijatelji i zatvorenih očiju bez muke pronalazili jedni druge ili kada su jedni drugima punog srca željeli ostvarenje najvećih želja. Zbog toga smo, podrškom mnoštvu događaja organizovanih širom države, od muzičkih festivala do sportskih manifestacija, omogućili starim prijateljima da stvore nove uspomene, a jučerašnjim neznancima da postanu prijatelji.

Tim putem ćemo i nastaviti, jer energiju prijateljstva nosimo sa sobom i u jesen - njoj svakako malo kiše i vjetra ne može ništa. Na kraju krajeva, i svi ljetni užici vrijede samo ako su podijeljeni sa prijateljima, a isti je slučaj i sa praznicima ka kojima grabimo. Neka prijateljstvo, stoga, bude energija koja će nas sve zajedno nositi i kroz mjesece koji se nalaze između. Mjesece žutog lišća, vrućeg kestenja i tople porodične atmosfere. Pa, eto, i velikih završnica poslovne godine. I ti biznis finali će se lakše prebroditi „with a little help from my friends“, kako davno rekoše Bitlsi.

m:tim

IMPRESUM

OKTOBAR 2015.
BROJ 7
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor Goran Vlaović, izvršni direktor za marketing i prodaju Đorđe Mišić

m:agazin TIM: Sandra Stanić, Aleksandra Šobić, Jelena Maksimović, Milica Stojaković, Andrea Lazić, Vlatka Repac, Brankica Raković

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Darko Bajić, Aleksandra Stojanović-Ljubotina, Predrag Laketa, Nemanja Runić, Savo Drakulić, Staša Nikodinović, Bojan Radović, Vesna Drakulić, Ljiljana Šipragić, Nenad Bosnić, Darko Kojić, Milovan Tatić, Jelena Računica, Maja Desančić i Dejan Trninić

LEKTOR: Ljiljana Čolović

DIZAJN: Marina Jungić / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA: Sanda Arsenić / Aquarius

ADRESA REDAKCIJE: Ivana Franje Jukića 1, 78.000 Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250 // FAX: 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // WEB: mtel.ba

ŠTAMPA: Compex, Braće Pišteljić 1, 78.000 Banjaluka

TIRAŽ: 3.000

IZLAZI KVARTALNO

m:

IMATE PRIJATELJE

MJESEC
PRIJATELJSTVA

PRIČE O PRIJATELJSTVU

FOTO PRIČA

1. **ATP turnir Challenger** - Kompanija m:tel je i ove godine bila tradicionalni sponzor najvećeg teniskog takmičenja u Banjaluci.
2. **Koncert Željka Joksimovića u Banjaluci** - Održan solistički koncert u Banjaluci zahvaljujući podršci kompanije m:tel.
3. **Mjesec prijateljstva** - Kompanija m:tel slavila drugarstvo u gradovima širom BiH.
4. **Prvi u BiH** - predstavljen Sony Android TV.
5. **m:tel i Demofest** - Prijateljstvo koje traje.
6. **Otvorena nova m:tel poslovnica u Obilićevu** - Kompanija m:tel bogatija je za još jednu moderno opremljenu poslovnicu.

NUDIMO VAM

Tarifa Kombinuj

400
MB

MOBILNOG
INTERNETA

PIŠE: JELENA MAKSIMOVIĆ

Kombinuj tarifa idealno je rješenje za sve postojeće prepaid korisnike koji žele unaprijediti mobilnu komunikaciju i obezbijediti potpunu kontrolu svojih troškova. Sa nepromjenljivim fiksnim računom, uz Kombinuj tarifu obezbijedite sebi bonus u vidu dopune na računu za razgovore i poruke, kao i bonus za mobilni internet.

Razlog više da se opredijelite za Kombinuj tarifu jeste i to što ovaj tarifni model objedinjuje sve prednosti postpaid i prepaid m:tel mobilne telefonije. U skladu sa svojim potrebama i navikama birate Kombinuj tarifu sa cijenom od 10, 20 ili 30 KM. Odabrani iznos biće u potpunosti izražen na vašem računu, uz koji će vam, zavisno od tarife za koju ste se odlučili, biti dodijeljen i dodatni bonus od 2, 5, odnosno 10 KM, kao i bonus od 400 MB mobilnog interneta.

Kao korisnici Kombinuj tarife, imate dodatnu mogućnost izbora Kombinuj Flex ili Kombinuj Flat tarife, što će zavisiti od toga da li više razgovarate u m:tel mreži ili drugim bh. mrežama. Cijena poziva u modelu Kombinuj Flex prema m:tel mobilnoj i fiksnj mreži je 0,17 KM, dok u Kombinuj Flat modelu pozivi prema svim mobilnim i fiksnim mrežama u BiH iznose 0,20 KM (bez PDV-a).

Uz Kombinuj tarifu uvijek vam nudimo i interesantne telefone, a u trenutnoj promotivnoj ponudi

možete nabaviti pametni telefon Alcatel Pixi 3 već po cijeni od 1 KM (sa uračunatim PDV-om) uz Kombinuj tarifu 20.

Pametni telefon Alcatel Pixi 3 je praktični dual SIM model, koji omogućava istovremeno korištenje dvije SIM kartice, posjeduje displej veličine 4 inča, te Dual-core 1 GHz Cortex-A7 procesor i 4 GB memorije, odnosno 512 MB RAM-a.

KOMBINUJ TARIFA POSEBNO JE INTERESANTNA ĐACIMA I STUDENTIMA KOJI ŽELE POTPUNU KONTROLU I FLEKSIBILNOST TROŠKOVA, PA ZBOG TOGA U M:TEL PONUDI MOŽETE PRONAĆI I POSEBNO KREIRANU KOMBINUJ STUDENT TARIFU U FLEX I FLAT VARIJANTI. OVAJ TARIFNI MODEL UKLJUČUJE MJESEČNU PRETPLATU OD 10 KM I BONUS U IZNOSU OD 5 KM, KAO I BONUS OD 400 MB MOBILNOG INTERNETA.

Uz Kombinuj tarifu kontrolišite svoje troškove sa uvijek istim iznosom mjesečnog računa, bez mogućnosti njegovog naknadnog prekoračenja.

Dodatne informacije potražite na www.mtel.ba

NUDIMO VAM

„Pickbox“

- videoteka budućnosti u
m:tel Open ponudi!

PIŠE: MILOVAN TATIĆ

Regionalno popularan “Pickbox” je odnedavno dostupan i novim m:tel Open korisnicima. Pickbox nudi najbolji serijski, filmski, dječiji i dokumentarni sadržaj po atraktivnoj cijeni.

Malo televizijsko tržište poput našeg često je godinama u zaostatku u odnosu na aktuelne TV sadržaje koje osvajaju gledaoce širom SAD-a i Evrope. Konačno, i naši gledaoci mogu da uživaju u svjetskim premijerama, odmah nakon prikazivanja u Americi, uz novu m:tel Open “Pickbox” videoteku.

Za one koji se nisu još susreli sa velikim i kvalitetnim videotekama TV sadržaja, a koji su dostupni pritiskom na dugme, sigurno će nestvarno zvučati da sada imaju opciju izbora od preko 2.500 časova programa, koji mogu gledati kada oni to žele, koliko puta to žele i bez prekida reklamama. Pickbox će, isto tako, biti posebno otkriće i onima koji su gubili vrijeme uzaludno tražeći najnovije epizode hit serija po ilegalnim sajtovima prepunim virusima.

“Pickbox” videoteka nudi za svakoga ponešto, a za one najnestrpljivije, tu je rubrika Hotbox sa najnovijim epizodama američkih premijera. Naravno, tehnički aspekt open platforme dozvoljava da se svi sadržaji gledaju u bilo koje doba dana, da se pauziraju, premotavaju i vraćaju na početak, a sve to neograničen broj puta u mjesecu.

Neki od bisera videoteka su sigurno i popularni „Vikinzi“, „Kuća od karata“, „Čista Hemija“, „Nazovi Saula“, „Agenti SHIELD-a“, „Heliks“ ili BBC serija poput „Poaroa“ i „Šerloka“. Izdvajaju se i klasici američke produkcije poput „Sajnfelda“ ili „Mjesta zločina“.

Dječiji sadržaji zauzimaju posebno mjesto u videoteci, i tako mališani mogu uživati u Dizni hitovima poput „Princeze i žapca“, „Vol I“, „Bolta“, „Hrabre Meride“ ili „Života buba“.

Ako smo uspeli da vas zainteresujemo, više o „Pickbox“ videoteci možete saznati na www.mtel.ba ili pozivom besplatnog broja korisničkog servisa 0800 50005.

INTERVJU

dr Branko Dokić, dekan ETF Banja Luka

Transfer aktuelnih visokotehnoloških znanja je naša misija

U ovom broju m:agazina razgovarali smo sa profesorom dr Brankom Dokićem, dekanom Elektrotehničkog fakulteta u Banjoj Luci.

RAZGOVARALA: MILICA STOJAKOVIĆ

Profesor Dokić je član Akademije inženjerskih nauka Srbije, predsjednik Udruženja inženjera elektrotehnike Republike Srpske, glavni i odgovorni urednik međunarodnog časopisa Electronics, te predsjednik međunarodnog Simpozijuma „Industrijska elektronika - INDEL“, a sa njim smo razgovarali o značaju elektrotehničke struke, te o rezultatima i projektima ovog fakulteta.

Elektrotehnički fakultet u Banjoj Luci postoji više od pet decenija. Možete li nam napraviti kratku retrospektivu prethodnog rada fakulteta?

Fakultet je počeo sa radom 1962. godine kao Odsjek za elektroniku i telekomunikacije Tehničkog fakulteta. Od 1975. godine, kada je osnovan Univerzitet u Banjoj Luci, radi kao samostalan fakultet sa dva odsjeka - Elektronika i telekomunikacije i Računarska tehnika i automatika, a 1994.

godine osnovan je i Odsjek za elektroenergetiku. Danas Fakultet radi sa tri studijska programa I i II ciklusa, te sa jednim programom III ciklusa studija (doktorski studij).

Fakultet raspolaže savremenom laboratorijskom opremom neophodnom za rad sa studentima. Broj diplomiranih inženjera, od osnivanja do danas, iznosi 2154. Broj prvi put upisanih studenata u prvu godinu kreće se od 120 (prva generacija) do oko 350 (krajem osamdesetih i početkom devedesetih godina prošlog vijeka).

Koliko su mladi zainteresovani za upis na studije elektrotehnike? Kakvo je vaše iskustvo?

Postoji veliki interes za studije elektrotehnike, što pokazuje i činjenica da je broj prijavljenih svake godine mnogo veći od broja kandidata koje možemo da upišemo. U školskoj 2014/15. godini upisali smo 250 srednjoškolaca, koliko je i planirano za ovu godinu. Nažalost, još uvijek je veliki broj onih koji odustanu već nakon prve godine studija, ali se nadamo da će se to promijeniti u budućnosti.

Elektrotehnički fakultet u Banjoj Luci ima nove licencirane studijske programe i postoje sva tri ciklusa studija. O kojim se programima radi?

Sadržaji predmeta potpuno su aktualizovani i prate svjetske trendove u oblastima koje pokriva. Svaki od studijskih programa ima dva smjera. Na I ciklusu, prva godina je zajednička za sve studijske programe. Programi smjerova odgovarajućeg studijskog programa su na prve dvije godine takođe zajednički, na trećoj djelimično, a na četvrtoj godini potpuno odvojeni. Studijski programi Elektronika i telekomunikacije, Računarstvo i informatika i Elektroenergetika i automatika na I ciklusu studija licencirani su prošle, 2014. godine, a programi II ciklusa 2015. godine.

Na III ciklusu (doktorski studij) organizuje se nastava na studijskom programu Informaciono-komunikacione tehnologije, sa sljedećim modulima: Programske tehnologije, Programski inženjering i Multimediji i komunikacije. Ove godine licenciran je još jedan program III ciklusa - Obnovljivi izvori i tehnike životne sredine. Program je multidisciplinarni i realizovaće ga, osim ETF-a, Mašinski, Arhitektonsko-građevinski i Tehnološki fakultet Univerziteta u Banjoj Luci.

Studenti Elektrotehničkog fakulteta u Banjoj Luci su među najuspješnijim studentima elektrotehnike u regionu i nerijetko osvajaju nagrade na regionalnim i međunarodnim takmičenjima. Da li postoje neke pojedinačne ili grupne nagrade ili takmičenja koja biste izdvojili?

Već dugi niz godina naši studenti postižu zapažene rezultate na raznim takmičenjima u znanju. Istakao bih uspjeh ekipe iz elektronike 2013. godine ostvaren na Međunarodnom susretu studenata elektrotehnike u Mađarskoj. Bili su i ekipno i pojedinačno ubjedljivo najbolji. U ekipnom plasmanu imali su preko 200 bodova više od drugoplasirane ekipe. Pojedinačno, naši takmičari su osvojili prvo, drugo i treće mjesto. Prošle godine je master rad našeg studenta Aleksandra Pajkanovića osvojio prvu Pupinovu nagradu Matice srpske Novi Sad u konkurenciji više od trideset radova iz Srbije i Republike Srpske.

Mnogi studenti Elektrotehničkog fakulteta su se našli i među m:stipendistima, koji su rezultat projekta kompanije m:tel - m:stipendije. Kakvo je vaše iskustvo u saradnji na ovom projektu?

I ovom prilikom čestitam kompaniji m:tel na izvrsnom projektu koji je veoma stimulativan za studente. Značaj ovog projekta se ogleda u tome što uključuje studente informaciono-komunikacionih tehnologija svih univerziteta u BiH, a pored finansijske pomoći, podrazumijeva i veoma koristan praktičan rad, po čemu je m:tel jedinstven.

Čestitam kompaniji m:tel na izvrsnom projektu koji je veoma stimulativan za studente.

Kompanija m:tel i Elektrotehnički fakultet u Banjoj Luci imaju kvalitetnu dugogodišnju saradnju. Koliko su značajni takvi zajednički projekti?

Ta saradnja je, rekao bih, prirodna - od koristi je i za jedne i za druge. Većinu inženjera m:tel-a čine naši bivši studenti. Znanje koje ponesu sa Fakulteta je temelj njihove uspješnosti u praksi. Bez podrške m:tel-a, mi ne bismo mogli osigurati potreban kvalitet nastave, pogotovo laboratorijske. S vremena na vrijeme naši saradnici su radili projekte za m:tel, bilo samostalno, bilo u timu sa m:tel-ovim stručnjacima. U jednom periodu imali smo zajedničku laboratoriju za multimedije, koju je m:tel formirao na Fakultetu, a koja je bila na raspolaganju i jednim i drugima. U posljednje vrijeme istakao bih donaciju m:tel-a u računarskoj opremi, a u toku su pregovori za obnovu informaciono-komunikacione mreže Fakulteta.

Zaposleni na Fakultetu učestvuju u mnogobrojnim inovativnim projektima, da li biste izdvojili neke od njih?

U prošlosti je bilo dosta projekata, i velikih i onih manjih, te projekata koje smo radili u saradnji sa m:tel-om. Zahvaljujući dugogodišnjoj saradnji sa društvom za ETRAN, Fakultet je bio suorganizator prestižnih 46. i 55. konferencije ETRAN, održanih 2002. i 2011. godine u Tesliću. Fakultet od 1997. godine organizuje prestižni Simpozijum „Industrijska elektronika - INDEL“ sa međunarodnim učešćem. Od 2006. godine paralelno sa Simpozijumom organizovali smo međunarodno studentsko takmičenje „Hardver i softver“.

O dostignućima Fakulteta u obrazovno-istraživačkom radu dodatno govori i činjenica da je Fakultet 2014. godine na Vebometriks rang-listi svjetskih univerziteta najbolje rangiran fakultet iz Republike Srpske, a na Festivalu nauke održanom u Banjoj Luci 2012. godine, pod pokroviteljstvom Ministarstva nauke i tehnologije Vlade Republike Srpske, Fakultet je proglašen za najbolju naučnoistraživačku organizaciju.

Elektrotehnički fakultet je od 1997. godine izdavač časopisa Electronics. Koliko je značajan ovaj časopis u svijetu?

Časopis izlazi dva puta godišnje, u junu i decembru. Časopis se štampa na engleskom jeziku i objavljuju se samo originalni i pregledni naučni radovi autora širom svijeta. Uređivački odbor je međunarodni i čine ga ugledni univerzitetski profesori iz Evrope i SAD-a.

Electronics je časopis koji se referencira u sljedećim svjetskim naučnim bazama: Scopus, Compendex, EI Compendex, Index Copernicus - IC Value 2012: 6.40, DOAJ, CrossRef, DoiSrpska, KOBSON, Open J-Gate, SHERPA/RoMEO, Socol@r, WorldCat, NewJour, te GetCited.

Elektrotehnički fakultet organizuje i različite IT kurseve, poput Cisco Networking Academy, INDEL kurseva i slično. Koje su prednosti ovakvih kurseva i ko ih sve može pohađati?

Mi smo još 1994. počeli sa Školom informatike. Kursevi su bili početni, napredni i specijalistički. Kroz tu školu je prošlo nekoliko hiljada kadrova iz raznih organizacija u Banjoj Luci. Kandidati su obučavani za korišćenje interneta, operativnog sistema Windows, paketa MS Office, kao i za rad sa grafički orijentisanim programima.

Misija ICT Akademije Elektrotehničkog fakulteta je transfer aktuelnih visokotehnoških znanja iz oblasti

Već dugi niz godina
naši studenti postižu
zapažene rezultate
na raznim takmičenjima
u znanju.

informaciono-komunikacionih tehnologija korisnicima, sa ciljem podizanja sposobnosti pojedinaca, firmi, institucija i drugih sistema iz našeg okruženja za efikasno korišćenje ovih tehnologija.

Kroz specijalističke kurseve, polaznici, uz formalno obrazovanje koje posjeduju, stiču i konkretna specijalistička znanja koja su im potrebna u radu i koja im omogućavaju sticanje industrijskih, internacionalno priznatih sertifikata. Time polaznici stiču mogućnost lakšeg zaposlenja, efikasnijeg obavljanja poslova i bržeg napredovanja u karijeri. Poslodavci dobijaju produktivniji kadar koji im obezbjeđuje najbrži povrat često značajnih investicija u mrežnu infrastrukturu.

Akademija specijalističkih kurseva za informaciono-komunikacione tehnologije osnovana je i počela sa radom kao Lokalna CISCO akademija u julu 2004. godine.

Na regionalnoj konferenciji CISCO instruktora NetAcad Excellence 2012, CISCO Akademija Elektrotehničkog fakulteta proglašena je među 30 zemalja za najbolju CISCO akademiju u regiji Centralne i Istočne Evrope, Rusije i Zajednice nezavisnih država, u kategoriji najviših i najzahtjevnijih CISCO CCNP kurseva.

OPEN PREDSTAVLJA

Prepustite se sportskim čarima **Open IPTV-a**

Direktni prenosi vrhunskih sportskih događaja - Lige šampiona, Lige Evrope, italijanske, grčke i brazilske fudbalske lige, oba južnoamerička fudbalska kupa, američkog fudbala, Svjetske lige u odbojci, njemačke rukometne lige, boksa, sport uz Arsenal, Tottenham i Liverpool TV... Ovo su samo neki od raznovrsnih sportskih televizijskih sadržaja u ponudi Open IPTV-a, od kojih izdvajamo TV kanale Arena Sport 1, 2, 3, 4, Arena sport HR i Arena sport BiH.

PRIPREMIO: PREDRAG LAKETA

Sportski kanali Arena Sporta od jeseni 2015, pa sve do mjeseca maja 2016. godine, donose pregršt sportskih manifestacija, i to za sve ljubitelje različitih sportskih užitaka.

Srpska Superliga u fudbalu ekskluzivno će biti prikazivana na kanalima Arene, kao i svi najznačajniji mečevi i specijalne emisije, redizajnirane i kreirane u novom ruhu. Najskupljom modnom pistom prošetate

i najveće evropske fudbalske ekipe, koje se bore u Ligi šampiona i Ligi Evrope. Revija visoke italijanske mode, oličena u Seriji A, donosi nam ekskluzivno direktne prenose svih utakmica. Kada krene francuska Liga 1, oživjeće i francuski modni i fudbalski centri.

Karirane košulje, polo majice i sve drugo što čini englesku uličnu modu gledaćemo u mečevima Capital One kupa. Posebnu pažnju Arena Sport posvećuje američkom 'lajfstajlu', kroz najvažnije sportove sa ovog kontinenta... a ako vam ponestane strasti, južnoamerički fudbal je tu da je rasplamsa.

Bez obzira na doba godine, sportska modna kolekcija televizijskih kanala Arena Sport je uvijek aktuelna!

Ali, to nije sve! Uz uslugu Open IPTV-a možemo iskoristiti sve ono što nam televizija može pružiti. Uživajte u Open IPTV-u postalo je potpunije, jer uz raznovrsne programe i televizijske sadržaje u osnovnom i dodatnim Open IPTV paketima, videotekom, TV vodičem i slično, IPTV je proširio svoje funkcionalnosti i sa uslugama pauziranja, premotavanja, snimanja i gledanja propuštenog sadržaja. Sve ovo predstavlja novu Open IPTV funkcionalnost dostupnu svima koji se odluče za jedan od Open IPTV paketa iz bogate ponude.

Ovaj kratki vodič kroz pojedine funkcionalnosti Open

IPTV ponude i sportski meni dokaz su više da je sportska dimenzija prevazišla dosadašnje granice praćenja sportskih sadržaja i ušla u novu m:tel dimenziju koju su korisnici usluga već prepoznali.

Za sve nedoumice i pitanja pozovite Open tehničku podršku putem broja 0800 50 005, koja je tu za vas 24 časa dnevno.

ZVIJEZDA PONUDE

Huawei Mate S

- inovacijama nikada kraja!

PRIPREMILA: ALEKSANDRA STOJANOVIĆ-LJUBOTINA

Huawei je na berlinskom IFA sajmu predstavio svoj najnoviji phablet Mate S koji je zablistao među zvijezdama ovogodišnjeg sajma. Razloga je više. Pomenimo da je jedna od najvećih atrakcija prilikom predstavljanja novog Huawei-ovog phableta bila premijera Force Touch tehnologije. Riječ je o tehnologiji koja ekranu telefona dodaje treću dimenziju i omogućava njegovo korišćenje na potpuno nov način. Zahvaljujući Force Touch tehnologiji osim samog dodira ekrana uređaj sada prepoznaje i njegov intenzitet, pa tako npr. može omogućiti mjerenje mase predmeta postavljenog na površini ekrana. Nešto intenzivnijim pritiskom od uobičajenog na ekran telefona tokom reprodukcije videa taj dio ekrana će se uvećati, a pritiskom na fotografije u galeriji moguće ih je lagano pregledati ili premjestiti na drugo mjesto. Dodatna zanimljivost je i ta što je premijera Force Touch tehnologije zapravo očekivana tek na modelu iPhone 6s.

Skrenućemo na trenutak pažnju sa inovacija na ono čime se ovaj uređaj izdvaja od drugih. Prvi utisak koji ostavlja ovaj uređaj zahvaljujući svom metalnom unibodi dizajnu kompletno izvedenom od aluminijuma jeste da je ovdje riječ o phabletu koji je prvenstveno veoma ugodan za upotrebu. Do takvih očekivano prijatnih rezultata u Huaweiiju su došli angažovanjem brojnih dizajnerskih ekipa kako po pitanju hardvera, tako i softvera. Huawei Mate S dolazi sa 5,5-inčnim AMOLED ekranom (2.5D) zaštićenim Gorilla Glass slojem četvrte generacije u Full HD rezoluciji 1080p, te dvostruko dijamantski obrađenom ivicom, debljine svega 2,65 milimetara. Pokreće ga Huawei-jev sopstveni HiSilicon Kirin 935 procesor u kombinaciji sa 3 GB RAM-a, a interna memorija sadrži kapacitet od 32 GB.

Huawei je ponudio i tačno određene kombinacije boje i verzije Mate S modela , pa tako modeli u bojama coral pink i zlatna imaju 64 GB i 3 GB RAM-a, modeli u bojama titanium sivoj i mistik šampanj imaju 32 GB i 3 GB RAM-a, dok premium linija sa Force Touch funkcionalnošću ima 128 GB interne memorije.

UNAPREĐENJA KAMERE

Na poledini Mate S donosi kameru sa senzorom od 13 megapiksela, podržava četiri boje i ima OIS opciju nove generacije. Kamera je zaštićena safirnim staklom, koje je praktično nemoguće značajnije izgrebati tj. u mjeri

da bi smetalo slikanju ili snimanju. Ipak, dodat je PRO Mode koji omogućava više podešavanja i dodatni uticaj korisnika na scenu koja se fotografiše ili snima. Da bi odskočili od svih, Huawei je u Mate S ubacio i poseban set filtera za slikanje i snimanje u crno-bijeloj „tehnici“ koja će slike učiniti kontrastnijim i više retro. Naravno, i ovde moramo da spomenemo nezaobilazni selfi, čija je kamera od osam megapiksela unapređena da pravi jednako kvalitetne selfije napolju, unutra i pri slabom osvjetljenju.

NOVE TEHNOLOGIJE DODIRA

Huawei, ponovo prije svih, uvodi Fingerprint Sense 2.0, koji povećava brzinu prepoznavanja otiska prsta i osjetljivost senzora. Prevlačenje prstom preko senzora gore-dole spustiće Androidov meni notifikacija. Istim stilom mogu se listati fotografije ili objave na netu. Naravno, dodata je i podrška za slikanje selfija sa senzorom za otisak prsta, što je svakako praktičnije i brže od tapkanja na ekranu.

Huawei je unapredio i Knuckle Sense na 2.0 verziju, koja omogućava bolje opsijecanje fotografija ili njihovih dijelova, kao i crtanje zglobov prsta. Sada je moguće isjeći čak i dio videa. Ali ovog puta, umjesto jednog, potrebno je koristiti dva zgloba, odnosno dva prsta. Nacrtajte „C“ na ekranu zglobov prsta i aktiviraće se kamera, „W“ će pokrenuti vremensku prognozu, „e“ pokreće internet pregledač, a sve ostale prečice možete sami dodati u meniju telefona.

Klasična PC funkcija „Drag & Drop“ u Mate S fajn menadžeru iskorišćena je u potpunosti. Huawei uvijek vodi računa o tome da telefon svoju osnovnu funkciju obavlja besprijekorno, pa je ugradio i treći mikروفon s prednje strane. To znači da je osigurao kvalitetnije pozive, bistrije konferencijske veze i prijatnije razgovore. Mate S ima Dual 4G podršku, što je rijetkost, kao i sistem dvostruke antene za kvalitetniji i postojaniji prijem signala.

Huawei Mate S je otporan na prskanje vodom, na vlažne ruke ili kišu i to je prvi put da je Huawei telefon vodootporan, makar djelimično. U pitanju je poseban nano sloj, koji obezbjeđuje ovu mogućnost.

Mate S podržava i brzo punjenje, tako da ćete za deset minuta na punjaču dobiti do dva sata razgovora. Na sve ovo treba dodati i Dual stereo zvučnike, koji su smešteni u „sound“ kutiju u donjem dijelu telefona, što obezbjeđuje bolji zvuk, koji se dopunjava metalnim, akustičnim slušalicama, koje omogućavaju ukidanje buke a isporučuju se zajedno sa telefonom.

GARANCIJA

Kompanija Huawei ostaje dosljedna svojim kupcima. Naime, pored tri godine garantnog roka na Mate S, kompanija je obezbjedila i „premium garanciju“.

Dodatna „premium garancija“ se odnosi na besplatno servisiranje uređaja koji je oštećen od strane krajnjeg korisnika. Korisniku je omogućeno da ošteti uređaj i da mu se kvar koji je nastao oštećenjem otkloni bez novčane nadoknade i ova besplatna usluga omogućena je samo jednom. Premium garanciju je moguće iskoristiti na samo jedan dio prilikom popravke uređaja. Ukoliko je više dijelova oštećeno HW će snositi trošak najskupljeg dijela, a korisnik ostalih.

Pod oštećenjem se podrazumeva: mehaničko oštećenje (uslijed pada, uvijanja itd) i oštećenje izazvano tečnošću (prodiranje tečnosti u unutrašnjost uređaja).

Touch. Made Powerful

2.5D Screen

Fingerprint 2.0

Professional Mode

Huawei Mate S - specifikacije:

DIMENZIJE: 149.8 x 75.3 x 7.2mm

TEŽINA: 156g (sa baterijom)

BATERIJA: 2700 mAh Litijum polimer

OPERATIVNI SISTEM: OS Android 5.1.1 Lollipop sa Emotion UI 3.1

PROCESOR: Hisilicon Kirin 935, Octa Core: Quad 2.2GHz + Quad 1.5GHz

NFC

MEMORIJA: 3GB RAM + 32/64/128 GB ROM

KAMERE: Zadnja kamera 13 MP sa AF, BSI, F2.0, OIS i dual flešom, prednja kamera 8 MP sa FF, BSI, F2.4

EKRAN: 5.5 inča AMOLED ONCELL 1920x1080px

SENZORI: akcelerometar, kompas, žiroskop, Ambient Light Sensor, HALL (senzor pokreta), senzor blizine

O m:tel ponudi telefona informišite se na www.mtel.ba

FREND KUTAK

Ponude kreirane posebno za tebe

Osluškujući i prateći želje i potrebe svojih najvjernijih korisnika, m:tel ne propušta priliku da odgovori na najbolji način

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Uz stalne i uvijek dostupne Frend ponude i tarifne opcije, redovno nudimo promotivne ponude kreirane u skladu sa mjesečnom potrošnjom i omiljenim načinom komuniciranja naših Frend korisnika.

Najlakši i najbrži način dolaska do svih Frend tarifnih opcija i ponuda je putem servisa Moj meni, kojem pristupaš biranjem koda *100#. Korištenjem ovog servisa možeš da kreiraš, prilagodiš i aktiviraš Frend uslugu shodno svojim potrebama.

Uz mnoštvo usluga i tarifnih opcija koje ćeš pronaći u servisu Moj meni, do kraja oktobra možeš da iskoristiš i ponudu posebno kreiranu na osnovu tvojih potreba i mjesečne potrošnje - ponudu Posebno za tebe. Tarifna opcija Posebno za tebe omogućuje ti da kupiš količinu minuta koje možeš koristiti za razgovore unutar m:tel fiksne i mobilne mreže, za poruke koje možeš slati prema svim mrežama u BiH i mobilni internet unutar m:tel mreže, a sve to po mnogo povoljnijoj cijeni.

Pored toga, do kraja oktobra možeš uživati i u promotivnoj ponudi dodatnih tarifnih opcija za mobilni

internet. I ovu ponudu pronaći ćeš biranjem koda *100#, pristupajući tako servisu Moj meni. Za vajber, fejs, postovanje i lajkovanje uz neograničeni internet odaberi jednu od dvije promo ponude:

- Super Net No Limit, po cijeni od 1 KM (bez PDV-a), uz koju možeš da uživaš u neograničenom mobilnom internetu 24 sata ili
- Super Net 2 GB, koja ti traje 30 dana, i uz koju dobijaš 2 GB mobilnog interneta po cijeni od 10 KM (bez PDV-a).

Maksimalna brzina prenosa podataka u navedenim tarifnim opcijama iznosi do 21 Mb/s / 5,76 Mb/s. Ukoliko 2 GB mobilnog interneta potrošiš prije isteka trajanja tarifne opcije Super Net 2 GB, surfovanje možeš nastaviti po smanjenoj brzini od 128 kb/s, dok god ti vrijedi tarifna opcija.

Ukucaj *100#, pristupi servisu Moj meni, budi u toku i iskoristi ponude kreirane posebno za tebe!

Više o aktuelnim Frend ponudama pronađi na stranici www.frend.mtel.ba

POZOVI
***100#**
I AKTIVIRAJ

POSEBNO
ZA TEBE!

minute
poruke
internet

FRĚND

#BudiPoseban

Ako želiš nešto novo i drugačije pozovi *100#
i izaberi opciju Posebno za tebe sa odličnom
kombinacijom minuta, poruka i mobilnog
interneta.

www.mtel.ba
korisnički servis:
066 10 10 10
Moj meni *100#

Ponuda važi do 31.10.2015.

mtel /imate prijatelj/

m:i

Pop-up, ali malo drugačiji

Kada bi nekom internet korisniku spomenuli pop-up, vjerovatno bi dobili negativnu reakciju s obzirom na to da pop-up najčešće podrazumijeva sve one dosadne reklame koje iskaču kada se otvori neka internet stranica. Međutim, u stvarnom svijetu posljednjih nekoliko godina pop-up označava različite stvari koje se pojavljuju oko nas i koje nas pozitivno iznenade, ali brzo nestanu. Tačnije, pop-up je projekat ili ideja i predstavlja nešto što je drugačije, interesantnije i neobičnije od stvari koje svakodnevno vidamo.

PIŠE: DARKO BAJIĆ

Kada to posmatramo u kontekstu društvenih mreža i online medija, onda nije ni čudno što su pop-up i internet blisko povezani. Pop-up je prvenstveno dobra ideja koja svoju reakciju vrlo lako može dobiti i preko društvenih medija.

Evo nekoliko interesantnih primjera.

Svaki dom je restoran

Sa www.eatwith.com svako može svoj dom pretvoriti u mali privatni restoran. Ideja je da svi mogu biti kuvari i da svako može biti gost. Turisti i putnici mogu po povoljnim cijenama ručati sa lokalnim stanovništvom i isprobati najvjerodostojnije lokalne kulinarske delicije. Nezavisno od „Eatwith“ servisa, popularnost domaćinske atmosfere

mini restorana smještenih u stanovima stalno raste u zapadnim zemljama, a posebno u Londonu.

Autobus kao Wi-Fi kafić

Transportno preduzeće „Leap“ iz San Franciska u javni saobraćaj je uvelo gradski autobus sa najmodernijom opremom koja ima podršku i za tehnološki najzahtjevnije putnike. Autobus je opremljen stolovima i foteljama, ima Wi-Fi i USB utičnice, a sa ponudom organskih grickalica i hladno cijeđenih sokova predstavlja pravi kafić na točkovima. Jutarnji pregled elektronske pošte ili surfovanje internetom u udobnom okruženju i sa pokretnom panoramom podiglo je koncept javnog prevoza na viši nivo.

Putujte i zaradite

U svijetu već postoji mnogo razrađenih P2P (peer-to-peer) komuna, kao što je npr. „Uber“ - servis za traženje, organizovanje i ponudu usluga prevoza vlastitim automobilima. Za razliku od klasične taxi usluge, kod „Uber“-a je omogućena trenutna razmjena informacija, lociranje i dostupnost slobodnih automobila, naručivanje prevoza i ono najvažnije - plaćanje manjih troškova sa jedne i zarađivanje sa druge strane. Slično tome, pojavio se novi P2P servis - „Carry“. To je servis koji spaja ljude koji imaju pošiljku sa ljudima koji putuju i koji tu pošiljku mogu isporučiti za manje novca od klasičnih servisa dostave.

Gradska termo mapa

Dizajnerka Kamila Hempleman je za svoj grad Bat u Engleskoj kreirala turističku termo mapu grada. Mapa se razlikuje od bilo kojih drugih, osjetljiva je na spoljne

temperature i prikazuje koje atrakcije je najbolje posjetiti s obzirom na vremenske prilike.

Morska plaža u Londonu

Ostali ste u gradu tokom ljeta i niste otišli na more? U Londonu sa tim nemaju problema. Firma „The Roundhouse“, koja izrađuje unutrašnjost barova, napravila je svoju plažu sa 150 tona bijelog pijeska, stavila ležaljke,

stolove za stoni tenis, izradila tiki bar i otvorila pop-up restoran sa morskom hranom. Za VIP goste obezbijedene su i kućice na plaži za iznajmljivanje. Sa frižiderima rashlađenog pića i ličnim konobarima niko od gostiju i ne žali što u blizini nema mora.

Kupanje u bioskopu

Slično morskoj plaži, ekipa „Hot Tub Cinema“ iz Londona organizovala je bioskop na otvorenom sa najvećim filmskim hitovima. Za dodatno opuštanje su umjesto sjedišta za gledaoce postavili bazenčiće sa toplom vodom.

Kada nemamo veliki budžet, a želimo da testiramo neku poslovnu ideju, pop-up radnja je dobar način. Ideja se može predstaviti i testirati na malom prostoru unutar neke druge radnje, na zakupljenom uličnom prostoru, pa

čak i u vlastitom stanu. Postoje sajtovi koji nude slobodne prostore za pop-up aktivnosti, a koji se mogu iznajmiti na dnevnom nivou. Jedan od takvih specijalizovanih sajtova je www.gopopup.com.

Pop-up je način da se stvari isprobaju, da se pomalo eksperimentišu i da se testiraju novi poslovni modeli, ideje i inovacije. Mnogo dobrih pop-up ideja nalazi se na web stranicama www.popupcity.net i www.popupspaceblog.com.

Kompanija m:tel je dobitnik svjetske nagrade „Best Buy Award“

PRIPREMILA: MILICA STOJAKOVIĆ

Kompanija m:tel dobitnik je prestižne nagrade „Best Buy Award“ u Millennials BiH 2015/2016. istraživanju za najbolji odnos kvaliteta usluga mobilne telefonije i cijene na području BiH, a koju uručuje švajcarska kuća ICERTIAS - International Certification Association GmbH, sa sjedištem u Cirihu.

Ovom nagradom su još jednom potvrđena naša nastojanja da kreiramo optimalnu ponudu usluga uz najbolji kvalitet i cijene, što znači da je jedan od naših ciljeva uspješno realizovan, prepoznat i adekvatno nagrađen. Pored toga što se radi o poznatoj nagradi, kojom se ponose najveće svjetske kompanije, najviše nas raduje činjenica da su o njoj odlučivali oni čiji je sud najvažniji - korisnici.

Cilj projekta i sertifikata „Best Buy Award“ je da se kupcima olakša potraga za onim najboljim i cijenom najpovoljnijim proizvodima i uslugama na tržištu. Ova nagrada je kontinuiran međunarodni projekat istraživanja i nagrađivanja na lokalnim i međunarodnim tržištima, a ono što je najvažnije je da je zasnovana isključivo na iskustvu i mišljenju potrošača.

ICERTIAS je istraživanje pod nazivom „Best Buy Award MILLENNIALS BiH 2015/2016“ sprovedila u BiH tokom jula

2015. godine, na uzorku od 1200 ispitanika u dobi od 15 do 35 godina, i to koristeći CAWI - DEEPMA metodologiju (Computer Assisted Web Interviewing - Deep Mind Awareness). Cilj ovog istraživanja bio je dobiti uvid u iskustvo i percepciju generacije Y, tzv. Millennials generacije, o proizvodima i uslugama te proizvođačima i trgovcima za koje oni smatraju da im nude najbolji odnos cijene i kvaliteta (tzv. best buy) na bh. tržištu.

Važno je istaći da su pitanja bila otvorenog tipa, odnosno ispitanicima nisu bili ponuđeni odgovori, već su sami slobodno mogli navoditi nazive proizvođača, ponuđača proizvoda i pružalaca usluga koji, prema njihovom iskustvu, nude najbolji odnos cijene i kvaliteta na tržištu.

Kompletno istraživanje „Best Buy Award MILLENNIALS BiH 2015/2016“ sprovedeno je u skladu sa odredbama Međunarodnog kodeksa za sprovođenje tržišnih i društvenih istraživanja, koji su donijele Međunarodna trgovačka komora (ICC) i Svjetsko udruženje istraživačkih stručnjaka (ESOMAR).

„Best Buy Award“ program je trenutno prisutan u više od dvadeset zemalja, u kojima vodeći mediji redovno citiraju rezultate sprovedenih „Best Buy Award“ istraživanja.

PICKBOX, NOVA OPEN VIDEOTEKA!

pickbox

Za već od 6,25 KM
mjesečno pretplati se na
neograničeno uživanje u
više hiljada časova TV serija,
filmskih klasika i Diznijevih
crtića dostupnih pritiskom
na dugme, kad god to želiš i
koliko puta želiš, bez prekida
reklamama!

**10% POPUSTA
NA PRETPLATU
12 MJESECI**

**GRATIS RAZGOVORI
PREMA SRBIJI**

**SAMSUNG 43"
SMART LED TV**
67 KM rata
uz Open Trio Plus

Ponuda 10% popusta na pretplatu 12 mjeseci uz gratis razgovore prema m:tel fiksnoj mreži do kraja 2015. važi za nove i postojeće korisnike koji ponovo ugovore open paket koji u sebi sadrži fiksnu telefoniju (bez start) i traje do 31.10.2015. m:tel fiksna tarifna opcija podrazumijeva prvih 1000 min. besplatnih razgovora, nakon čega se tarifiraju po standardnom cjenovniku. Usluga Pickbox videoteke košta 6,25KM mjesečno uz ugovornu obavezu na 12 mjeseci, a 7,50 KM mjesečno bez ugovorne obaveze. Cijene pretplate su bez PDV-a. Cijene uređaja su sa PDV-om. Uslovi i detalji Open ponude su dostupni na m:tel prodajnom mjestu, web sajtu i korisničkom servisu. Ponuda uređaja važi do isteka zaliha.

open.mtel.ba

korisnički servis 0800 50 005

mtelbih

mtelimateprjatelje

PRIČE O PRIJATELJSTVU

Podrška pravim vrijednostima

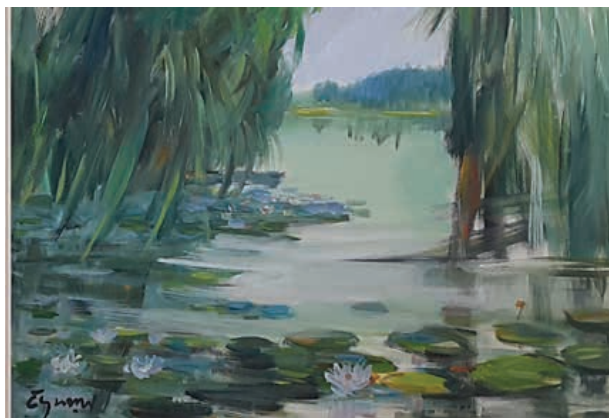
PIŠE: SANDRA STANIĆ

Humanitarna aukcija „U srcu prirode, humanost na djelu“

Više od 60 umjetničkih djela akademskih umjetnika, nastalih na 19. međunarodnom likovnom saborovanju, prodana su 1. jula 2015. godine na humanitarnoj aukciji pod nazivom „U srcu prirode, humanost na djelu“, održanoj u Tesliću.

Kompanija m:tel je učestvovala na aukciji otkupivši dva ulja na platnu i tako potvrdila da je jedna od onih društveno odgovornih kompanija koje ulažu u prave vrijednosti i pomažu onima kojima je najpotrebnije.

Na humanitarnu aukciju, koja je održana pod pokroviteljstvom predsjednice Vlade RS Željke Cvijanović, odazvale su se brojne kompanije, a sva prikupljena sredstva donirana su Savezu oboljelih od rijetkih bolesti u Republici Srpskoj.

Servisni centar za djecu sa poteškoćama u razvoju

Dugogodišnje prijateljstvo kompanije m:tel sa Dječjim edukativnim centrom „Svjetlice“, potvrđeno je i podrškom velikom projektu ovog centra - osnivanju Servisnog centra za djecu sa poteškoćama u razvoju, koji je svečano otvoren 18.09.2015. u ulici Đure Đakovića 10 u Banjoj Luci.

Dječji edukativni centar „Svjetlice“ postoji od 2005. godine. Nekoliko godina unazad, „Svjetlice“ obilježavaju Međunarodni dan osoba sa Daunovim sindromom, a sada su dobili i svoje prostorije, gdje će na raspolaganju korisnicima ovog centra biti stručni tim - defektolog/logopet, socijalni radnik, medicinska sestra, te projekt-menadžer Servisnog centra.

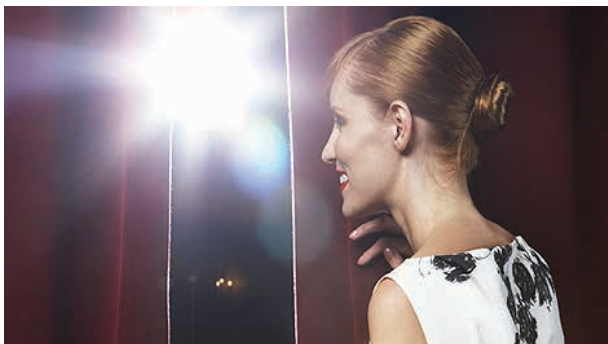
Grad Banja Luka je novootvorenom centru ustupio prostorije za rad, a najveći dio projekta je finansirao USAID u BiH. Otvaranju Servisnog centra za djecu sa poteškoćama u razvoju, među brojnim gostima, donatorima i

prijateljima Centra, prisustvovali su i ambasadorica SAD-a u BiH Morin Kormak, gradonačelnik Banje Luke Slobodan Gavranović, predsjednica udruženja „Dajte nam šansu“ iz Sarajeva Ines Kavalec, te Milica Stojaković, portparol kompanije m:tel.

Roditelji djece sa poteškoćama u razvoju imaju priliku da u ovom centru ostave svoje dijete na period do četiri sata dnevno, za vrijeme kojih će djeca biti pod stručnim nadzorom, uz odgovarajuće tretmane, individualne i grupne programe te programe prilagođene za razvoj motorike. Takođe, Servisni centar predstavlja podršku cijeloj porodici, jer i roditelji imaju mogućnost da se konsultuju sa socijalnim radnikom, saznaju svoja prava te da razgovaraju sa psihologom.

„Festival festivala“

U Kulturnom centru Trebinje, od 25. do 31. jula ove godine, održan je „Festival festivala“, smotra dramskih amatera sa prostora bivše Jugoslavije. Pokrovitelj manifestacije bio je Grad Trebinje, a održavanju ovog festivala pomogla je i kompanija m:tel.

Nastala kao nastavak nekadašnjeg „Festivala dramskih amatera Jugoslavije“, ova kulturna manifestacija se tradicionalno održava u Trebinju, i okuplja amaterska dramska ostvarenja sa prostora bivše Jugoslavije. Na festivalu ove godine učestvovala su pozorišna ostvarenja iz BiH, Crne Gore, Srbije, Makedonije i Hrvatske, a nagradu „Zlatna maska“, za najbolju predstavu u cjelini, dobila je predstava „Velika drama“ Siniše Kovačevića, u režiji Dejana Cicmilovića i u izvođenju KUD-a „Kruščić“ iz Kruščića kod Kule.

Koncert Željka Joksimovića

Jedan od najpopularnijih muzičara sa ovih prostora Željko Joksimović, održao je u avgustu mjesecu u Banjoj Luci solistički koncert na Gradskom stadionu. Kompanija m:tel je bila generalni sponzor ovog koncerta, spektakularnog događaja praćenog sjajnom scenom kakvu publika u Banjoj Luci zaslužuje.

„Banjaluka je grad koji volim i u kojem nisam dugo nastupao, zato sam odlučio da koncertnu turneju poslije

novog albuma krenem baš odavde“, izjavio je Joksimović na konferenciji za medije.

Prijateljstvo između Željka Joksimovića i m:tel-a traje već duži niz godina, a potvrđena je i ovim dvoipodnevnom muzičkim spektaklom u kojem je uživalo više od 25000 ljudi.

Kamp „Dejan Bodiroga“

Trebinje je i ovog ljeta bilo mjesto okupljanja mladih košarkaša u okviru svjetski poznatog kampa „Dejan Bodiroga“, koji ove godine proslavlja desetu godišnjicu svog postojanja i uspješnog rada. Kompanija m:tel dugogodišnji je prijatelj ovog kampa za mlade, čime nastoji pomoći u promociji pravih vrijednosti i razvijanju sportskog duha.

Mladi košarkaši su, između ostalog, u okviru ovog sportskog kampa imali priliku da uče od velikih imena ovog sporta, a pored vrhunske sportske obuke, cilj je i okupljanje vršnjaka iz različitih zemalja i kultura. Kamp mladim sportistima omogućava jedinstveno iskustvo druženja i sklapanja međusobnih prijateljstava, koja su

od neprocjenjivog značaja za njihov budući život i razvoj zdravog sportskog duha.

U okviru kampa organizovana je i grupa za mini-basket, za djevojčice i dječake uzrasta od 10 do 12 godina, koju predvode najbolji treneri za rad sa mladima, na čelu sa Radom Georgievskim.

Internacionalni fudbalski kamp Crvene zvezde „Jahorina 2015“

U julu mjesecu održan je 7. Internacionalni fudbalski kamp Crvene zvezde „Jahorina 2015“ - sedmodnevna škola fudbala koju su vodili treneri Omladinske škole „Crvena zvezda“. Kompanija m:tel već tradicionalno podržava mnoštvo sportskih takmičenja, svjetskih i evropskih

prvenstava te rad sportskih udruženja i klubova iz cijele Bosne i Hercegovine, pa je tako pružila podršku i ovom projektu, kako bi mladi sportisti imali što bolje uslove za učenje i rad sa trenerima 'najtrofejnijeg' fudbalskog kluba na Balkanu.

Učesnici ovog kampa, iz preko 20 država iz cijelog svijeta, imali su priliku da u toku sedmodnevnog boravka na Jahorini treniraju i uče od najboljih trenera, ali i razmijene iskustva sa svojim vršnjacima iz raznih dijelova svijeta.

Međunarodna regata u kajaku i kanuu na mirnim vodama

Na rijeci Savi, u Gradišci, 2. avgusta 2015. godine održana je peta po redu Međunarodna regata u kajaku i kanuu na mirnim vodama, kao i Drugo kolo Premijer lige BiH u istom sportu. Kompanija m:tel je pružila podršku klubu koji je i organizator ovog takmičenja - Kajak kanu klub „Sava“ - kako bi za ovo takmičenje, ali i za trening, sportisti kluba imali novu opremu i čamce.

Ovo takmičenje nazvano je „Memorijal Srđan Bakić“, u pomen člana ovog kluba i takmičara koji je poginuo u saobraćajnoj nesreći, a i ove godine održana je memorijalna trka „Srđan Bakić“ u disciplini za juniore na 500 metara, i jedina je trka sa novčanom nagradom u okviru memorijala.

U Međunarodnoj regati na Savi učestvovalo je 10 ekipa i 150 takmičara iz BiH, Srbije, Crne Gore i Slovenije, a u Drugom kolu Premijer lige BiH u kajaku i kanuu na mirnim vodama učestvovalo je šest klubova iz BiH. Klub domaćin osvojio je ukupno osam zlatnih, sedam srebrnih i pet bronzanih medalja.

Evropsko prvenstvo u raftingu „Banjaluka - Vrbas 2015“

U Banjoj Luci je, u maju mjesecu ove godine, održano Evropsko prvenstvo u raftingu „Banjaluka - Vrbas 2015“. Za učešće na ovogodišnjem šampionatu prijavila su se 53 tima iz 17 zemalja, sa oko 400 takmičara u svim uzrasnim kategorijama. Kompanija m:tel je i ove godine podržala prvenstvo u raftingu kao dugogodišnji prijatelj sporta, a pored značaja koji ovaj događaj ima za promociju sporta i zdravog života, velik je i turistički značaj za Banju Luku, Republiku Srpsku i BiH.

Po ocjeni organizatora, u takmičarskom smislu nije bilo velikih iznenađenja. Najviše medalja osvojili su takmičari iz Češke, Rusije i Slovenije.

Challenger turnir „Banjaluka 2015“

Na ovogodišnjem teniskom turniru ATP Challenger „Banjaluka 2015“, koji m:tel tradicionalno podržava, učestvovali su brojni teniski asovi, što je poklonicima ovog

sporta u periodu od 12. do 20. septembra na terenima Teniskog kluba Mladost, koji su pratili teniske mečeve, obezbijedilo dobru zabavu i priliku za osvajanje vrijednih m:tel nagrada u finalnom dijelu takmičenja. Riječ je o vrijednim telefonima kojima je kompanija m:tel obradovala najsrećnije gledaoce.

Za poštovaoce tenisa koji nisu u prilici da posjete teniske terene u Parku „Mladen Stojanović“ omogućen je i direktan prenos mečeva sa dva terena putem interneta. Tako je slika sa banjalučkog Challenger turnira, zahvaljujući kompaniji m:tel, otišla u svijet i ove godine. Kompanija m:tel obezbijedila je uslugu direktnog pristupa internetu velikim brzinama, čime je omogućen livestream - direktni prenos teniskih mečeva putem interneta. Prošle godine su ovaj turnir pratili gledaoci iz više od 100 zemalja.

„Mjesec prijateljstva“ je završen - prijateljstva se nastavljaju

Drugi po redu „Mjesec prijateljstva“ realizovan je tokom mjeseca avgusta održavanjem događaja u 10 gradova širom BiH i prikupljanjem želja za čiju realizaciju je bila potrebna pomoć kompanije m:tel. Tako, barem, kažu rasporedi, papiri i izvještaji. U stvari, „Mjesec prijateljstva“ je protekao ujedinenjem hiljade osoba, mlađih i starijih, ozbiljnih i manje ozbiljnih, iz gradova i gradića, oko jedne zajedničke vrijednosti - prijateljstva!

PIŠE: NENAD BOSNIĆ

Od Prijedora do Trebinja, m:tel-ov događaj posjetili su veoma slični ljudi. Da, razlikovali su se po starosnoj dobi, odjeći, zanimanju ili načinu na koji se češljaju, ali su, opet, izgledali skoro identično - bile su to nasmijane osobe kojima bi na pomen riječi „prijatelj“ nešto zaiskrilo u očima. Htjeli smo da provjerimo da li i bez sjajnih pogleda mogu da prepoznaju svoje prave drugare, a odgovor na ovaj 'test' je bio pozitivan - prijatelji su bez muke redom pronalazili jedni druge.

Da prijateljstvo prevazilazi i mnogo veće prepreke od komada neprovidne tkanine u nizu video-snimaka su objasnili naši sagovornici iz svih krajeva Evrope. Sa mnogo ljubavi su opisivali svoje najbolje prijatelje i prisjećali se zajedničkih avantura, dokazujući da je prijateljstvo jednako snažno i cijanjeno na svakom djeliću naše planete.

Najboljim drugarima smo pružili i priliku da obraduju jedni druge tako što će predložiti želju čije ispunjenje bi usrećilo najdražu osobu. Između više od 100 pristiglih ideja, teškom mukom smo probrali najoriginalnije, najhumanije i najemotivnije. Četvoro mališana koji se oporavljaju od zdravstvenih problema ćemo obradovati poklonima, samohranu majku i njene dvije kćerke odvesti na željeno ljetovanje, pomoći jednom sinu da oživi uspomene iz djetinjstva kada je letio sa preminulim ocem, a jednoj djevojci pružiti mogućnost da zablista na TV ekranima.

Svaki osmijeh, svaka riječ i svaka želja tokom „Mjeseca prijateljstva“ još jednom su potvrdili da je u životu najvažnije da imate prijatelje.

Devet mjeseci akcije #dobrodjelo

PIŠE: STAŠA NIKODINOVIĆ

Proteklih devet mjeseci obilježio je veliki projekat kompanije m:tel, iza kojeg stoji jedinstvena poruka humanosti koja je povezala cijelu Bosnu i Hercegovinu. U sklopu projekta „Dobro djelo“ imali smo priliku da pročitamo mnogobrojne dirljive priče o svakodnevnim malim i velikim dobrim djelima, a svako od tih djela, koje je upisano na virtuelnoj mapi web stranice www.dobrodjelo.com, obilježilo nas je na svoj način. Nakon devet uspješnih mjeseci, tokom kojih je pristiglo preko 400 prijava dobrih djela, uvjereni smo da će poklon kompanije m:tel, dječije igralište, otići u prave ruke.

Dane su nam uljepšavala dobra djela kao što je humanost Nevenke Bijelić, koja već godinama spasava divlje životinje od sigurne smrti i pruža im utočište u svom domu,

ili akcija „Posebnom dječaku - poseban bicikl“, koja je omogućila nabavku bicikla za jednog dječaka sa posebnim potrebama, ili brojne ekološke akcije čišćenja naše životne sredine, koje su se odvijale tokom proljeća i ljeta. Čitali smo o školskim drugarima koji jedan drugom pomažu pri rješavanju domaćeg zadatka i lokalnoj zajednici koja je podijelila pakete sa životnim namirnicima starim i bolesnim građanima. Svako djelo se računalo, bilo veliko ili malo, a ono što ih povezuje je vjera u dobrotu čovječanstva.

Jedna opština, koja bude imala najviše prikupljenih prijava dobrih djela će na kraju godine osvojiti poklon kompanije m:tel. Iako se radi samo o jednoj opštini, svako prijavljeno djelo pobjednik je ove akcije zato što promovise najveću ljudsku vrijednost - dobrotu.

Uhvati komunikaciju

PIŠE: SANDRA STANIĆ

UBanjoj Luci je 15.09.2015. godine otvorena izložba najboljih fotografija pristiglih na m:tel-ov konkurs „Uhvati komunikaciju“, koji je bio aktuelan u mjesecu avgustu. Putem ovog konkursa, svi ljubitelji fotografije imali su priliku da uđu u trku za osvajanje vrijednih nagrada u vidu Canon aparata i foto-štampana.

Konkurs je bio namijenjen svim kreativcima, onima koji se fotografijom bave profesionalno ili amaterski, a pristigle

fotografije, njih ukupno 222, posjetioci korporativnog bloga kompanije m:tel blog.mtel.ba mogli su pogledati u virtualnoj galeriji, kao i lajkovati one koje im se najviše dopadaju.

Na izložbi u Muzičkom paviljonu parka "Petar Kočić", prikazano je 30 najinteresantnijih fotografija po izboru žirija, a najboljima su uručene nagrade. Fotografija koja je po mišljenju žirija bila najbolja i tako zaslužila prvu nagradu - Canon foto-aparat EOS 1200D je fotografija autorke Tatjane Dedić-Starović. Drugu nagradu, Canon foto-aparat Powershot SX710, osvojila je fotografija autorke Tijane Borić, a glasovi publike odlučili su da treća nagrada - Canon Inkjet foto-štampanac MFCANON Pixma MG2450 - ode u ruke Dijane Radan.

Nagrade su na otvaranju izložbe dobitnicima uručile Milica Stojaković, portparol kompanije m:tel, i Anja Savić, u ime kompanije Canon.

Kreativci su ponovo pokazali da se dobrim idejama mogu napraviti sjajne stvari, a kompanija m:tel je i ovim projektom, kao mnogo puta dosad, pružila šansu svima da svoj talenat i viziju predstave javnosti te budu nagrađeni za svoj trud.

„Škole 2.0“ – internet podređen obrazovanju

Imajući u vidu sve brži razvoj informacionih tehnologija, a posebno njihove nezaobilazne uloge u savremenom obrazovanju, kompanija m:tel je odlučila da u proteklih godinu dana kroz projekat „Škola 2.0“ pruži ruku prijateljstva svim bh. školama i tako ovim obrazovnim ustanovama omogući jedinstvenu priliku da uz pomoć učenika besplatno pokrenu zvanične školske sajtove.

PIŠE: SAVO DRAKULIĆ

Osnovci su dali sve od sebe i pokazali svoju kreativnost, istovremeno učeći kako da internet stave u službu obrazovanja. Tako se elan mladih spojio sa iskustvom i znanjem kompanije m:tel, te je zajedničkim naporima kreirana dugoročna društvena vrijednost, koja će služiti kako samim učenicima, tako i njihovim nastavnicima i roditeljima, ali i cjelokupnoj zajednici.

Nakon što su okončane sve faze projekta, kompanija m:tel je odabrala i najbolje sajtove koje su izrađivali učenici, a timovi koji stoje iza školskog prostora na web-u dobiće i vrijedne nagrade za svoje škole.

Između više od 100 osnovnih škola koje su se prijavile za učešće na projektu „Škole 2.0“, tri škole, odnosno tri sajta su se posebno izdvojila odabranim sadržajima, te pokazala visok nivo kvaliteta u prilagođavanju internet stranice učenicima, roditeljima i nastavnicima.

Tako su učenici OŠ „Sokolac“ iz Sokoca odnijeli nagradu za najbolje dizajniran sajt, za njegovu funkcionalnost je nagrađen tim OŠ „Safvet-Beg Bašagić“ iz Visokog, dok je banjalučka škola „Borisav Stanković“ osvojila žiri kada je u pitanju originalnost školskog sajta.

Elan mladih spojen sa iskustvom i znanjem kompanije m:tel, uz zajedničke napore, kreirao je dugoročnu društvenu vrijednost. Nagradene sajtove možete pogledati na sljedećim linkovima:

1. JU OŠ „Sokolac“, Sokolac: www.ossokolac.edu.ba
2. JU OŠ „Safvet - Beg Bašagić“, Sarajevo: www.ossafvetbegbasagic.edu.ba
3. JU OŠ „Borisav Stanković“, Banja Luka: www.osbsbl.edu.ba

Stalna dostupnost važnih informacija

„Sistem obrazovanja u modernom dobu značajno se izmijenio u posljednje dvije decenije. Tehnološki napredak i društvena globalizacija obrazovnim ustanovama, ali i prosvjetnim radnicima pojedinačno, nametnuli su obavezu stalnog modernizovanja i ličnog usavršavanja“, kažu iz OŠ „Sokolac“.

Iz ove škole ističu da u tom smislu internet prezentacija obrazovne ustanove predstavlja jedan od najznačajnijih momenata njene afirmacije, koji doprinosi tome da

svi bitni podaci i sadržaji u vezi sa radom ustanove budu dostupni u svakom trenutku.

Noć reklamoždera

PIPREMILA: MILICA STOJAKOVIĆ

Kompanija m:tel je u nastojanju da pruži podršku zanimljivim i inovativnim kulturnim događajima i kreativnoj industriji u našoj zemlji, podržala održavanje manifestacije „Noć reklamoždera“. Ovaj multi-medijalni spektakl održan je 12. septembra u Banjoj Luci, a nekoliko hiljada posjetilaca imalo je priliku uživati u najboljim svjetskim reklamama, koncertu Massima Savića, ali i brojnim poklonima i iznenađenjima.

Đorđe Mišić, izvršni direktor za marketing i prodaju kompanije m:tel, tom prilikom je uručio nagrade mladim bh. sportistima. Osvajači svjetskih zlatnih medalja - Srđan Babić, Aljoša Janković i Lazar Mutić - na poklon su dobili Alcatel Pixi tablete. Osim toga, Milica Stojaković, portparol kompanije m:tel, obradovala je najsrećnijeg posjetioca telefonom Huawei 620s.

U centru događaja, koji je počeo impresivnim nastupom plesača sa vatrom, našle su se najoriginalnije svjetske reklame. Najaktuelniji video-spotovi, prikupljeni iz raznih dijelova svijeta, prikazani su u dva bloka od po 45 minuta. Dok su pojedine reklame izgledale kao ozbiljni kratki filmovi, druge su se bazirale na velikim budžetima i učešću svjetskih zvijezda, a publika je najvećim aplauzima nagrađivala one najduhovitije.

Prikazivanje najboljih svjetskih reklama bilo je upotpunjeno uživanjem i u najkvalitetnijim domaćim reklamama, jer je u toku večeri prikazan i video-spot kompanije m:tel za kampanju „Total Group TVC“, koji su gledaoci putem internet glasanja prethodno izabrali za najbolju reklamu kompanije.

SONY

Najbolja kamera na svijetu u pametnom telefonu

Uslikajte dijelove sekunde sa ultrabrzim autofokusom
Testirano u poređenju sa vodećim pametnim telefonima 2015

Novi
XPERIA Z5

SOCIAL SPACE

Twitter

- društvena mreža
koja sklapa prijateljstva

Društvena mreža Twitter uskoro slavi 10 godina postojanja, a Džek Dorsi, jedan od njegovih osnivača, sigurno nije ni sanjao koliki će uticaj ta platforma imati na svijet kada je postavio svoj prvi tvit tog 21. marta 2006. godine. Zamišljen kao spoj SMS-a i interneta, Twitter se mimo svih očekivanja pretvorio u jedan od najzanimljivijih komunikacijskih kanala.

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

U BiH je Twitter ušao na mala vrata nekoliko godina kasnije, da bi svoj „boom“ doživio tek od 2010. godine. Trenutni podaci internet sajta www.tvitni.me govore da u našoj zemlji postoji 26 502 tviteraša. Gradovi koji se po broju aktivnih korisnika izdvajaju su: Sarajevo - 6808, Banja Luka - 3194, Bijeljina - 1528, Tuzla - 1225, Mostar - 893, Zenica - 768, Brčko - 605, Milići - 434, Bihać - 389, Prijedor - 330, Travnik - 267 i Zvornik sa 265 tviteraša.

Neki korisnici su manje aktivni i tvitnu ponešto svakih nekoliko dana, dok su drugi veoma aktivni i prati ih mnogo korisnika. Tako neki nalozi imaju i po nekoliko hiljada, ili čak desetina hiljada pratilaca, pa dolazimo do zaključka da su pojedini tviteraši čitaniji od dnevnih novina koje izlaze u BiH.

Ovom prilikom nećemo nabrajati najpoznatije ili 'najuticajnije' tviteraše, niti prepričavati svade političara pozicije i opozicije, koji takođe imaju svoje naloge na Tviteru. Želimo sagledati ovu društvenu mrežu kao mjesto koje spaja njegove korisnike, bilo da se radi o poslovnim razlozima ili privatnim druženjima.

Za razliku od Facebook-a, koji većini uglavnom služi da bi se povezali sa udaljenom rodbinom ili da prate šta rade nekadašnji školski prijatelji, specifičnost Twitter-a

je u tome što se većina korisnika nije poznavala prije otvaranja naloga.

U međuvremenu su tviteraši izašli iz anonimnosti i na neki način postali javne ličnosti. Danas tviteraši svojim kritičkim, satiričnim i inspirativnim komentarima pune novinske stupce i zauzimaju mjesto u vijestima na malim ekranima. Tako je postala praksa da se u dnevnim ili sedmičnim novinama pojavljuju odabrani tvitovi. Tviteraši su se, sa svojih 140 karaktera, počeli pojavljivati u najgledanijim informativnim emisijama.

Mnogi kažu da su uz pomoć Twitter-a stekli poznanstva koja su ih povezala u poslovnom svijetu. Nekolicina njih su i javno dogovorili i sklopili posao. Twitter je spojio i ljude sa različitih krajeva planete. Sa druge strane, neki su upravo preko Twitter-a upoznali svoje idole - poznate sportiste, pjevače itd.

Novinari najbolje znaju da preko Twitter-a najbrže komuniciraju ili mogu kontaktirati nekoga od sagovornika.

Nisu bili rijetki momenti kada su se tviteraši udruživali u humanitarnim akcijama u kojima se prikupljao novac za pomoć onima kojima je u tom momentu bila najpotrebnija.

Banjalučki tviteraši su ove godine organizovali posebno veće za posebnog dječaka Aleksu, kada su prikupljali novčana sredstva kako bi pomogli u ostvarenju sna ovog mališana i kupili mu bicikl. Njihovi tvitovi su se toliko glasno čuli da su i pojedine kompanije i političari uplatili značajne sume novca, tako da je san malog Alekse postao java.

Twitter se naročito pokazao korisnim u maju 2014. godine kada je predstavljao najbrži vid komunikacije u elementarnim nepogodama koje su zadesile BiH i region.

Snaga Twitter-a u Srbiji se možda najbolje pokazala u jeku poplava, kada su tviteraši pokrenuli sajt

www.poplave.rs na kojem su građani i nadležni organi mogli da postavе i pronađu sve relevantne informacije. U komunikaciji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Srbije, tviteraši su dobili ulogu administratora, što je odigralo veoma bitnu i veliku ulogu u organizaciji i koordinaciji pomoći, distribuciji vode, hrane i lijekova, kao i plasiranju provjerenih informacija o ugroženim područjima.

Ono što je posebnost Twitter-a u BiH je da su se

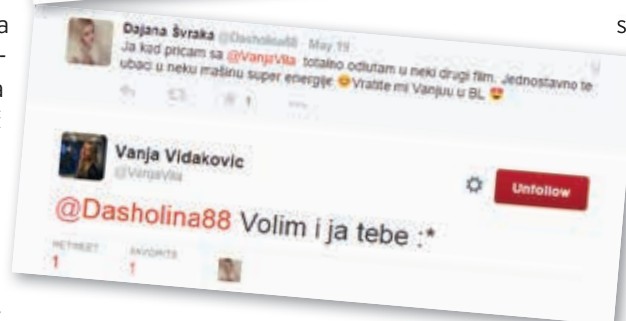
korisnici vremenom krenuli sastajati i u tzv. „real life“-u. Tako smo u posljednjih nekoliko godina imali manje ili veće „tweetup“-ove, na kojima su tviteraši, kako bi to u svom žargonu rekli, oživjeli avatare. Sklopljena su prijateljstva, mnoga druženja su nastavljena, neka su prerasla i u ljubavi. Grupe tviteraša u većim gradovima u BiH se tako redovno okupljaju u kafićima ili organizuju druženja u prirodi.

Prijateljstva su se nekada sklapala u stvarnom svijetu. Prijatelje za cijeli život sticali smo u vrtiću, školi, na igralištu... U eri društvenih mreža, mobilnih telefona i aplikacija, prijateljstva se danas sklapaju virtuelno. Jedno od svakako dobrih načina da upoznate zanimljive ljude je Twitter.

Bezbroj je razloga da, ukoliko nemate registrovan Twitter profil, to uradite danas. Oduzeće vam svega nekoliko minuta, a možda vam donese mnogo lijepih trenutaka ukoliko izaberete interesantne ljude koje ćete pratiti. Virtuelno druženje može prerasti i u stvarno - naravno, ukoliko vi to želite.

Twitter podrazumijeva samo 140 znakova, ali je očito da je nekim ljudima značilo i mnogo više. Pojedinama je promijenio živote. Nabolje.

Pokušajte i vi.

MONDO PIŠE

Humanost na djelu: Prevodilačko srce!

Čak 300 prevodilaca sa prostora cijelog zapadnog Balkana uključeno je u projekat besplatnog prevođenja medicinske dokumentacije, koji je prošle godine pokrenula Novosađanka Olgica Andrić!

PIŠE: MONDO

Besplatno prevođenje medicinske dokumentacije za pacijente koji se liječe u inostranstvu? Zvuči nevjerojatno, naravno zbog onog „besplatno“, ali nije - u pitanju je fantastičan projekat koji je pokrenula Novosađanka Olgica Andrić.

Ona je u februaru 2014. godine pokrenula „Prevodilačko srce“, a radi se o projektu besplatnog prevođenja medicinske dokumentacije za pacijente kojima je potrebno liječenje ili dijagnostika u inostranstvu. U projekat su uključeni uglavnom profesionalni prevodioci i profesori jezika, njih 300 sa područja zapadnog Balkana, a sve funkcioniše na dobrovoljnoj bazi.

„Moram da naglasim da u pitanju nije NVO ili udruženje, već ideja koja okuplja ljude. Samim tim, prevodioci koji rade redovne poslove, ukoliko postoji upit za prevod, javljaju se shodno trenutnim obavezama i slobodnom vremenu. Da bi sve bilo odrađeno brže, često se prevodi dijele između više prevodilaca“, priča za MONDO tvorac „Prevodilačkog srca“ Olgica Andrić, prevodilac i sudski tumač za italijanski jezik.

PREVODILAC, BLOGER, PROFESOR...

Olgica Andrić živi i radi u Novom Sadu. Po zanimanju je profesorka italijanskog jezika i književnosti i stalni sudski prevodilac za italijanski i portugalski jezik. Zaposlena je kao prevodilac u jednoj firmi, a osim toga, prevodi za potrebe sudova u Vojvodini i ostale klijente, drži nastavu italijanskog i portugalskog uživo i preko Skype-a, piše sjajan blog i vodi tri stranice na društvenim mrežama.

Kaže da se trudi da svakog dana nauči nešto novo i usavrši postojeća znanja kroz iskustvo.

Projekat funkcioniše jednostavno: ako je nekom potreban prevod, javi se putem e-mail adrese prevodilacko.srce@gmail.com i napiše osnovne podatke o pacijentu, na koji je jezik potrebno prevesti i da li ima neki rok. E-mail će pročitati neko od koordinatora i prosljediti ga prevodiocima za traženi jezik. Nakon toga, dokumente preuzimaju oni prevodioci koji su u tom trenutku slobodni i, kada ih završe, prevedeni dokument vraćaju na e-mail naručioca.

Andrićeva kaže da se prevod vrši na skoro sve jezike za koje postoji potreba.

„U bazi prevodilaca koji su pristupili ovoj ideji imamo kontakte za gotovo sve veće evropske i svjetske jezike. Ako se desi da za određeni jezik nemamo prevodioca, potrudimo se da ga nađemo preko prevodilačkih foruma, Facebook grupa i društvenih mreža. Sve je besplatno, čak i prevodi sudskih prevodilaca koji su spremni da ponude svoje usluge u korist ove ideje. Na ovaj vid aktivnosti navela me je građanska i moralna potreba da to učinim. Nažalost, živimo na području gdje zdravstveni sistem nije u stanju da liječi određene patologije i gdje je za mnoge bolesne jedina nada liječenje u inostranstvu. Možda u datom trenutku nećemo imati novac da doniramo za nečije liječenje, ali isto tako nećemo zaraditi na tuđoj nesreći, već ćemo uraditi besplatne prevode i bar malo im olakšati probleme“, priča nam Olgica, koja je pokrenula i Facebook stranicu „Prevodilačko srce“.

Andrićeva kaže da je radila besplatne prevode za pacijente sa drugim kolegama i prije pokretanja „Prevodilačkog srca“.

„Ne znam koliko sam do sada uradila humanitarnih prevoda, ali ako vam kažem da je u našem mejlboksu trenutno 657 primljenih mejlova, procjenjujem da su bar 50 odsto od te brojke uspješno realizovani upiti za prevod. U bazi 'Prevodilačkog srca' sada imamo oko 300 imena sa prostora cijelog zapadnog Balkana. Mogu reći da je oko 40 prevodilaca stalno aktivno i redovno odgovaraju na upite pacijenata. Iz BiH je Edin Alkaz odradio lavovski dio posla svaki put kada bismo mu poslali neki upit. Takođe je radio i ovjere prevoda kao sudski prevodilac za njemački jezik za prevode koje je sam preveo, kao i za prevode koje su drugi preveli, ukoliko je bilo potrebe i za ovjerom prevoda“, kaže na kraju razgovora za MONDO ova sjajna Novosađanka!

Novi „Hangouts“ - hoćete li ga koristiti?

Google predstavio novi „Hangouts“; kaže da je ljepši, bolji i jednostavniji.

Svijet je postao bogatiji za novi „Hangouts“, i to 4.0 verziju, koja se pojavila za Android uređaje. Na zvaničnom blogu, Google je najavio „Hangouts“ koji je bolji, lakše komunicira sa vlasnikom, plus ima nove opcije, i to:

- Jednostavniji izgled: primjenjujući „Material Design“ principe, „Hangouts“ ima nove tranzitivne animacije i bolje reaguje na dodir i glas.
- Jednostavniji rad: Novo „Compose“ dugme olakšava započinjanje grupnog dopisivanja ili konverzacije. Pojednostavljena lista kontakata čini traženje određenog kontakta lakšim, a poboljšan je i prikaz i rad sa pridruženim fajlovima. Šaljite lokacije, GIF-ove, više fotki istovremeno, emotikone i drugo.
- Brži rad: Google se 'ubijao' od posla da se poruke isporučuju efikasnije i brže, a da ništa ne ograničava komunikaciju. Otkriveni su i popravljani raniji propusti.
- Bonus: Sada „Hangouts“ troši manje baterije!

Još neka od poboljšanja su u vezi sa lakšim slanjem MMS-a i odgovora na MMS-ove glasom, korištenje „Hangoutsa“ preko „Android Wear“ uređaja koristeći rečenicu „Ok, Google, send a Hangouts message“, poboljšani Outbound Caller ID, a vratile su se i statusne poruke koje korisnik sam može da definiše („Odsutan sam“ i slično).

Banjalučanima aplikacija BL bus

Stanovnici Banje Luke od danas mogu da koriste besplatnu aplikaciju „BL bus“, koja pruža informacije o redovima vožnje gradskih i prigradskih linija u javnom prevozu, trasama i rasporedu stajališta na uličnoj mreži.

Banjalučani će imati i pregled polazaka u realnom vremenu.

Aplikacija omogućava i pretraživanje po liniji ili stajalištu, pregled linija i polazaka po stajalištima, kreiranje putovanja, dostavljanje obavještenja putnicima te direktno dostavljanje primjedbi i sugestija putnika.

„BL bus“ aplikacija dostupna je na internet stranici www.bl-bus.com za Android i iOS platforme.

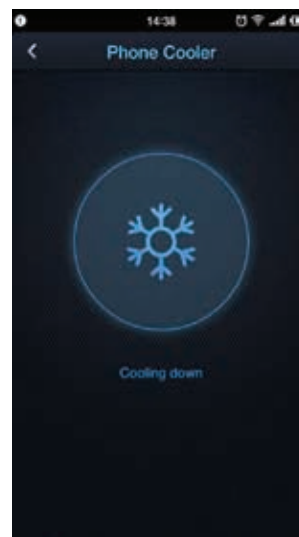
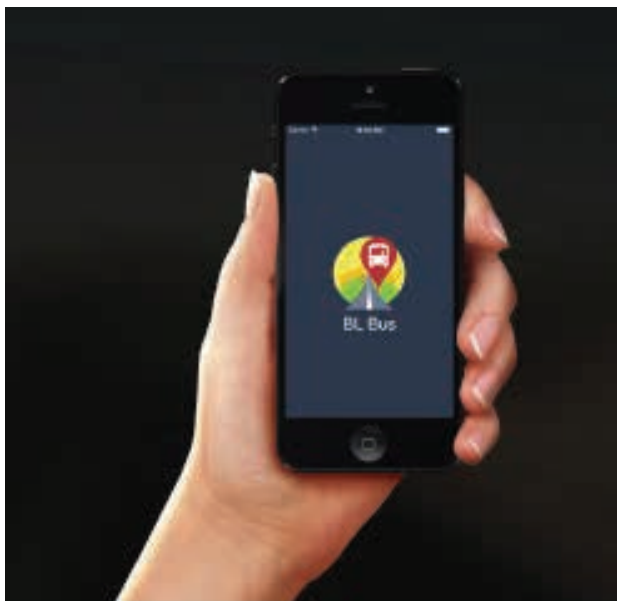
Gradonačelnik Banje Luke Slobodan Gavranović rekao je da se modernizaciji javnog prevoza mora posvećivati sve više pažnje i da je ovo jedan od prvih koraka u stvaranju bolje komunikacije sa građanima.

Šef Odsjeka za saobraćaj Slavko Davidović rekao je da je u aplikaciju uneseno oko 8000 polazaka i da su u njoj dostupne e-mail adrese, kao i brojevi telefona svih prevoznika na području grada.

On je dodao da pokretanje aplikacije predstavlja prvu fazu, dok je u drugoj fazi predviđena i njena verzija na engleskom jeziku za potrebe stranih turista koji dolaze u Banju Luku.

„Za početak, sljedeće godine planirano je postavljanje QR kodova na određenim stajalištima, čijim bi skeniranjem korisnik automatski odlazio na ovu aplikaciju“, rekao je Davidović.

On je za početak septembra najavio i štampanje oko 20000 klasičnih brošura sa redom vožnje, koje će biti besplatno distribuirane građanima.

Ohladite vaš Android telefon

ITO VRLO LAKO - UZ POMOĆ OVE APLIKACIJE!

Kada je ušteda baterije u pitanju, „DU Battery Saver“ aplikacija može da pomogne. Međutim, ova aplikacija može i da vam ohladi telefon - ako za tim bude potrebe.

U meniju aplikacije ćete pronaći „Phone Cooler“ alatku, koja skenira vaš telefon kako bi pronašla aplikacije koje dovode do pregrijavanja uređaja.

Temperatura telefona najviše zavisi od procesora. Aplikacije koje povećavaju korištenje procesora mogu izazvati pregrijavanje, što dovodi do smanjenja životnog vijeka uređaja, piše „The Next Web“.

„Phone Cooler“ u „DU Battery Saver“ aplikaciji prati ostale aplikacije i, kada je to potrebno, deaktivira one koje uzrokuju problem, kako bi se temperatura smanjila.

Podaci preuzeti iz aplikacije pokazuju da je prosječna temperatura pregrijanog telefona oko 63 °C. Ovoliko visoka temperatura može da ošteti hardver. Korisnici uz pomoć aplikacije mogu da smanje temperaturu telefona na prosječnu temperaturu koja iznosi 37 °C. Aplikacija je besplatna i može se preuzeti sa Google Play prodavnice.

OTVORENA VRATA

Banja Luka:

Prodajna mjesta m:tel-a
uređena po najsavremenijim standardima

PRIPREMIO: PREDRAG LAKETA

Prodajna mjesta svake ozbiljne kompanije, njihova funkcionalna opremljenost, kao i blagovremena dostupnost poslovne ponude, bitne su karakteristike koje opredjeljuju sveopštu sliku o njenoj poziciji na tržištu. M:tel spada u kategoriju onih kompanija koje, između ostalog, vode računa i o ovom segmentu brendiranja i promocije, a na zadovoljstvo svih korisnika usluga.

U strogom centru Banje Luke, u popularnoj Gospodskoj ulici, na adresi Veselina Masleše br. 28, Banjalučani, ali i ostali koji se zateknu u gradu na Vrbasu, mogu saznati sve informacije o uslugama m:tel-a u prostorijama novog prodajnog mjesta, koje je dizajnirano po najsavremenijim standardima. Uporedo sa otvaranjem ovog prodajnog mjesta zatvoreno je staro na uglu Srpske i ulice Ivana Franje Jukića.

U međuvremenu, 12. avgusta 2015. godine, u banjalučkom naselju Obilićevo otvoreno je još jedno prodajno mjesto. Nalazi se u ulici Carice Milice br. 2, a za korisnike je otvoreno svakim

radnim danom od 8 do 20 i subotom od 8 do 15 časova, tako da i Banjalučani koji žive ili borave u ovom dijelu grada imaju na raspolaganju savremeni prodajni centar.

Nije na odmet podsjetiti da na užem gradskom području građanima na usluzi stoje i m:tel prodajna mjesta u mjesnim zajednicama Lazarevo (ulica Knjaza Miloša bb) i Borik (Bulevar vojvode Živojina Mišića 1a), kao i u Tržnom centru Konzum (nekadašnji Merkator) u Aleji Svetog Save.

Pored ovoga, treba naglasiti da je pakete usluga kompanije m:tel, kao i najsvremenije uređaje iz ponude, moguće kupiti i kod brojnih ovlaštenih posrednika. Takođe, oni koji se žele informisati online, na raspolaganju im je korporativna stranica www.mtel.ba, koja sadrži, između ostalog, online provjeru računa (Moj račun) i web shop, a za sve informacije mogu pozvati korisničku podršku na besplatne brojeve 066 10 10 10 i 0800 50 000.

Marinko Zorić, prodajno mjesto Lazarevo

Kao i u većini naših prodajnih mjesta, tako i u ovom, potencijalni korisnici, a i oni postojeći, mogu da se informišu te da podnesu zahtjev za mnogobrojne usluge koje nudi naša kompanija. Cilj nam je da svako ko uđe u našu poslovnu jedinicu bude ljubazno uslužen i informisan, te da na obostrano zadovoljstvo imamo dobru saradnju. Pošto se nalazimo u

**Cilj nam je da svako
ko uđe u našu
poslovnu jedinicu
bude ljubazno
uslužen i informisan**

periferom dijelu grada, od velikog je značaja rad naše poslovnice, kako za taj dio, tako i za naseljena mjesta drugih opština sa kojima graničimo.

Mirjana Kosić, prodajno mjesto Merkator

Već više od pet godina nalazimo se u Tržnom centru Merkator, odnosno sadašnjem Konzumu. Iako se radi o veoma maloj poslovnici, rezultati govore nešto sasvim drugo. Nalazimo se na samom ulazu u TC, tako da smo uvijek vidljivi kako za naše redovne posjetioce, tako i za one koji su tu u prolazu. Mnogo je različitih pitanja i potreba naših korisnika, s obzirom na činjenicu da se nalazimo na mjestu koje okuplja veliki broj raznolikih ljudi iz svih krajeva BiH.”

Suzana Bajić, prodajno mjesto Borik

Na zadovoljstvo korisnika, već nekoliko godina radi poslovnica u Boriku. Građani u poslovnici mogu da dobiju informacije, podnesu zahtjeve, sklope ugovore i za fiksnu i za mobilnu telefoniju, kao i da izvrše registraciju za isplatu dividende, reklamiraju telefonske račune i slično. Pored navedenog, na prodajnom mjestu se zaprimaju aparati koji građani reklamiraju, a koji su kupljeni kod nas i još uvijek pod garancijom, pa se dalje šalju u servis.

Aleksandra Štrbac, prodajno mjesto Gospodska

Prodajno mjesto Gospodska, kao centralna poslovnica, ima najveći broj radnika i najveći obim posla. Zaprimaju se sve vrste zahtjeva u vezi sa mobilnom telefonijom, fiksnom telefonijom, Open uslugama, internet i prepaid programima. Od usluga, akcenat je na mobilnoj telefoniji (aneks, prelazak sa prepaid-a na postpaid, Kombinuj) i Open paketima fiksne telefonije. Kao poslovnica, dajemo znatan doprinos pri uvođenju novih tehnologija kao što su VOBB i Open Max paketi. Budući da je centar grada i velika frekvencija ljudi, naša lokacija je pun pogodak. Poslovnica je lijepo uređena, prostrana, sa velikim izborom mobilnih telefona koje korisnici mogu da testiraju na licu mjesta. Sve vrste zahtjeva mogu da podnesu na jednom mjestu, u razgovoru sa ljubaznim osobljem.

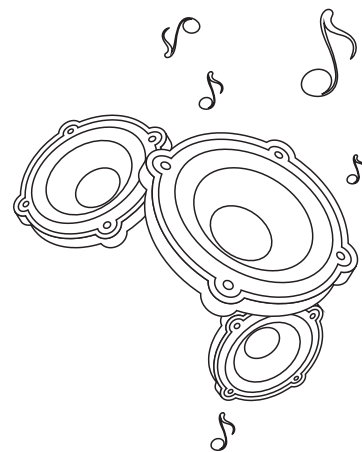
Branko Đukelić, prodajno mjesto Obilićevo

Otvaranje prodajnog mjesta Obilićevo su građani ovog dijela grada dočekali sa velikim oduševljenjem i reakcije su veoma pozitivne, jer su do sada uglavnom išli u centar grada, gdje su uvijek bile gužve, a to je stvaralo izvjesno nezadovoljstvo. U poslovnici korisnicima pružamo sve usluge kompanije, kao i stručne i tehničke savjete i pomoć za korištenje terminalne opreme koju korisnici posjeduju. Korisnici za sada traže sve naše usluge, ali je u blagoj prednosti mobilna telefonija zbog početka školske godine i akcije koja je kreirana za korisnike Kombinuj tarife. Svi zaposleni u poslovnici su spremni da daju svoj maksimum za što bolju uslugu za naše korisnike, a samim tim i uspješniji rad naše kompanije.

**Građani u poslovnici
mogu da dobiju
informacije, podnesu
zahtjeve, sklope
ugovore i za fiksnu i
za mobilnu telefoniju**

m:music predstavlja

Mihael Prosen (NORD):

Ideja za prijavu na Jelen Demofest je starija od našeg benda

PIŠE: SAVO DRAKULIĆ

"Od prvog dana, prije punih 20 godina, kada sam ušao na prvu probu, zaljubio sam se potpuno u glazbu i stvaranje glazbe. Od tada ne gledam na glazbu kao na hobi, zarađivao puno ili malo od nje, nego je to način života i nešto što nisam ja tražio, nego je našlo mene. I smatram da to uopće nije stvar mog izbora, već da drugačije ne mogu. Mislim da ću se baviti glazbom, na ovaj ili onaj način, dok sam živ. Bar se nadam da hoću, bilo da živim od toga ili samo radi svoje duše i mira", otkriva nam u razgovoru Mihael Prosen, frontmen benda „NORD“ iz Rijeke, koji je osvojio prvo mjesto na posljednjem izdanju banjalučkog Jelen Demofesta, a sam Mihael je nagrađen specijalnim priznanjem „Plavi bas“, kao najbolji basista ovog muzičkog festivala.

Možete li nam opisati bend „NORD“? Kako ste nastali, ko čini bend i kako to da tako dobro svirate, a na Jelen Demofestu ste imali tek šesti nastup u karijeri?

Nastali smo prije tri godine, nakon mog prestanka rada sa posljednjim sastavom „Father“, sa kojim sam nastupao punih 12 godina. Nakon završetka zajedničke suradnje, aktivno sam počeo mozgati kako, s kim i kad ću nastaviti sa autorskim radom, a pjesama koje čekaju da se

naprave je uvijek puno, pa sam polako krenuo u potragu za pravom ekipom. Tako sam prvo našao gitaristu Dorijana, s kojim sam počeo slagati pjesme na dvije akustične gitare, a zatim je došao klavijaturist Bojan, inače Dorijanov kolega iz prošlog benda. Onda smo našli Tinota, našeg bubnjara, i to, ne biste vjerovali, preko YouTube kanala i manje-više slučajno. Na samom kraju stigao je i Vedran, drugi gitarista, moj dugogodišnji kolega i poznanik još iz starih dana, koji nas je prvo onako iz dosade snimao u njegovoj kući, da bi nam se nakon mog višemjesečnog nagovaranja i aktivno priključio.

Muzički smo se jako dobro skopčali i krenuli u ozbiljan rad. A, što se tiče kvalitete sviranja, pa eto, tražio sam ozbiljne ljude koji znaju svoj posao i koji su spremni na ozbiljan rad, pa izgleda da sam ih dobro i pronašao! Od početka smo krenuli na pravi način, brinuli smo o najmanjim detaljima i činili da sve bude na svom mjestu - od

pjesama do živih izvedbi istih. Vedran i ja sviramo već preko dvadeset godina u raznoraznim bendovima, pa vjerujem da smo i mlađem dijelu „NORD“-a prenijeli neko iskustvo i pokazali kako bi se trebalo pristupiti općenito radu u bendu i cijeloj toj glazbenoj priči.

Kako je uopšte pala odluka da se prijavite na Jelen Demofest?

Odluka je pala i prije nego smo uopće nastali! I to nije šala. Naime, ja pratim Jelen Demofest već dobar niz godina i uvijek mi je bila želja nastupiti na tom festivalu. Ali, nisam imao prilike, jer nisam više imao demo-bend. Kako sam krenuo u rad sa novim sastavom, skoro pa prva ideja mi je bila da se prijavimo na taj festival, čim budemo složili neke dobre snimke. Znao sam da bi ulaz na taj festival bio odlična odskočna daska za nas, te da bi svaki rezultat bio odličan, tj. već i sam ulazak u uži krug natjecatelja. Dakle, vizualizirao sam to prije puno godina i evo - na kraju se i ostvarilo, i to sa boljim rezultatom nego smo očekivali. Eto, za pobornike knjige „Secret“ i šeme „vizualiziraj, pa će ti se i ostvariti“ - izgleda da stvarno funkcionira!

Kada ste prošli među prvih 30 bendova, o čemu ste razmišljali i kako je izgledalo kada ste ušli u finale?

Stvarno smo bili presretni, pogotovo kada smo vidjeli koliki broj bendova se prijavio, a mi prošli! Razmišljali smo kako će nam to donijeti odličan PR i vjetar u leđa, i kako je to odlična stepenica naprijed prema nekom cilju objavljivanja albuma i dogovaranju lajv svirki. A finale - e pa, to je bio još jedan lijep i sretan trenutak. Pratili smo sve bendove u toj drugoj polufinalnoj večeri i, iskreno, nadali smo se prolasku dalje. Smatrali smo da bismo mogli ići dalje u toj konkurenciji bendova koje smo vidjeli i slušali. Kada su pročitali naše ime - ma, sreća i oduševljenje! I tu je našim željama i nadanjima stvarno bio kraj; napravili smo sve, pa i više nego smo očekivali. Ali, drugi dan na konferenciji za tisak, kada smo saznali da smo osvojili najveći broj bodova u oba dana, e to je bio šok! Iskreno, tada nam se u mozak uvukla ideja da bismo možda mogli i nešto više napraviti u finalu, odnosno, odnijeti jednu od nagrada. Do tada je bilo sve opušteno, a tada je ipak postalo stresnije.

Za razliku od većine bendova, izgledali ste prilično 'uniformisano'. Koliko obraćate pažnju na vizuelni identitet benda?

Pazimo na sve detalje, pa tako i na vizuelni identitet benda. Želimo da je ono što ljudi čuju u skladu s onim što vide na stejdžu. Mislim da to jedino ima smisla... I mislim da smo donekle u tome uspjeli, a i dalje ćemo raditi na tome.

Šta za „NORD“ znači pobjeda na Jelen Demofestu?

Nadamo se da ćemo zbog te pobjede lakše doprijeti do većeg broja ljudi koji vole ovakvu glazbu te da će nam olakšati dogovaranje svirki u čitavoj regiji. Voljeli bismo proći sve klubove i festivale, upoznati puno ljudi, pa se nadamo da će nam to ova pobjeda i omogućiti.

Postoji li nešto što vas je iznenadilo kada ste došli na Jelen Demofest, bilo u pozitivnom ili negativnom kontekstu?

Očekivali smo da će sve biti dobro organizirano, ali svejedno nas je iznenadilo. Stvarno ni „n“ od negativnog, jednostavno - savršeno! Hvala još jednom svima u organizaciji, publici, žiriju - vrhunski, da ne može bolje!

Jelen Demofest vam je sigurno 'porematio' planove. Šta sada možemo očekivati od benda „NORD“?

Pa, krenuli smo u finaliziranje ostalih pet pjesama koje će se, uz već pet snimljenih, naći na albumu prvijencu, koji treba da izađe baš na devetom Jelen Demofestu, gdje će biti njegova promocija i lajv nastup iste večeri. Nadamo se i velikom broju svirki tokom ostatka ove i tokom 2016. godine, a u planu je i jedna turneja po cijeloj regiji sa još jednim bendom iz Rijeke. Za sada toliko, a nadamo se da ćete uskoro čuti puno više o tome, te da se vidimo uživo i u vašem gradu.

Sada kada znate sve o Jelen Demofestu, postoji li nešto što biste promijenili u nastupu da ste mogli, bez obzira što ste pobijedili?

Pa, finalni nastup je bio dosta pod tremom zbog visokih očekivanja nas samih, a očito i žirija, ali sve je prošlo u najboljem redu - ne bismo ništa promijenili! Ok, možda bismo malo više kasnili na dogovore u bekstejdž. Uvijek smo bili prvi i držali se tih nekih dogovora, iako smo tokom tri dana skužili da je ipak malo ležernija atmosfera i da smo mogli bar sat vremena duže 'ubiti oko' u sobama pod klimom, a manje se pržiti na banjalučkim vrućinama. Evo, promijenili bismo vremenske prilike! Neka sljedeće godine bude malo više vjetera i malo nižih temperatura.

Pošto ćete naredne godine svirati u revijalnom dijelu programa, šta biste kao pobjednici poručili onima koji će se tek takmičiti?

Kao prvo, svim bendovima bih preporučio da se prijave, jer mogu samo dobiti ako uspiju ući u uži izbor. A, nadalje, ništa, osim da se dobro pripreme za lajv svirku; neka daju najbolje od sebe i najvažnije - neka se dobro zabave! Bez toga, ništa od svega ovoga nema smisla.

„Kako sam krenuo u rad sa novim sastavom, skoro pa prva ideja mi je bila da se prijavimo na Jelen Demofest“, kaže Mihael.

Šta smo slušali tokom godine

Tri tromjesečja su već iza nas, a tokom devet mjeseci aktuelne godine na muzičkom polju se izdešavalo mnogo toga, i pri tome ne mislimo na skandale, uvijek popularne obnažene zvijezde željne pažnje, svađe na dodjelama nagrada i slično.

PIŠE: SAVO DRAKULIĆ

Iako možda ne tako berićetna kao prethodna, ova godina je donijela zaista mnogo kvalitetnih izdanja, nezavisno od žanrovskog opredjeljenja. Takođe, ostala su još tri mjeseca, pa iako nije praksa da albumi velikih imena izlaze krajem godine, pravila suštinski ne postoje, te možda možemo očekivati još poneko iznenađenje. U nastavku slijedi kratka lista izdanja koje smatramo ponajboljima, a izdvojili smo ih za vas među albumima koji su objavljeni tokom ove godine.

Bjork - „Vulnicura“

Teško je pomisliti da neobična Bjork, zvijezda sa Islanda sa svojom vanzemaljskom austom, pati od istih 'trivijalnih' emocija kao obični smrtnici. Ili je barem patila dok je sastavljala ovo iskreno i snažno djelo, napisano i snimljeno usred posljednjih muka veze koja je osuđena na propast. Bjork nikada nije zvučala ovako ranjivo, a slomljeno srce nikada nije napravilo ovako izuzetan zvuk.

Iako možda ne tako berićetna kao prethodna, ova godina je donijela zaista mnogo kvalitetnih izdanja, nezavisno od žanrovskog opredjeljenja.

Kendrick Lamar - „To Pimp A Butterfly“

Pružena mu je prilika i momak ju je iskoristio. Rokajući kroz 16 numera sa tragovima džez-a, omaža 2 Pac-u i oštromnim i pametnim rimama, nakon što se izvukao iz geta koji je opisao na debi albumu „Good Kid m.A.A.d City“, Lamar se bavi

zloupotrebama građanskih prava sa moćnim zvukom koji krase ovo izdanje, a o kojem se već govori kao o potencijalnom klasiku.

Noel Gallagher's High Flying Birds - „Chasing Yesterday“

Zaboravite na ono na šta ime albuma implicira. U stvari, ne pokušavajte uopšte da prodrete u bilo šta na ovom drugom solo albumu bivšeg člana benda „Oasis“, koji insistira da ovoga puta fokus bude na saksofonu, kojim je obojen ovaj stadionski blokbuster. Album će vam pružiti pravo rokenrol uzbuđenje. Uključujući i sjajnu saradnju sa Johnny-jem Marr-om, ovo je Noel u svojoj najeksperimentalnoj fazi ikada.

Florence + the Machine - „How Big, How Blue, How Beautiful“

Florence Welch je prestala da se krije iza raskošnih haljina i odbacila je sve svoje teatralnosti kako bi se suočila sa ličnim demonima u nasljedniku uspješnog izdanja „Ceremonials“, što je rezultiralo njenim najličnijim albumom ikada. Kako veliki i kako lijep - zaista. I najbolji do sada, sasvim sigurno.

Blur - „The Magic Whip“

Ko se uopšte mogao ovome nadati? Damon Albarn, Graham Coxon i kompanija su se krili u Hongkongu kako bi pronašli inspiraciju prilikom izrade ovog prvog 'dugometražnog' albuma u posljednjih 16 godina, a koji je iznenadno objavljen. I još bolje - nisu razočarali. Od „Go Out“ pa sve do „Ong Ong“, „Magic Whip“ je trijumfalan album, koji nam predstavlja brit-pop junake na uzbuđljivoj novoj teritoriji.

Tame Impala - „Currents“

Australski sajk-rok genije Kevin Parker u stanju je da ispolira i pojednostavi zvuk svog benda sve dok ne počne da izgleda elegantno kao da je pravljen za neku izložbu. Ovaj album ima sve što je potrebno da se ubije bilo kakva žanrovska etiketa. Tu je „Let It Happen“ u Daft Punk stilu, soft-rok „Cause I'm a Man“ i psihodelični metal zvuk u „Eventually“, koja podsjeća na Tame Impala iz ranijih dana. Pritisnite plej i uživajte.

The Vaccines - English Grammar

Justin Young je rekao da je ovaj album bio taj koji pokazuje kakvu ideju ekipa ima o tome šta „The Vaccines“ kao bend može da postigne. Srednji nivo indi statusa? „English Grammar“ je album prepun indi-pop uzbuđenja i dodatnih eksperimentalnih detalja, koje londonski bend priprema za velike stvari. Arctic Monkeys i Coldplay treba da pripaze leđa.

Nema sumnje da je svaki navedeni album biser za sebe, te da ćete, bez obzira na muzički ukus, uživati u bilo kojem od ovih malih remek-djela.

Autorizovani distributer za Republiku Srpsku

ROAMING
ELECTRONICS
WWW.ROAMING.RS

SAMSUNG

SAMSUNG
Galaxy S6 edge | S6 edge+

www.samsung.com/rs

NEXT IS NOW

m:

POSLOVNI SVIJET

BIZ&TECH
Project Loon

TEMA BROJA

U mreži umrežanog marketinga

Kako je evoluirao marketing pod uticajem digitalne tehnologije i promjena na globalnom tržištu

PIŠE: KRISTINA BOBREK-MACANOVIĆ

Na tržištima širom svijeta paralelno se dešavaju mnogi procesi koji uzrokuju neophodne promjene u načinu komuniciranja sa korisnicima. Životni ciklus proizvoda je dramatično skraćen. Broj konkurenata se smanjio, ali je broj robnih marki znatno povećan. Jeftinije je zamijeniti nego popraviti. Domaća tržišta postaju nedovoljna. Sve je veći naglasak na direktnom online marketingu. Ljudi, bilo gdje u svijetu, imaju pristup internetu, gdje mogu potražiti i naručiti robu. Prostor za oglašavanje je sve zasićeniji. Sa jedne strane, tržišni segmenti su sve manji i manji, a sa druge, mediji su jako fragmentisani. Sve je teže napraviti kombinaciju medija za komuniciranje sa ciljnim segmentom, jer postaje neophodno da i proizvodi i kanali komunikacije budu prilagođeni mjeri pojedinačnog korisnika. Digitalna tehnologija je napravila revoluciju u komuniciranju. Smanjuju se mogućnosti za privlačenje pažnje potrošača, jer oni postaju probirljivi ili jednostavno ignorišu komercijalne poruke. Sve veći pritisak u pravcu smanjivanja troškova usmjerava kompanije da manje komuniciraju preko zakupljenih medija

(TV, novine, radio), a sve više preko sopstvenih medija i zaslužnih objava na društvenim medijima.

Navedene promjene, koje su se desile na globalnim tržištima, dovele su i do promjene same suštine marketinga. Marketing se u početku tumačio kao jednostavan proces razmjene, pa je tako i transakcioni marketing označavan kao koncept koji se zasniva na transakciji, ima fokus na prodaji, podrazumijeva nizak ili srednji kontakt sa kupcem i kupcu daje relativno nizak prioritet. Takav koncept marketinga, koji je nekada mogao da ispuni zadate poslovne ciljeve, to više nije u stanju, i evoluirao je preko marketinga odnosa u marketing mreže. Svaki od ovih oblika marketinga ima svoje specifičnosti i karakteristike.

Smatrajući transakcioni marketing prevaziđenim konceptom, odnosno idejom koja više ne može da ispuni poslovne ciljeve, kompanije razvijaju marketing odnosa kao proces stvaranja, održavanja i pojačavanja snažnih, vrijednih odnosa sa klijentima i ostalim vlasnicima udjela. Odnosno, razvijanjem marketinga odnosa, kompanije nastoje da:

	Transakcioni marketing	Marketing odnosa	Marketing mreže
Fokus	Profitabilne transakcije	Profitabilni odnosi	Veze među organizacijama
Igrači	Kupci i prodavci na otvorenom tržištu	Kupci i prodavci u međusobnom odnosu	Prodavac, klijent i druge organizacije
Komunikacije	Kompanije prema tržištu	Pojedinac pojedincu	Organizacija na više nivoa
Stil komuniciranja	Masovni	Interpersonalni	Multipersonalni
Trajanje	Diskretno	Životni vijek	Konstantan, varirajućeg intenziteta
Formalnost	Formalan	Vodeni	Interaktivan
Snaga	Aktivan prodavac	Prodavac upravlja	Recipročni odnosi

- dominiraju na specifičnom dijelu tržišta razvijajući visokoprilagođen proizvod,
- budu posvećeni razvijanju duboke veze sa korisnicima i
- budu izuzetno prilagodljivi, kako tržištu, tako i dobavljačima, konkurenciji i okolini generalno.

Za marketing odnosa se može reći i da je konstantna primjena ažurnog znanja o kupcima, ali i proizvodima i uslugama, koja se komunicira interaktivno u cilju razvijanja dugoročnih veza i međusobne koristi. Marketing odnosa posebno potencira razvijanje dvosmjernog odnosa kupac-prodavac i stalno izgrađivanje ovog odnosa, pa se ponekad upoređuje sa brakom.

Pod uticajem sve bržih promjena na tržištima, razvoja tehnologije i njenom povećanom uticaju, i marketing odnosa je počeo da evoluirati i mijenja samu paradigmu marketinga. Dok je kod transakcijskog marketinga i marketinga odnosa karakteristično da „prodavac radi za kupca“, u marketingu mreže se potencira integracija distribucije, istraživanja i razvoja i proizvodnje sa ponašanjem i potrebom klijenta. Organizacijom na više nivoa, multipersonalnim komuniciranjem i recipročnim odnosima stvara se mreža svih igrača na tržištu, koja vodi dugoročnim međusobnim koristima. Mrežni marketing na jednom nivou podrazumijeva komuniciranje između svih tržišnih igrača (kupaca, distributera, dobavljača, medija, konsultanata, državnih agencija), ali na drugom nivou podrazumijeva i komunikaciju unutar potrošačkog okruženja. Ovo znači da se potrošači podstiču da preporučuju davaoce usluga svojim prijateljima i poznanicima. Mrežni marketing pozicionira firmu u povezujući skup odnosa među firmama.

U marketingu mreža mijenja se i način komunikacije sa korisnikom. Najvažnija promjena koja se desila u marketinškim komunikacijama je interaktivnost, koja vodi:

- od monologa ka dijalogu,
- od prekidajućeg (interruption) marketinga ka dozvoljavajućem (permission) marketingu,
- od upotrebe gurajućih (push) ka privlačećim (pull) medijima,
- od komunikacije jednog ka mnogima prema komunikaciji mnogih ka mnogima,
- od korisnika kao pasivnog primaoca poruke do korisnika kao proaktivnog tražioca informacija,
- od tradicionalnog (outbound) ka ulaznom ili privlačećem (inbound) marketingu.

Inbound marketing pruža mogućnost kompanijama da privuku korisnike bez tipičnog oglašavanja. Suština je da korisnici sami pronađu kompaniju.

Tradicionalni marketing je strategija u kojoj kompanije prezentuju korisnicima informacije o svojim ponudama, iako oni to ne traže. Zbog ovoga se on često naziva i prekidajućim marketingom, jer korisnike prekida u nekim drugim aktivnostima (npr. gledanju filma). Kanali za korištenje ovog oblika marketinga su televizija, štampa, direktna pošta, radio i ostali tradicionalni mediji. Ovaj način promovisanja proizvoda sve više zastarijeva, jer su ove metode skupe, imaju teško mjerljiv povrat sredstava, a za korisnike postaju previše nametljive i agresivne. Za razliku od ovog, privlačeći marketing predstavlja strategiju prepoznavanja manjih ciljnih grupa, kojima se plasira sadržaj koji je upravo njima interesantan, i na taj način oni se „privlače“ da sami počnu istraživati o proizvodu ili usluzi koja se nudi. Efikasnost ove strategije se zasniva prije svega na tome da se targetiraju korisnici koji su već na neki način zainteresovani za vaše proizvode i usluge. Svi alati privlačećeg marketinga podrazumijevaju online prisustvo, a to su najčešće:

1. Korištenjem društvenih mreža kao što su Facebook, Twitter i LinkedIn mogu da se kreiraju korisni sadržaji,

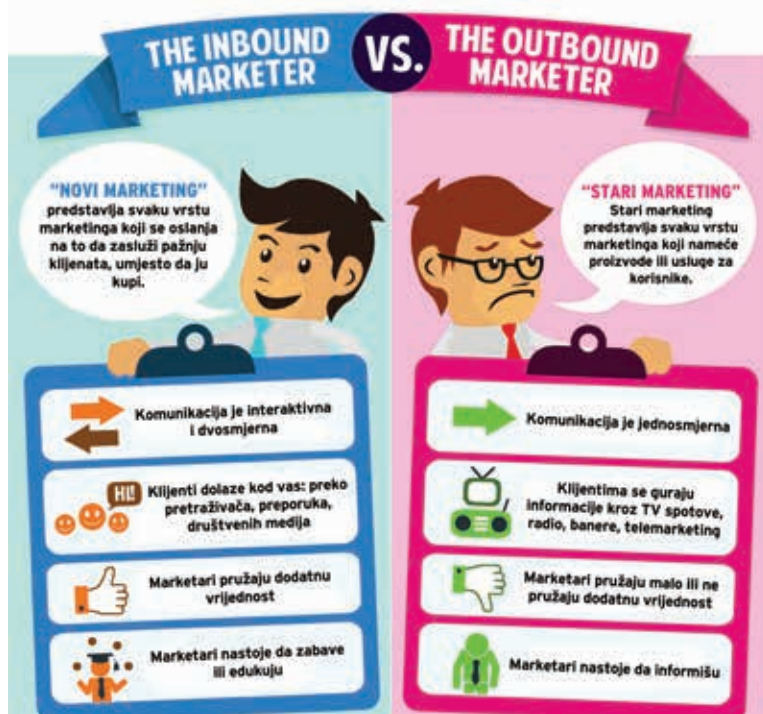
a koji su u posrednoj vezi sa proizvodima i uslugama. Ovaj sadržaj podrazumijeva da to nije direktno promovisanje proizvoda, već prije svega nešto što je korisno i zanimljivo za korisnike.

2. Nuđenje različitih podsticaja, kao što su besplatni uzorci, kuponi sa popustom i drugi zanimljivi stimulansi, koje korisnici mogu preuzeti online, a u zamjenu za to se prijaviti za redovno dobijanje ponuda od kompanije na svoju e-mail adresu.
3. Direktna komunikacija predstavlja najveću prednost ovog marketinga u odnosu na tradicionalni. Koristeći prisustvo na društvenim medijima, kompanija ima mogućnost da komunicira direktno sa svojim korisnicima i da, slušajući njihova mišljenja i sugestije, unaprijedi svoje poslovanje.

Ključne razlike između tradicionalnih i novih medija, koje se neminovno odražavaju i na sam proces planiranja i realizacije marketinških aktivnosti, su:

- Troškovi korištenja novih medija su mnogo niži nego kod tradicionalnih, što oslobađa dosta dodatnog prostora za marketinške aktivnosti.
- Korisnik je onaj koji inicira dijalog i koji očekuje da se njegove lične potrebe zadovolje. Internetske stranice treba da budu pravilno promovisane, da korisnik može lako naći sadržaj koji ga zanima.
- Vrijeme korisnika je jako vrijedno i ograničeno, tako da je iz interakcije sa svakim korisnikom potrebno izvući maksimum.
- Informacija je ključna valuta. Obezbeđivanje prave informacije je mnogo važnije nego izazivanje prave emocije.

Rezultat svih navedenih promjena, kako na tržištima tako i u medijima i načinima komuniciranja, jeste pomjeranje bazičnih snaga ili osnova na kojima se ranije zasnivala komunikacija sa korisnicima. U ovoj vrsti komunikacije ranije su dominirale velike TV stanice, štampani mediji sa najvećom pokrivenošću ili bilbordi kao najčešća forma vanjskog oglašavanja. Ono što je karakteristično za ovu promjenu balansa je da veliki i snažni mediji gube svoju snagu, a ona prelazi u ruke pojedinaca. Može se reći da „korisnici imaju kontrolu nad brendovima i porukama o njima“. Kompanije, odnosno mediji, nisu više u mogućnosti da kontrolišu vijesti, oglašavanje ili bilo koju drugu vrstu informacije, jer sada svaki pojedinac ima kontrolu nad informacijama i svaki pojedinac može postati medij. Facebook, sa preko

Inbound marketing pruža mogućnost kompanijama da privuku korisnike bez tipičnog oglašavanja.

jednu milijardu korisnika, postao je mjesto koje ljudi posjećuju kada žele da uporede jedan automobil sa drugim, da se raspitaju kakav je bio neki film ili šta je prava činjenica o nekom događaju. U vrijeme dominacije tradicionalnih medija, kada bi se neko odlučio za odlazak na neko ljetovanje, mogao je prilikom svog izbora da se osloni na aktuelne reklame turističkih destinacija i letke iz turističkih agencija. Sada postoji

masa informacija o bilo kojoj destinaciji za ljetovanje na društvenim mrežama, na forumima ili blogovima koji se bave ovom temom, gdje ljudi dijele svoje utiske o putovanjima. Danas će korisnici prvo pročitati iskustva drugih, zatim se dodatno posavjetovati sa svojim prijateljima preko društvenih mreža, pa tek onda donijeti odluku o ljetovanju na osnovu ličnih preporuka i iskustava. Tu prestaje moć i kontrola tradicionalnih medija nad informacijama. Kada se srušio avion u rijeku Hadson 2009, prvu vijest o tome je, zajedno sa slikom, prenio putnik iz tog aviona putem Twitter-a sa svog mobilnog telefona, za razliku od vijesti o vojnoj akciji „Pustinska oluja“, kada su svi, uključujući i vojsku, dobijali samo one informacije koje je plasirao CNN. Ono što korisnici danas očekuju od marketinških komunikacija je isto što bi očekivali i od ličnih preporuka, a to je transparentnost, iskrenost i autentičnost. Više se ne vjeruje preuveličanim porukama o tome kako je nešto najbolje ili najjeftinije, jer više ne postoji slijepo prihvatanje emitovanih poruka, već se očekuje dvosmjerna komunikacija ravnopravnih učesnika. Društveni mediji, sa svojim karakteristikama, pružaju idealno okruženje za ovakvu vrstu marketinškog komuniciranja.

Android auto - bezbjednost (ni)je uvijek na prvom mjestu

Borba mobilnih platformi preselila se i na ulice, i to bukvalno - putem automobila. Ako već do sada niste čuli za Android Auto, riječ je o platformi za tzv. „infotainment“ (istovremeno služi da informiše i zabavi) sistem automobila, koji omogućava vozačima da se povežu sa svojim Android uređajem. Zatim, preko kontrolne table automobila, Android Auto obezbjeđuje pristup kompatibilnim aplikacijama, kao i podacima na samom uređaju. Android Auto omogućava korisnicima da upućuju pozive i odgovore na njih koristeći glasovne komande, primaju i čitaju poruke, diktiraju i šalju nove poruke, kao i da pristupe mapama i navigaciji uređaja.

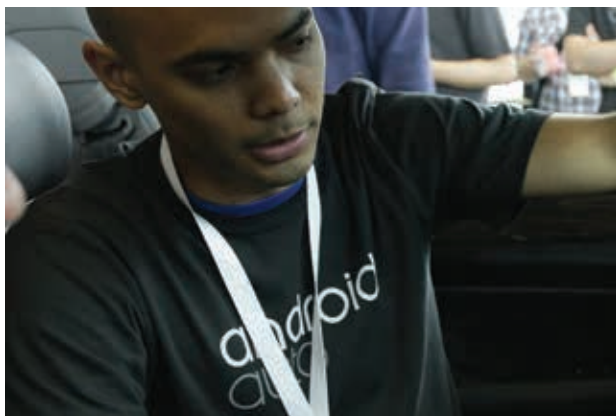
Tokom godine, vozila od dvadesetak brendova će ponuditi u kolima sisteme koji se zasnivaju na Android-u, a nekoliko automobila već ima ugrađen Android Auto.

Prema riječima stručnjaka koji su imali priliku da testiraju ova vozila i Android Auto, kažu da je daleko ljepši osjećaj koristiti ga u odnosu na standardne sisteme koje ugrađuju

proizvođači automobila, ali i da je sve ovo još uvijek na nivou beta iskustva, te vrlo ograničeno, što ukazuje na to da Google pred sobom tek ima posla koji treba da završi.

Za početak, možda će vas iznenaditi da je implementacija softvera koja se nalazi u automobilima bazirana na osnovu Androida 2.3 Gingerbread. Podsjetimo, Google je predstavio Gingerbread u decembru 2010. godine, tako da je ova verzija Android-a prilično ograničena u poređenju sa najnovijom.

Takođe, ova Android Auto verzija podržava samo ekran rezolucije 800x480, pa izgleda kao prilično loš Android tablet iz 2011. godine. Dalje, upravljanje glasom još uvijek ne zvuči tako dobro kao na telefonima, interfejs je ograničen, a Google ne dozvoljava da bilo kakve aplikacije za telefon rade sa sistemom u kolima. Zapravo, Play Store ima veoma mali broj aplikacija koje su kompatibilne sa Android Autom i one su bazirane na poruke i medije, kao što su Pandora, Spotify, TuneIn ili Google Play Music.

To nije nužno loša stvar, posebno iz perspektive bezbjednosti, jer ne biste poželjeli neko zaista impresivno iskustvo na instrument tabli koje bi značajno uticalo na pažnju dok vozite.

Opet, stručnjaci nisu previše oduševljeni podržanim aplikacijama za poruke i smatraju da Skype, WhatsApp i Google Hangouts odvlače pažnju sa ceste. Google, ipak, misli drugačije, jer na listi odobrenih ima mnogo sličnih aplikacija, ali čak i u ovome kompanija ima posla koji tek treba da se dovrši.

Evo zašto je to tako. Dolazne tekstove Android Auto čita naglas, ali bez ikakvog konteksta. Teško je ne osjećati se glupo kada otvorite novu poruku i začujete: „Nova poruka: OK“. Tekst se ne prikazuje ni kod veoma kratkih poruka, a bez teksta i istorije poruka - nema konteksta. Dakle, kada dobijete poruku kao što je „OK“, bolje da znate o čemu je bio vaš posljednji razgovor sa osobom koja vam je poslala poruku. Takođe, nadajte se da vam niko neće poslati poruku sa linkom dok vozite, jer će sistem glasno pročitati link - znak po znak.

Sa pozitivne strane, ključna funkcija kao što je Google Maps radi baš kao što se očekuje od nje, još i dodaje satelitski pogled dok vozite, a to je nešto što Maps na telefonu nema u ponudi.

Čak i tako, Android Auto i dalje zvuči kao vrlo ograničen softverski proizvod. Da li će biti bolji tokom vremena? Vrlo vjerovatno, jer Google uklanja neka ograničenja programerima, pa će kao platforma Android Auto sazrijevati.

Veći dio tog sazrijevanja mogao bi doći u obliku ažuriranja softvera, što bi bilo dobro, jer softver može da se promijeni mnogo brže nego hardver u vozilima. I opet, na osnovu navedenog, zvuči kao da se Android Auto oslanjata na budućnost, umjesto da ponudi uvjerljivo iskustvo prvog dana korištenja.

Takođe, ne treba zaboraviti da telefon koji se povezuje

sa automobilom preko Android Auto platforme zahtijeva Android 5.0 ili bolji. Ukoliko ga nemate, vaše Android Auto iskustvo će završiti prije nego što uopšte pokrenete automobil.

Ovo je samo vrh ledenog brijega, jer su drugi problemi još opasniji, kao što je, recimo, Stagefright.

Stagefright je zaista zastrašujuća Androidova ranjivost. Specijalno izrađene MMS poruke se pošalju na ranjive Android uređaje, a prije nego što obavještenje bude prikazano, uređaj može biti ugrožen. Čak 95 procenata Android uređaja je ranjivo kada je u pitanju Stagefright; napadač može virtuelno zaraziti bilo koji od njih, a da to niko ne primijeti.

I tu nije kraj. Jedna od ekipa koja je testirala Android Auto uposlila je dva hakera da im pomognu. Ono što su hakeri učinili je da su preko sistema slali komande i pojačavali zvučnike do maksimuma, mijenjali radio-stanice, postavljali svoje fotografije umjesto displeja kontrolne table, upalili brisače, ukinuli sistem za prenos i deaktivirali kočnice. Imajte na umu da je sve ovo urađeno preko interneta, koristeći ranjivost samog sistema.

Najstrašniji dio nije softver u automobilima ili sam Android. Pojedinačno, oni jesu problematični, ali ideja da još i funkcionišu zajedno prilično je zabrinjavajuća.

Microsoft, kao najveća i najvažnija softverska kompanija na svijetu, još uvijek ima problema sa Windows-om, a to je sposobnost da redovno izbacuju update. Koliko ih onda često mogu auto-kompanije izbacivati? Kako će update biti instaliran? Da li korisnici mogu odlučiti da odbiju update? Ko postaje odgovoran kada korisnik odbije update, iz bilo kog razloga,

a automobil postane kompromitovan usred vožnje? Ko je odgovoran ako je automobil ugrožen korištenjem Android Auto platforme?

Android Auto otvara mnogo ovakvih pitanja, a vidjećemo da li je Google u stanju da odgovori na njih.

**Sa pozitivne strane,
ključna funkcija kao što
je Google Maps radi baš
kao što se očekuje od nje.**

DNK internet - svi naši geni biće pohranjeni u „cloud“ servisima

PRIPREMIO: SAVO DRAKULIĆ

Dok internet stvari, tehnologija koja bi trebala da značajno pomogne u našim svakodnevnim životima, nisu još ni zaživjeli kako treba, uveliko je aktuelna priča o DNK internetu, za koji se tvrdi da je svega nekoliko godina daleko od realizacije.

Ideja se zasniva na razmjeni genoma putem - ni manje ni više nego - interneta. Mogućnost razmjene, posebno onih genoma koji pripadaju osobama sa rijetkim, zagonetnim genetskim poremećajima, može da pomogne lekarima i njihovim pacijentima da pronađu druge pacijente sa istim poremećajima, a zatim i da predlože pristupe liječenju.

Udruženje „Global Alliance for Genomics and Health“ već čini određene napore kako bi pomoglo da se olakša razmjena genetskih podataka. Međutim, mnogi od problema se više odnose na društvena, nego tehnička pitanja, jer ljudi zaziru od dijeljenja genomskih informacija zbog bezbjednosti i problema koji se tiču privatnosti.

„Ipak, pojedini pristupi, kao što su dijeljenje 2P2 (peer-to-peer), mogli bi riješiti neka od tih pitanja. Na taj način se

podaci ne izmiještaju i pristup njima se može kontrolisati“, tvrdi Dejvid Husler sa Univerziteta u Kaliforniji, koji je istovremeno osnivač i jedan od lidera spomenute alijanse, koja ima veliki broj članova.

To uključuje i glavne tehnološke kompanije poput Google-a, kojem je dovoljno da platite 25 dolara da čuva vaš genom u servisu pod nazivom „Google Genomics“, koji postoji već neko vrijeme.

Upravo zbog toga su „cloud computing“ usluge moćnih tehnoloških kompanija, poput Google-a, Amazon-a, Microsoft-a i IBM-a, postavile analitičke alate i velike količine podataka na serverima kojima se može pristupiti daljinski. Google se već aktivno približava bolnicama i univerzitetima, i predlaže im da skladište i analiziraju genome svojih pacijenata u 'oblaku' - Google oblaku preko spomenutog servisa „Google Genomics“.

Koliko će to zaista pomoći pacijentima, izgleda da ćemo saznati veoma brzo.

Sve vaše uspomene na jednom memorijskom čipu

PIŠE: STAŠA NIKODINOVIĆ

Svako od nas je tokom života iskusio neke trenutke koje bi volio uvijek iznova proživljavati. Upis u školu, diplomiranje, rođenje prvog djeteta ili vjenčanje samo su neki od događaja koji nas obilježe zauvijek, ali sa vremenom uspomene blijede i tada poželimo da smo sve vrijeme sa sobom nosili kameru i snimali svaki trenutak. U budućnosti neće postojati mogućnost da zaboravite ovakve događaje, zato što će u vašem mozgu biti ugrađen čip koji će u svakoj sekundi svakog dana snimati sve vaše uspomene. Zvuči zastrašujuće i fenomenalno u isto vrijeme, zar ne?

Ljudski memorijski čip

Ideju o ljudskom memorijskom čipu popularisao je profesor Kris Mejson, jedan od vodećih stručnjaka u polju istraživanja matičnih ćelija. Mejson smatra da će se već za vrijeme našeg životnog vijeka pojaviti čip koji će ljudima omogućiti da u svakom trenutku pristupe cijeloj kolekciji svojih uspomena, razvrstanih u kategorije kao što su „rano djetinjstvo“, „rođendani“ ili „putovanja“. Profesor Mejson ne smatra da će se nužno raditi o čipu, već možda o uređaju napravljenom od silikona ili ljudskih ćelija, koji će se ponašati kao USB stik, koji omogućava dodatnu memoriju u trenutku kada se nađe u ljudskom mozgu. Profesor Geri Markus, sa Univerzitetu u Njujorku, nadovezao se na ovu ideju i napisao istraživanje o dizajniranju čipa koji bi predstavljao naš privatni 'gugl' i koristio neurone kako bi pretraživao i unapređivao ljudsko pamćenje.

Preko filmskog svijeta do stvarnosti

Primjeri kao što su holivudski blokbusteri „Džoni Mne-monik“ i hvaljena britanska serija „Crno ogledalo“ već su se poigrali sa idejom o ljudskom memorijskom čipu koji

bi uskoro mogao promijeniti naše živote na razne načine. Čipovi koji se već proizvode u laboratorijama širom svijeta mogli bi imati nevjerojatno pozitivne primjene, kao što je pomoć pacijentima koji su preživjeli moždani udar da vrate dio svojih sjećanja. U međuvremenu, dok čekamo na ovaj jedinstveni gadžet koji će nam pomoći da više nikada ne zaboravimo nijedan detalj svog života, tu su „Google Glass“ i „GoPro“ kamera, koji nam barem na trenutak mogu dočarati njegove nevjerojatne mogućnosti.

„Project Loon“ - Google pomoću balona donosi internet širom svijeta

PRIPREMIO: SAVO DRAKULIĆ

Možda zvuči pomalo luckasto, ali jedan od glavnih projekata kompanije Google su baloni. Radi se o posve neobičnim balonima koji nose posebnu opremu i imaju samo jedan cilj - da omoguće pristup internetu najudaljenijim dijelovima planete.

Ideja je da ovi baloni ispunjeni helijumom pošalju internet 3G brzine bilo kome od 4,8 milijardi ljudi na svijetu, a koji još uvijek nisu na mreži.

Naime, prije nešto više od dvije godine Google je pustio 30 ovakvih balona u stratosferu iznad Novog Zelanda, u nadi da će on donijeti internet pristup svuda u svijetu. Sam projekat je nazvan „Project Loon“, a internet gigant je poslao ove super balone na visinu od 25 kilometara, tako da su pomenuti lebdjeli oko svijeta na duplo većoj nadmorskoj visini od one kojom se kreću avioni.

Od tada je Google napravio velike korake u unapređenju projekta, dokazujući da može da zadrži svoje ogromne balone mjesecima visoko u oblacima, a postoje čak i ozbiljne tvrdnje da bi ova tehnologija mogla postati komercijalna već naredne godine. Inače, za „Project Loon“ je zadužen isti tim koji je, u sklopu „X Lab“ odjeljenja, razvio „Google Glass“ i automobil bez vozača.

Google-ovi inženjeri su danas fokusirani na testiranje internet balona koji imaju 15 metara u prečniku, držeći ih u ogromnim zamrzivačima, kako bi pronašli eventualne probleme koji se javljaju na niskim temperaturama koje vladaju na velikim visinama. Google sprovodi testove u vazduhoplovnoj bazi Eglin u Valparaisu, u hangaru veličine 55 000 kvadratnih metara, u kojem se temperatura može

spustiti i od - 60 stepeni, što ima funkciju gigantskog zamrzivača.

Testiranja su pomogla da baloni ostanu visoko duže nego prije, pa je već u februaru prošle godine oboren rekord, jer su baloni ostali u stratosferi čak 50 dana.

Prema Google-u, kada projekat bude zvanično pokrenut, njihovi baloni će moći da ponude internet na površini od oko 780 kvadratnih kilometara - što je površina dvostruko veća od Njujorka. Iz Google-a se nadaju da će ovo bitno umanjiti visoke troškove postavljanja kablova za internet u zemljama u razvoju, kao i da će dovesti do drastičnog povećanja pristupa internetu ljudima u Africi i jugoistočnoj Aziji.

BRENDOVI KOJIMA VJERUJEMO

Sony Xperia Z5 i Xperia Z5 Compact

Revolucionarna kamera i
inovativan dizajn

PIŠE: ALEKSANDRA STOJANOVIĆ-LJUBOTINA

Početkom septembra, Sony Mobile Communications je predstavio svoje nove flagship modele na IFA 2015. konvenciji u Berlinu. Tom prilikom Hiroki Totoki, predsjednik i izvršni direktor Sony Mobile-a osvrnuo se na inovacije koje je Sony primijenio na modele sljedeće generacije Xperia Z5 i Xperia Z5 Compact: „Budući da korisnici već stvaraju, dijele i uživaju u većini sadržaja u pokretu, odlučili smo ponuditi Sony-jeve najnovije inovacije na području kamere, dizajna i ekrana, kako bi Xperia Z5 serija bila najbolja moguća platforma za savršeni životni stil i zabavu.“

SONY XPERIA Z5

Vodeći model Xperia Z5 dizajniran je u studijima Sony-jevog Kreativnog centra u Švedskoj i Japanu. Rezultat njihovog djelovanja jeste veoma dopadljivo, elegantno kućište sa metalnim okvirom i poledinom od matiranog stakla, što ga čini hladnim na dodir i prijatnim za korištenje. Xperia Z5 ima 5,2-inčni ekran Full HD 1080p rezolucije, ukupnih dimenzija 146 x 72

x 7.3 mm i mase 154 grama. Bijela, grafitno crna, zlatna ili zelena izvedba ovog telefona upotpunjuju njegovu ekstremnu eleganciju. Odabir boja ovog modela zastupljenih u m:tel ponudi zavisice isključivo od ličnog stila i ukusa pojedinca.

SONY XPERIA Z5 COMPACT

Sony Xperia Z5 Compact predstavlja raritet u svijetu pametnih telefona. Naime, sa svojim ekranom manjih dimenzija, koji iznosi 4,6 inča, i HD 720p rezolucijom ne pravi kompromis po pitanju specifikacija. Ovaj telefon predstavljen je u grafitnoj crnoj, bijeloj, žutoj i koral varijanti. Dimenzije uređaja iznose 127 x 65 x 8,9, masa 138 grama, a baterija ima kapacitet od 2700 mAh.

SONY-JEVA NOVA KAMERA DEFINITIVNO JE PRAVI MAJSTOR BRZINE I PRECIZNOSTI

Ono čime se oba Sony-jeva flagship-a izdvajaju od ostalih svakako je njihova jedinstvena kamera, sa novim Exmor RS senzorom veličine 1/2.3 i 23 megapiksela. Uz ovu potpuno novu revolucionarnu kameru inovativnog dizajna, kako tvrde u Sony-ju, učinićete važne trenutke svog života trajnim, jer vam omogućava da uhvatite čak i prolazne trenutke, i to iz prvog pokušaja.

Kamera koristi hibridni autofokus koji ima brzinu od samo 0,037 sekunde, što je brže od treptaja ljudskog oka, pa ćete, bez obzira skaćete li za frizbijem u parku ili uranjate u bazen, moći zabilježiti spontanu akciju u stvarnom vremenu.

Kombinacija velikog 23 MP Exmor RS for mobile senzora i naprednog softvera za obradu omogućava vam da približite kadar - bilo da je riječ o pejzažima, arhitekturi ili nekom drugom objektu koji vas zanima, možete zumirati i do 5x, uz minimalan gubitak kvaliteta.

Otvor blende iznosi f/2.0, sa mnoštvom softverskih trikova. Unaprijeđeno je i fotografisanje pri lošem osvjetljenju, tako da noću ili u tamnijem okruženju možete snimiti jasnije fotografije sa manje šuma, što je savršeno za snimanje izlaska sunca ili noćne panorame. Popularnost snimanja sadržaja za društvene mreže ne jenjava, pa serija Xperia Z5 donosi značajna poboljšanja Sony-jevog SteadyShota™ sa Intelligent Active Mode-om za video. Uz nova unapređenja moći ćete neprekidno snimati akciju poput vožnje bicikla ili skejta bez trzanja

i podrhtavanja. Prednja kamera je takođe poboljšana, pa njena rezolucija sada iznosi 5.1 MP.

GOTOVO IDENTIČNI

Xperia Z5 i Xperia Z5 Compact pokreće Qualcomm Snapdragon 810 procesor s osmojezgarim CPU-ima, od kojih prvi model ima 3 GB RAM-a, a drugi 2 GB RAM-a, 32 GB interne memorije, te 64-bitnim mogućnostima i ultrabrzim 4G LTE brzinama, što vam omogućava da postignete nove nivoe performansi za video, fotografiju i igranje. Ukoliko radite više stvari istovremeno, putem Wi-Fi ili najnovije 4G mreže oba uređaja će vam obezbijediti brzinu koju trebate. Preuzimajte e-mail poruke u par sekundi i uživajte u video streaming-u bez zastoja i čekanja na učitavanje.

Ukoliko vaš dan traje duže od 24 sata, Xperia Z5 i Xperia Z5 Compact opremljeni su Sony-jevom nevjerojatno izdržljivom baterijom, koja traje do dva dana, kao i inovativnom tehnologijom štednje baterije. Na novim uređajima omogućen je Qualcomm® Quick Charge™ 2.0, pa sa 10 minuta punjenja, sa sertifikiranim Quick Charge™ 2.0 punjačem kao što je Quick Charger UCH10, možete dobiti 5,5 sati korištenja.

Oba uređaja imaju sada već uobičajeni IP68 sertifikat otpornosti na vodu i prašinu.

TELEFON KOJI TE PREPOZNAJE

Inovacija je i dugme za uključivanje koje sada ima novi, integrisani senzor za otisak prsta, a posjeduju ga oba modela. Dugme je intuitivno postavljeno na strani telefona, tako da je moguće otključati ga sa jednim pokretom.

O m:tel ponudi telefona informišite se na www.mtel.ba

Stvoren da
svakodnevna iskustva
učini još boljim!

SVJETSKI DOGAĐAJI

IFA Berlin 2015 -

dominacija smartfona i nosivih uređaja

Na kraju ljeta, svake godine na stotine tehnoloških proizvoda debituju na IFA sajmu potrošačke elektronike koji se održava u Berlinu. Širok asortiman proizvoda predstavljen je i ove godine - od pametnih uređaja, preko računara, dronova, pa sve do sistema koji se ugrađuju u kontrolne table automobila. Ipak, najuzbudljivije najave odnosile su se na pametne telefone, personalnu tehnologiju i mobilne uređaje.

PRIPREMIO: SAVO DRAKULIĆ

Neke stvari i nisu bile iznenađujuće, jer smo ih ranije vidjeli, ali ipak je bilo i više nego dovoljno materijala da se može pretpostaviti u kojem smjeru industrija napreduje. Recimo, virtuelna realnost još uvijek nije mejnstrim, a gadžeti za „Internet stvari“ i dronovi su preplavili tržište, iako još uvijek ne znamo šta tačno da radimo sa svim tim proizvodima. Isto tako, sve više pristižu 4K televizori, koji i dalje čekaju na pogodne sadržaje.

Kad se sve oduzme i sabere, najveće zvijezde IFA sajma bili su pametni telefoni i uređaji, te vam zato u

nastavku donosimo izbor onih najboljih koji su predstavljani u Berlinu.

Samsung Gear S2

Iako Samsung nije predstavio nikakve nove telefone u Berlinu, a Note 5 je već bio u prodaji, korejska kompanija je vjerovatno imala ono što je bio glavni događaj nedjelje. Svi su znali da će vidjeti pametni sat Gear S2, naravno, jer je najavljen još ranije na Note 5 događaju. Ali, ono što niko nije očekivao je da će biti toliko dobar. Sat je

baziran na Tizen OS-u, a impresionira na prvi pogled. I još zanimljivije je da ove godine Samsung 'otvara' svoje satove za telefone drugih proizvođača, dokle god oni koriste Android 4.4 ili napredniji.

Sony Xperia Z5 Premium

Sony Xperia Z5 Premium je prvi smartfon na svijetu sa 4K ekranom, što predstavlja veliku tehnološku prekretnicu. Ovo je takođe veliki korak naprijed za Sony telefonske kamere, jer kompanija nudi potpuno redizajniranu kameru sa 23 megapiksela, što je najveća promjena u posljednje dvije godine. U kombinaciji sa vodootpornim dizajnom i jedinstvenim zadnjim panelom kao ogledalom, ovo je jedan od najatraktivnijih telefona koji je predstavljen u Berlinu. Tu je i 5,5-inčni ekran i veća 3430 mAh baterija, koja bi trebala da učini zadovoljnim one koji traže više prostora za svoje sadržaje te veću dugovječnost između dva punjenja.

Na IFA sajmu je bilo i više nego dovoljno materijala da se može pretpostaviti u kojem smjeru industrija napreduje.

Acer Predator 8

Da li nam zaista treba Android tablet za gejming? Možda. A Acer je išao na sve ili ništa sa Predator-om 8. Specifikacije su onakve kakve se očekuju kod vrhunskih Android tableta - 8-inčni 1080p ekran, Intel Atom x7 procesor, 2GB RAM-a, 32/64 GB interne memorije (sa SD ekspanzijom), kao i 2x2 MIMO Wi-Fi za poboljšano povezivanje. I tablet stvarno izgleda kao predator. Zvanični početak prodaje u Sjevernoj Americi zakazan je za 6. novembar i sa početnom cijenom od 299 dolara, a u

ostatku svijeta Predator će biti dostupan tokom oktobra.

Alcatel OneTouch Pop Star

Iz Alcatel-a stiže odličan i cjenovno pristupačan telefon širokoj masi korisnika, a ova kompanija je tokom godine sa Idol 3 telefonima pokazala da se dobro snalazi na tom terenu. Novi Pop Star donosi mnogo više stila, sa ogromnom paletom izmjenjivih zadnjih poklopaca, pa se tu može naći raznovrstan dizajn, kao i razne teksture, uključujući drvo, kožu ili teksas. Možete ih kombinovati po svojoj volji i lako promijeniti kada god poželite, a uz to ćete dobiti i odlično Android iskustvo - i sve to bez 'razbijanja kasice'.

Huawei Mate S

Huawei je prodrmao IFA svojim novim pametnim telefonom. Mate S je neka vrsta tipičnog Huawei telefona po tome što ima zaista dobar hardver i prilično spektakularan skener prsta na poleđini, i to u takvom pakovanju koje će učiniti da svaki ljubitelj metalnih smartfona obrati pažnju na njega. Huawei takođe pravi Luxury Edition Mate S, koji će uključivati 128 GB interne memorije i displej osjetljiv na različite vrste pritiska za novu Force Touch tehnologiju o kojoj se mnogo priča u posljednje vrijeme.

Huawei Watch

Huawei je napravio prvi izlet u Android Wear i ispostavilo se da je napravio jedan od najljepših pametnih satova

koji se mogu naći na tržištu. Iako u osnovi radi istu stvar kao i svi ostali Android Wear satovi, Huawei apsolutno ima pobjednika, a sve će vam biti jasno kada vidite kako izgleda Huawei Watch. Početna cijena je 349 dolara za model koji ima kožni kaiš, i penje se do 799 dolara za zlatni model. Dakle, postoji ponešto za svakoga. Upravo različite opcije za kaiševe i narukvice su ono što potpuno izdvaja ovaj model od svih ostalih.

Lenovo Yoga Tab 3 Pro

Lenovo ima veliki apetit za pravljenje zanimljivih tableta, a to je učinio ponovo sa Yoga Tab 3 Pro uređajem. Ovaj 10-inčni tablet ima projektor sposoban da stvori 70-inčnu sliku na zidu, a ima i četiri prednja zvučnika koji osiguravaju vrhunski zvuk. Projektor se preselio sa baze

taman na vrijeme za Android 6.0 Marshmallow. Iako je ekran 'unazađen' na 1080p, može se lako reći da je ovo najimpresivniji telefon koji je viđen od kompanije ZTE. Biće dostupan krajem septembra za 419 evra.

ASUS ZenFone Zoom

Onima koji su čekali da zavire u ZenFone Zoom još od najave u januaru šansa se ukazala na sajmu IFA. Ovaj telefon ima 3x optički zum i senzor od 13 MP, a to je upravo ono što ga čini tako uzbudljivim. Takođe, može kombinovati do četiri snimka za ukupnu fotografiju od 52 MP. Dodajte tome optičku stabilizaciju slike i dobićete odlike zaista dobre smartfon kamere, a to će svima biti jasno kada je vide na ispušenoj poledini telefona. Loša vijest? Još nismo sigurni kada će tačno biti dostupan.

tableta u zaseban preklopivi dio i, iako to zvuči pomalo ludo, stvarno odlično izgleda. Cijelu stvar pokreće Intel Atom procesor, a biće dostupan u novembru sa početnom cijenom od 499 evra.

Moto 360 (2015)

Malo je čudno vidjeti proizvode kompanije Motorola, prikazane od strane kompanije Lenovo, ali tako stoje stvari u 2015. godini. Iako je novi Moto 360 debitovao u SAD-u, imao je svoj šou i u Berlinu, lako osvojivši mjesto među najtraženijim uređajima. Novi Moto 360, zapravo, dolazi u četiri izdanja. Tu su 46 mm i 42 mm muška izdanja, 42 mm žensko izdanje te Moto 360 Sport. Dok je Motorola zadržala okrugli dizajn, glavna tipka je promijenila poziciju, i sa 3 časa preselila se na 2 časa, čime je poostren ukupan izgled i osjećaj.

ZTE Axon Elite

Axon linija je novitet koji ZTE donosi ove godine, a Elite koristi ono što je već bio impresivan smartfon i dodatno unapređuje stvari sa skenerom otiska prsta,

Naravno, da bi se ispisale sve zanimljivosti i opisali svi noviteti sa IFA sajma bilo bi potrebno mnogo više prostora nego što imamo na raspolaganju, pa ćemo se ovdje zaustaviti do narednog izdanja berlinskog sajma, čiji je datum već poznat - naredni IFA biće održan od 2. do 7. septembra 2016. godine.

PRIČA O USPJEHU

Šeril Sandberg

- prva dama Facebook-a

Šeril Sandberg, generalnu direktorku Facebook-a i nekadašnju potpredsjednicu Google-a, od početka karijere pratio je uspjeh za uspjehom. Iako bi mnogi kritičari to pripisali njenom privilegovanom odrastanju, ova liderka Silicijumske doline, i jedna od najmlađih milijarderki na svijetu, od samog početka je sama krojila svoju sudbinu, a sve pod jedinstvenom parolom: „U budućnosti neće postojati pojam žene lideri. Postojeće samo lideri“.

PIŠE: STAŠA NIKODINović

Ovim motom započinje životni put žene koja već decenijama niže samo najbolje rezultate u svijetu kojim pretežno dominiraju muškarci. Nekadašnja studentica ekonomije na prestižnom Harvardu, koja je jedno vrijeme radila na vodećim pozicijama u Svjetskoj banci i Američkom ministarstvu finansija, u početku je bila samo fan Facebook-a. To se promijenilo na jednoj božićnoj zabavi 2007. godine, kada je upoznala Marka Zakerberga. U kasnijim intervjuima izjavila je da su se ona i Mark od samog početka odlično usaglašavali oko ideja za budućnost Facebook-a, a nakon što je postala njegova desna ruka 2008. godine, njihov odnos zasnivao se na

transparentnosti i stalnoj razmjeni ideja. Jedini uslov koji mu je postavila prije dolaska u kompaniju bio je da svakog petka održe obavezan sastanak, na kojem će razgovarati o aktuelnim problemima i izazovima, a poznata je i po tome što je odmah po svom dolasku zabranila upotrebu PowerPoint prezentacija na sastancima sa radnicima zato što ih smatra previše bezličnim.

Sandberg era u Facebook-u

Ova dugogodišnja kraljica korporativne Amerike odigrala je ključnu ulogu u globalnom popularisanju

trenutno najprofitabilnije društvene mreže, a i prije dolaska na sadašnje radno mjesto bila je poznata kao genije u oblasti prodaje. Dok je radila u Google-u, uspjela je pretvoriti puki online pretraživač u multimilionsku mašinu za prodaju oglasa i reklama. Zakerberg ju je doveo u Facebook za sličan poduhvat, a Sandbergova je i više nego uspješno odgovorila na izazov u roku od samo nekoliko godina.

Danas se ona brine o marketinškom, prodajnom i poslovnom razvoju kompanije, a umiješala je svoje prste i u ljudske resurse i korporativne komunikacije. Čini se da

njen dolazak Facebook-u obezbijedio prijeko potreban kredibilitet i stabilnost.

Šeril Sandberg ubrzo je postala i prva žena u upravnom odboru Facebook-a, nakon čega su krenula mnoga spekulisanja o razlozima njenog munjevitog uspjeha u ovoj kompaniji. Sandbergova je sama izjavila da se na putu ka vrhu uvijek drži jednostavnog i provjerenog recepta, a to je izgradnja povjerenja i iskrenosti sa drugim radnicima. Za nju je posebno važno ulaganje u žene sa kojima saraduje, a u narednih pet godina planira zaposliti veliki broj žena na nekim od glavnih pozicija.

nema aspekta poslovanja Facebook-a koji Sandbergova nije izmijenila na neki način, a da su njene metode uspješne najbolje svjedoči astronomski rast u prihodima, koji se dogodio samo godinu dana nakon njenog dolaska u kompaniju. Mnogi dobro upućeni stručnjaci tvrde da je ona u stvari pravi 'mozak' koji stoji iza uspjeha Facebook-a posljednjih godina. Dok je Zakerberg pomalo asocijalni genijalac, koji je osmislio jednu od najboljih online ideja u historiji, Sandbergova je ta koja donosi zrelost i kritičko razmišljanje u priču, i bez nje bi Zakerberg odavno napravio neku kobnu grešku koja bi možda označila i kraj za kompaniju. Investitori su skloniji vjerovanju Sandbergovoj nego njemu, tako da je

Narednih pet godina planira zaposliti veliki broj žena na nekim od glavnih pozicija

„Lean In“ - biblija za modernu ženu

Sandberova je od početka imala kontroverzne stavove o ulozi žena na radnom mjestu, a posebno je ostalo upamćeno njeno gostovanje u popularnoj informativnoj emisiji „60 minuta“ američkog televizijskog kanala CBS, gdje je izjavila kako žene rijetko zauzimaju leaderske pozicije zato što same sebe sprečavaju u tome i stalno odgađaju napredak u karijeri zbog osnivanja porodice. Iako je kasnije izjavila da ne krivi direktno žene za njihov neuspjeh u

poslovnom svijetu, već samo pokušava ukazati na potrebu da žene stanu same iza sebe, javnost se obrušila na nju

tvrdi kako je njoj lako davati takve izjave s obzirom na to da je oduvijek bila bogata.

Tokom intervjuja je povjerala novinarki Nori O'Donel kako joj smeta što Amerika još uvijek nije imala ženu za predsjednicu, nakon čega je preko noći nastala Facebook stranica „Šeril Sandberg za predsjednicu 2016“. Ona još uvijek nema takve ambicije, iako je niz časopisa kao što su „Forbes“ i „Vanity Fair“ već godinama proglašavaju jednom od najutjecajnijih žena na svijetu uz bok Melinde Gejts i Marise Mejer. Za sada joj je prioritet porodica, Facebook i razvijanje njenog „Lean in“ kruga - grupe žena i muškaraca okupljenih sa ciljem razvoja leaderskih sposobnosti djevojčica i žena iz cijelog svijeta. U svojoj prvoj knjizi „Lean In: Women, Work, and the Will to Lead“ ona ispituje zašto u današnjem svijetu, u kojem je preko 50 odsto studenata ženskog roda, i dalje ima više muškaraca na vodećim pozicijama u vladi i industriji. Sandbergova smatra da razlog leži u tome što učitelji i profesori još u školi djevojčice obeshrabruju za postizanje vodećih uloga. Ideje djevojčica ne shvataju se ozbiljno, mnogo manje od ideja njihovih muških vršnjaka, a često se svaka borbenost pri predstavljanju ideja od strane djevojčica ocjenjuje kao pretjerano 'šefovska', što skoro nikada nije slučaj sa dječacima.

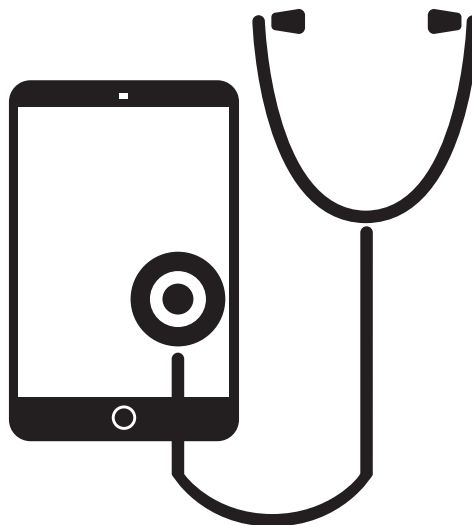
NAKON GLOBALNOG USPJEHA NJENE PRVE KNJIGE, KOJA JE ZAUZELA PRVO MJESTO NA NJUJORK TAJMS LISTI BESTSELERA I VATRENOG GOVORA KOJI JE ODRŽALA NA TEDWOMEN KONFERENCIJI 2010. GODINE, SANDBERGOVA POKREĆE DINAMIČNU MARKETINŠKU KAMPANJU #LEANINTOGETHER, KOJOJ SU SE PRIDRUŽILE MNOGE POZNATE LIČNOSTI. VOREN BAFER, LEBRON DŽEJMS I HJU DŽEKMEN SAMO SU NEKI OD SELEBRITIA KOJI SU NA SVOJIM PROFILIMA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA OBJAVILI FOTOGRAFIJU NA KOJOJ OBAVLJAJU TIPIČNO ŽENSKE POSLOVE, I NA TAJ NAČIN PODRŽALI NJENU KAMPANJU. „LEAN IN TOGETHER“ KAMPANJA PONOVO JE DOKAZALA DA JE ONA GENIJE ZA PRODAJU I PROMOCIJU IDEJA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA, A NJEN TALENAT ODIGRAĆE ZNAČAJNU ULOGU U BUDUĆEM RAZVOJU FACEBOOK-A.

Najveći izazov sa kojim se trenutno suočavaju Sandbergova i Zakerberg je pronalazak ravnoteže između privatnosti korisnika i finansijskog iskorištavanja najvećeg blaga koje Facebook posjeduje i koje ga čini nezamjenljivim - ogromne količine podataka. Vrijeme će pokazati kako će se digitalni trendovi razvijati tokom naredne decenije, ali sigurni smo da će moćne žene kao što je Šeril Sandberg igrati istorijsku ulogu u ovom procesu.

TESTIRAMO

Samsung Galaxy S6 Edge+

Suvereni vladar smartfona

Kreatori modela Samsung Galaxy S6 Edge+, posljednjeg vodećeg telefona kompanije Samsung, dali su sve od sebe kako bi se napokon prevazišla ideja smartfona kao ravnog pravougaonika, i definitivno su uspjeli u tome.

PIŠE: SAVO DRAKULIĆ

Evolucija zakrivljenog ekrana, koji je Samsung patentirao sa Galaxy Note Edge, preko 'običnog' Galaxy S6 Edge zaokružena je sa ovim telefonom koji se ističe sjajnim ekranom, vrhunskim performansama i fantastičnom kamerom.

Dalje, nazvati telefon kao što je Samsung Galaxy S6 Edge+ fabletom, pretvarajući se da je on kombinacija telefona i tableta, jednostavno nije tačno. Ovo je samo telefon. Veliki, moćan i odličan telefon.

O čemu je tačno riječ?

Riječ je o četvrtoj verziji Samsung-ovog najnovijeg i najboljeg Android smartfona, Galaxy S6. Galaxy S6 Edge+ je verzija sa velikim 5,7-inčnim ekranom zakrivljenog ekrana, koji djeluje kao da se topi preko ivica telefona. Na ovaj model se može posmatrati kao na veću verziju Galaxy S6 Edge, koji praktično isto izgleda sa manjim 5,1-inčnim ekranom. Takođe, možete o njemu razmišljati

kao o modelu Galaxy Note 5 bez olovke S Pen i sa nešto neobičnijim ekranom.

U svakom slučaju, govorimo o smartfonu sa vrhunskim specifikacijama. Galaxy S6 Edge+ dijeli specifikacije sa modelima S6 i Note 5, a to su predivni 2560x1440 Super AMOLED ekran, moćni osmojezgarni Exynos procesor, dva oblika bežičnog punjenja i jedna od najboljih kamera koju uopšte možete dobiti u smartfonu, a sve to upakovano je modernim staklom i aluminijumskim kućištem.

Kada već govorimo o staklu, u pitanju je Corning Gorilla Glass četvrte generacije, a spomenimo da telefon ima 3 GB RAM-a i, kada je u pitanju memorija za skladištenje, postoje verzije ovog telefona sa 32, 64 i 128 GB.

Dizajn koji ostavlja bez daha

Galaxy S6 Edge+ krasi dopadljivi premium dizajn, koji će ljubitelje pametnih telefona ostaviti bez daha. Metalne i staklene površine doslovno sijaju, a ekran je zaista prekrasan i jedan od najboljih ikada napravljenih - čak i kada se ne uzmu u obzir futuristička zakrivljenja. Staklo na pozadini telefona odrađuje i pristojan posao skrivanja otisaka prstiju kada se posmatra iz većine uglova, a tasteri su precizni i tačni, dok senzor za otisak prsta radi kao sat.

Znamo da bi se ovako mogao opisati i manji Galaxy S6 Edge, ali veličina ipak pravi razliku, a S6 Edge+ to dovodi na najviši nivo.

Većini će možda najveći problem biti da se navikne na držanje telefona, posebno ako ranije nisu imali priliku da se

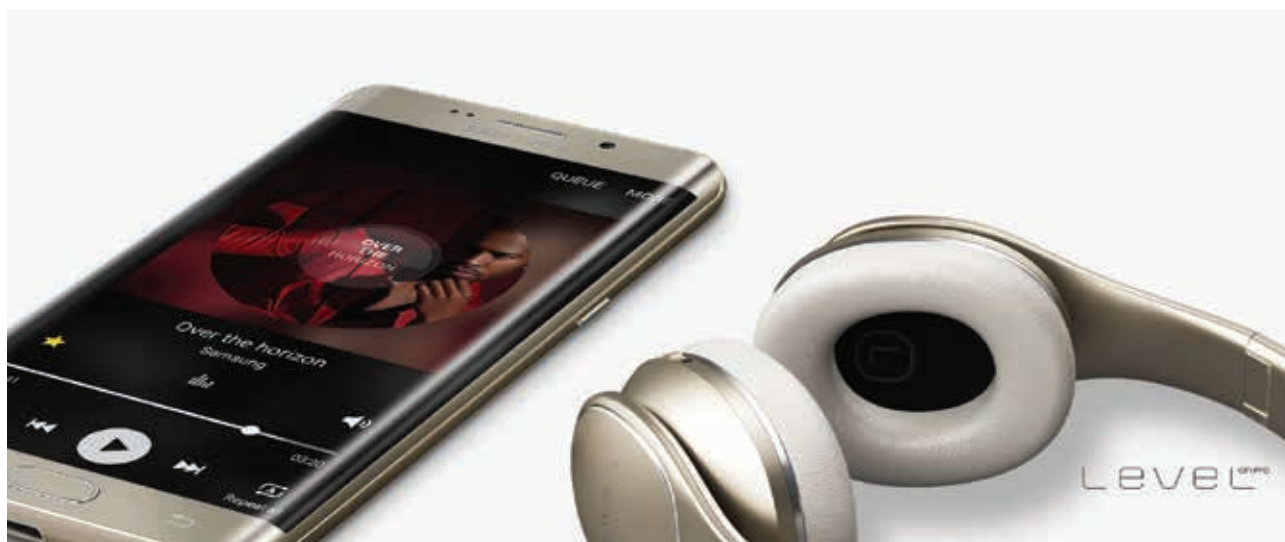
susretnu sa Edge linijom, i to je najveća razlika u odnosu na 'obični' S6. Kada ovo savladate, nećete imati više nikakvih problema da potpuno uživate u korištenju ovog čuda iz Samsung-a. Tačnije, sve što treba da naučite jeste da S6 Edge+ držite tako što ćete ga uhvatiti za njegove tanke metalne ivice, i stvari će leći na svoje mjesto.

Kamera brza poput munje

Ono što je najbolje od svega nije izgled telefona, jer ovdje nije riječ o tome da ćete kupiti nešto što će izgledom izazivati pažnju, a da je sa druge strane tehnološki inferiorno. Sve funkcije ranijih modela su ostale netaknute, a neke od njih su i poboljšane. Zapravo, S6 Edge+ se puni čak nešto brže od modela S6 i S6 Edge, a aplikacija kamere sada podržava RAW fotografije, kao i ručno podešavanje brzine zatvarača.

Jednostavno se može kazati da je kamera razlog broj jedan kada se odlučite na kupovinu bilo kojeg od Samsung-ova četiri nova flagship telefona. Pokretanje kamere od 16 MP modela S6 Edge+ i fotografisanje praktično je brže

Prosto, riječ je o tako dobrom telefonu, koji je većinu konkurenata ostavio u prašini, a njegov unikatni futuristički dizajn potpuno redefiniše pametne telefone kakve smo do sada poznavali.

nego kod bilo kojeg drugog pametnog telefona na tržištu, a funkcioniše tako što samo dva puta pritisnete Home dugme, bez obzira da li je telefon zaključan ili ne. Ostalo možete prepustiti samom telefonu, a zahvaljujući optičkoj stabilizaciji slike, opako brzom autofokusu i real-time HDR (High Dinamic Range), fotografije izgledaju savršeno. Uz sve navedeno, to znači i manje propuštenih prilika da pomoću kamere uhvatite sve one bitne trenutke.

Brzo punjenje za zaboravne i prezauzete

Trajanje baterije je sasvim solidno, ali ne nadajte se da će S6 Edge+ izdržati cijeli dan ukoliko bude konstantno teško opterećen aplikacijama. Na primjer, sa prosječnim korištenjem ćete otići na spavanje sa 15 procenata baterije, ali S6 Edge+ se može i ranije ugasiti, recimo, ukoliko ga nekoliko sati koristite kao mobilni hotspot. Takođe, slično će vam se desiti ukoliko ga budete predugo koristili kao GPS navigaciju. Ipak, i za to postoji rješenje, a to je mod uštede energije.

Mod brzog punjenja je nevjerovatno brz na ovom telefonu, a već smo spomenuli da je i brži nego kod ostalih S6 modela. Ukoliko ste zaboravili da ga priključite na punjač preko noći, možete ga brzinski dopuniti dok se tuširate, što će biti dovoljno da izdrži većinu dana, a onda ga možete dopuniti sa svakim microUSB ili nekim bežičnim punjačem.

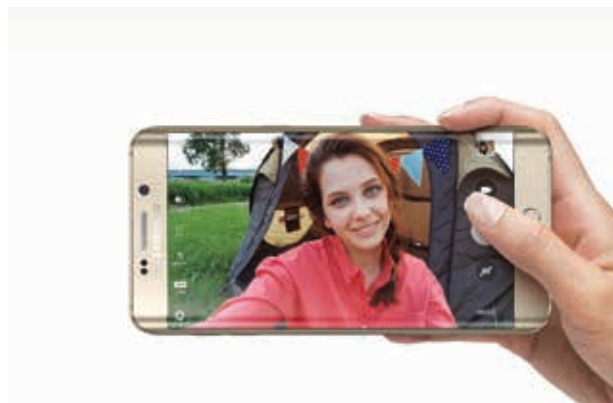
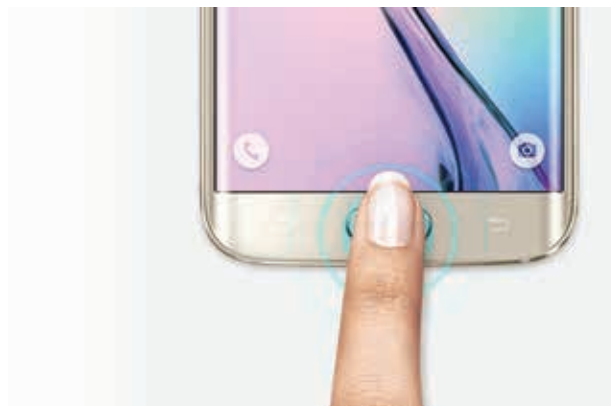
Ponovo taj neobični ekran

Kada govorimo o upotrebi zakrivljenog ekrana, tu ćete naći alarm i vijesti koje možete da vidite i kada je ekran isključen. Takođe, na ivice možete dodati brzo biranje za svoje omiljene kontakte i brzo pokrenuti vaše omiljene aplikacije jednostavnim dodirnom na ivice, umjesto preko prečica na početnom ekranu. Neke stvari će vam možda izgledati čudno zbog zakrivljenog ekrana, ali, opet, to je sve stvar navike.

Sa softverske strane, tu je i Samsung-ov TouchWiz koji je lakši nego ikada, pa je korištenje split screen opcije i multitasking pomoću slike u slici pravo uživanje.

O ovom telefonu bi se zaista mogle ispisati stranice, ali dok vam ne dopadne u šake, ovaj tekst može da posluži kao neki okvirni vodič. Prosto, riječ je o tako dobrom telefonu, koji je većinu konkurenata ostavio u prašini, a njegov unikatni futuristički dizajn potpuno redefiniše pametne telefone kakve smo do sada poznavali.

Na kraju, treba podsjetiti da ni u samom Samsung-u nisu očekivali da će potražnja za modelom Galaxy S6

Edge biti mnogo veća od očekivane, pa je napravljeno znatno manje ovih telefona u odnosu na Galaxy S6. Dakle, korisnici su nedvosmisleno kazali šta misle o modelima sa zakrivljenim ekranom. Kada se to ima u vidu, nije teško zaključiti kako će proći njegov veći i mlađi brat Samsung S6 Edge+.

Fableti su mrtvi - živjeli veliki telefoni!

Ovaj telefon možete naći u ponudi m:tel-a po cijeni već od 1 KM. Više informacija nađite na www.mtel.ba.

Aerodromi budućnosti

- sigurniji nego ikada?

PIŠE: STAŠA NIKODINVIĆ

Svijet i avio-industrija više nikad neće biti isti nakon 11. septembra 2001. godine, kada su tokom terorističke akcije srušene zgrade Svjetskog trgovačkog centra. Komercijalne avio-kompanije bile su u panici zato što se njihov dugogodišnji sistem zaštite na aerodromima pokazao kao neuspješan, a milioni putnika širom svijeta počeli su otkazivati svoje letove. Kao što je često slučaj sa tragičnim istorijskim događajima, uslijedio je period oporavka i ovaj napad je uticao na ubrzan razvoj tehnologije aerodromske sigurnosti. Sada kada se obilježava 14. godišnjica tragedije, putnici se ponovo osjećaju sigurno, ali postavlja se moralno i etičko pitanje o nekim metodama koje se koriste prilikom provjeravanja putnika. Koja je dopuštena granica privatnosti i da li će tehnologija budućnosti donijeti nove probleme avio-industriji? Predstavljamo vam najnovije metode i sigurnosne mjere koje se koriste na aerodromima, kao i kontroverze koje ih prate.

**Kombinacija psihologije
i složenih kompjuterskih
obrazaca zaslužna je za
jedan od trenutno
najpreciznijih sigurnosnih
sistema u avio-industriji.**

Biometrika - revolucija u polju sigurnosti putnika

Avio-kompanije najavljuju da će se uskoro koristiti izuzetno precizni skeneri koji će vas moći identifikovati već od trenutka kada zakoračite na aerodrom. Lider u proizvodnji tzv. 'retinalnih' skenera očne šarenice je američka kompanija „AOptix“, koja je 2013. godine predstavila prvu generaciju haj-tek skenera inspirisanih vojnom tehnologijom. Uređaj „Stratus“ još uvijek je u fazi razvoja zato što se mora držati na bliskoj udaljenosti od putnika i ruka mora biti potpuno mirna prilikom korištenja kako bi nastao precizan sken, ali njegove implikacije mnogi kritičari već smatraju zastrašujućim. Ukoliko ovaj skener bude uvršten u sistem avionske sigurnosti, skeniranje vaše šarenice moglo bi postati potpuno rutinska stvar, a jedna od najvećih prednosti uređaja je jednostavnost prilikom korištenja, budući da putnik samo treba stati ispred uređaja koji podsjeća na nešto glomazniji smartfon, širom otvoriti oči i pogledati u kameru. Jedna verzija ovog skenera već se testira na aerodromu u Dubaiju, tako da pored pasoške kontrole putnici moraju proći na skeneru očiju kako bi mogli preći na odgovarajući terminal. Iako se na prvi pogled čini kao odličan izbor, s obzirom na činjenicu da ju je skoro nemoguće falsifikovati, ova tehnologija ima i svoju mračnu stranu. Kako bi „Stratus“ funkcionisao, potrebno je napraviti međunarodnu bazu podataka koja će sadržavati

skenove šarenica svih građana, što ozbiljno dovodi u pitanje privatnost putnika. Podaci iz „Stratus“-a bi u budućnosti mogli biti povezani sa univerzalnom ličnom kartom i na taj način omogućiti praćenje svih aktivnosti i kretanja građana, što ozbiljno podsjeća na scenario „Velikog brata“ u savremenom svijetu. Indijska kompanija „MorphoTrust“ već je skenirala šarenice 350 miliona putnika u sklopu programa za kreiranje nacionalne identifikacijske kartice, a planira se kreiranje baze sa podacima svih građana ove zemlje.

Sličan problem je i sa tehnologijom prepoznavanja lica koja koristi bazu podataka građana uvrštenih u sistem za identifikaciju putnika. Američko Odjeljenje za unutrašnju bezbjednost kreiralo je projekt „Biometric Optical Surveillance System“ (BOSS) koji bi trebao sparivati sigurnosni sistem sa video-kamerama, kako bi automatski identifikovao lica putnika. Iako ima mnogobrojne prednosti, pošto višestruko ubrzava i olakšava provjeru putnika na ulasku u terminale, i ovaj metod konstantno je kritikovan zbog svojih orvelovskih metoda.

Bihevioralna analiza putnika

Kombinacija psihologije i složenih kompjuterskih obrazaca zaslužna je za jedan od trenutno najpreciznijih sigurnosnih sistema u avio-industriji. Napredni CCTV sistemi mogu biti kombinovani tako da detektuju abnormalne ili sumnjive pokrete među grupama putnika koje se kreću na aerodromima. Glavni izazov ovog kompleksnog programa je balansiranje između sigurnosti i bolje usluge putnicima, a aerodromi su idealna mjesta za testiranje ovih inovativnih analiza.

Mjerenje ponašanja većih grupa ljudi može pružiti vrlo zanimljive podatke o navikama putnika i dati uvid u efikasnije načine osiguravanja aerodroma. Ova mjerenja, koja se vrše u realnom vremenu, mogu smanjiti mogućnost neželjenih događaja i spriječiti tragične posljedice, a sistem se sastoji od mjerenja linearnih redova i obrazaca. Sistem automatski šalje alarm ukoliko se pojavi neka anomalija u mjerenjima, a kontrolor procjenjuje rizik i osigurava da se preduzmu svi bitni koraci u cilju zaštite putnika. Bihevioralne analize snimaka sa video-kamera koriste se i na prometnim autobuskim i željezničkim stanicama, a mogu biti korisne i na drugim mjestima gdje se okupljaju veće grupe ljudi, kao što su konferencijske dvorane i zabavni parkovi.

Aerodromski skeneri budućnosti

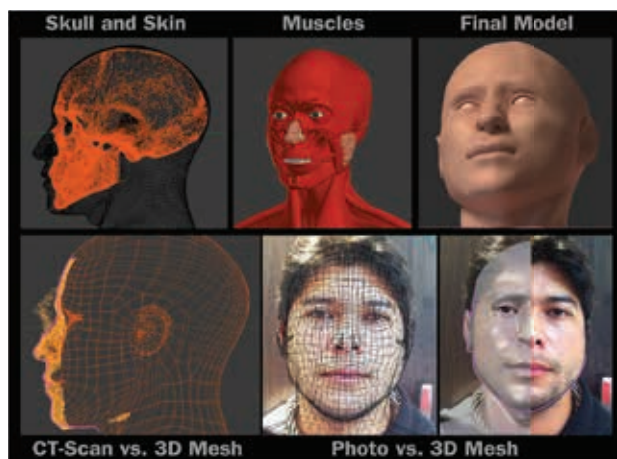
Uz pomoć skenera nove generacije, kao što je „Alfa 3“ model koji funkcioniše uz pomoć tehnologije tzv. „milimetarskog valnog oslikavanja“ i uređaja „Rapiscan Secure 1000“, skeniranje putnika postaje sve jednostavnije i preciznije. Putnici više ne moraju podizati ruke ili skidati sa sebe metalne predmete, već samo moraju proći kroz skener koji pravi veoma detaljne snimke cijelog tijela. Mnogi smatraju da ovi snimci zadiru u privatnost ljudi na najgori mogući način, budući da kontrolori koji sjede za računom praktično mogu da vide nago tijelo putnika koji je prošao kroz skener.

Na snimcima sa skenerima se vide i najmanji detalji, tako da kontrolorima ne može promaći ni najsitniji predmet skriven u džepu putnika, ali cijena koja se plaća za takvu vrstu sigurnosti na aerodromima po mnogima je prevelika. U medijima je odjeknula vijest kako američka vlada dizajnira skener koji bi mogao razlikovati rasu putnika, a mnogi predviđaju da u budućnosti možemo očekivati sve radikalnije aerodromske mjere pod izgovorom pružanja veće sigurnosti.

Primjena tehnologije u forenzici - CSI je otišao korak dalje

PIŠE: STAŠA NIKODINOVIĆ

Svi smo pratili avanture doktora Grisoma i njegovog forenzičkog tima, koji je koristio zanimljive gadžete za hvatanje zločinaca u seriji „CSI - Mjesto zločina“. Mnogi su bili toliko fascinirani metodama koje su korištene za istraživanje zločina u ovoj seriji, da su i sami poželjeli da postanu istražitelji, pa su za vrijeme najveće popularnosti ove serije studije forenzike bile traženije nego ikada prije. Neke od metoda koje su korištene u toj seriji zaista jesu revolucionarne, ali samo u posljednjoj deceniji napravljeni su brojni pomaci na polju forenzike koji bi zaprepastili čak i tim iz originalne verzije serije iz 2000. godine.

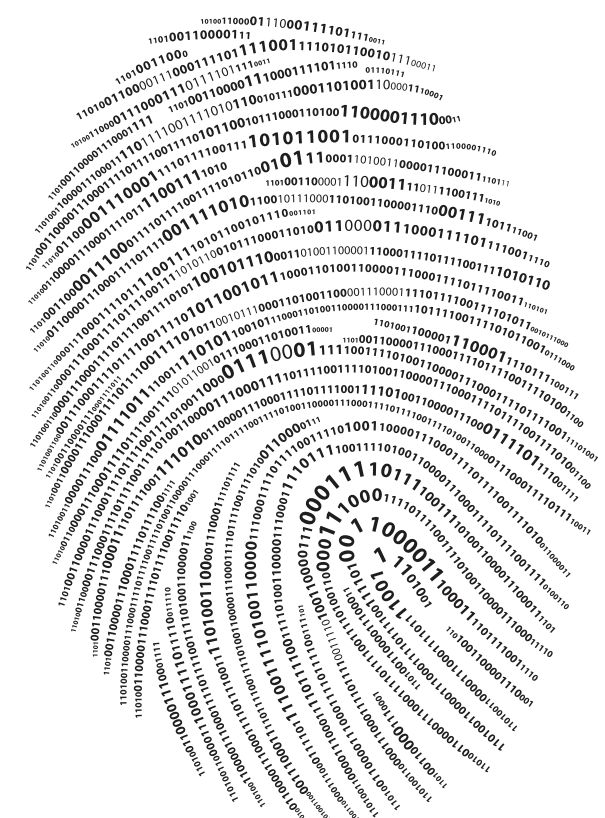

Rekonstrukcija zločina uz pomoć tehnologije

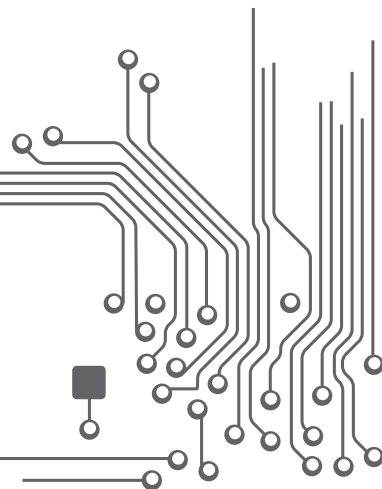
Moderni i superbrzi kompjuterski programi omogućavaju forenzičarima da doslovno uđu u mozak ubice, i tako prođu kroz sve korake ubistva putem složenih algoritama dizajniranih za detaljnu rekonstrukciju mjesta zločina. Forenzički antropolozi i patolozi sve češće koriste tehnologije 3D facijalne rekonstrukcije, uz pomoć koje računar pravi vjerno predviđanje izgleda lica pronađene žrtve na bazi kostiju i drugih ostataka. Ova tehnologija postala je toliko sofisticirana, da naučnici sa skoro stopostotnom sigurnošću mogu utvrditi identitet žrtve, što je prije samo nekoliko decenija bilo potpuno nemoguće.

Nove metode DNK analize

Najveći pomaci napravljeni su u polju analize krvi i DNK strukture, čime je sada omogućeno veoma precizno utvrđivanje identiteta počinitelja. S vremena na vrijeme u medijima se pojavi vijest o nekom zatvoreniku koji je pušten na slobodu nakon što je DNK analizom potvrđeno da on nije krivac, a danas je moguće izdvojiti DNK iz nokta, vlakna ili samo jedne dlake, što je u ne tako dalekoj prošlosti bilo nezamislivo. Polje forenzike obećava još mnoga uzbudljiva otkrića, kojima ćemo, kao i do sada, vjerovatno prvo svjedočiti na malim ekranima.

BUDUĆNOST PRED VRATIMA

Internet hrane

PIŠE: SAVO DRAKULIĆ

Budućnost hrane je pred nama. Iako je još uvijek dobar dio čovječanstva nostalgičan kada su u pitanju promjene na ovom polju, za inovacije na tragu „Zvezdanih staza“ još uvijek ima dosta prostora, a vizija budućnosti uzgajanja, kuvanja i same potrošnje hrane potrajaće još neko vrijeme.

Sve su češći „startup“ projekti koji se bave upravo ovom tematikom. FarmX, Orange Chef, 6Sensor Labs i Sereniti Kitchen su tzv. prehrambeni „startup“-ovi koji rade po sistemu „Interneta stvari“. Njihovi povezani uređaji koriste senzore, robotiku i „cloud“ podatke kako bi se povezivali i testirali, automatizovali i optimizovali proizvodnju i potrošnju hrane kroz cijeli proces - od njive do trpeze.

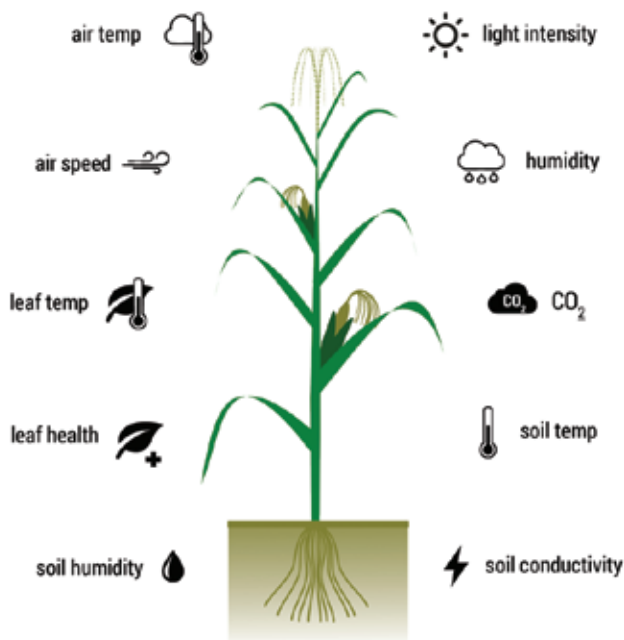
Hrana je, zapravo, oduvijek bila u samom čvorištu „Interneta stvari“ - od pametnih frižidera, pa sve do nosivih uređaja koji pomažu korisnicima da prate po-

trošnju kalorija. Ali, novi načini i rješenja se svakodnevno pojavljuju i priključuju ovoj mreži, jer su isplativiji i vrlo brzo se široko usvajaju. Premda njive mogu izgledati kao

posljednje odredište na koje će stići futurističke tehnologije - čak je i u „Zvezdanim stazama“ vinograd prikazan na tradicionalan način na koga vrijeme nije uticalo - ipak nije iznenađujuće što ovo područje obiluje prilikama za unapređenje, a takvi su npr. klimatološki izazovi koji se susreću sa inovativnim hardverskim rješenjima sa gomilom podataka.

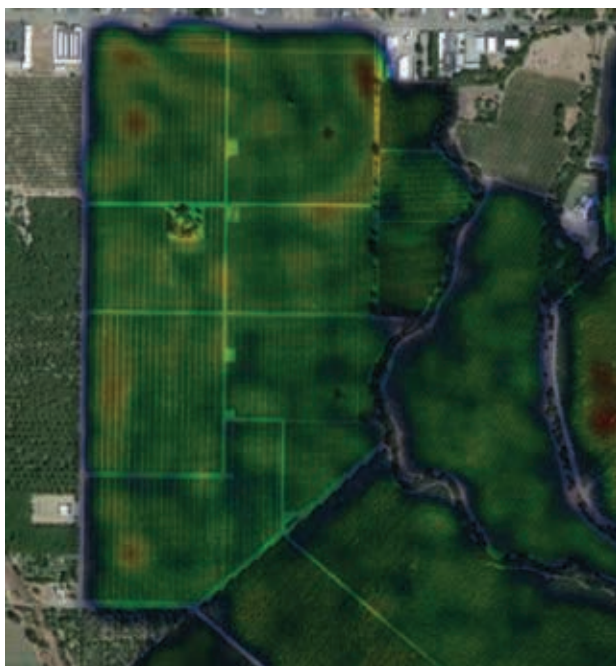
FarmX, na primjer, pravi sonde za zemljište koje prepoznaju nivo njegove vlažnosti i povezuju informacije sa „cloud“-om, tako da poljoprivrednici mogu pratiti

potrošnju vode u realnom vremenu. Njihova tehnologija omogućava praćenje nivoa vlažnosti tokom vremena, tako da poljoprivrednici mogu reagovati ne samo na akutna

stanja zemljišta, već se baviti i analitičkim predviđanjima, koja će im pomoći da optimizuju praksu navodnjavanja i đubrenja. Koliko god na prvi pogled ludo zvučalo, postoji sve veća potreba za ovakvim stvarima i one su sve važnije, jer se uslovi za obrađivanje i održavanje zemljišta pogoršavaju usljed sve većih suša.

Njive nisu jedino mjesto gdje je potrebno usvajanje tehnologije. Kako kod ljudi raste svijest o raznim alergenima u hrani, sve veći broj restorana i maloprodajnih lanaca nudi sve više opcija posluživanja potrošačima koji imaju razna ograničenja u ishrani. S obzirom na to da

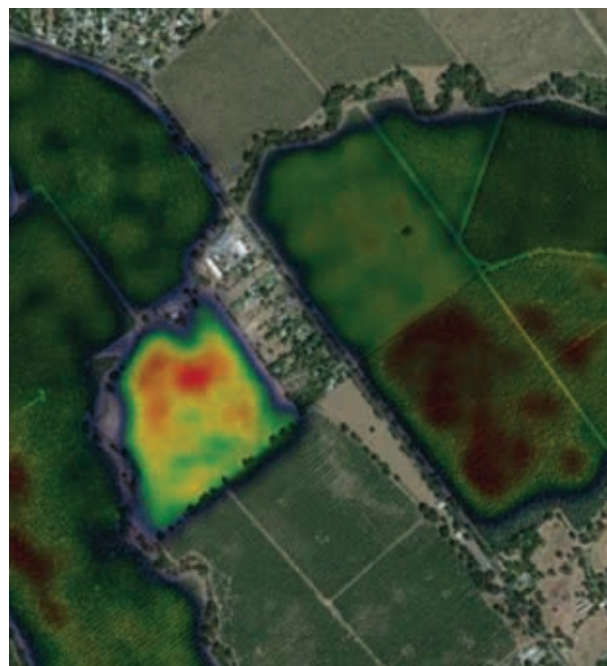

velike industrijske kompanije obrađuju hranu u ogromnim količinama, osjetljiviji potrošači ipak trebaju bolju garanciju od jednostavnog popisa sastojaka na pakovanjima. Mnogo manjih trgovaca i restorana, u međuvremenu, mogu sastavljati menije koji su idealni za određene dijete, ali se ne reklamiraju kao takvi. Tu dolazi na scenu 6Sensor Labs. 6Sensor je prenosni senzor alergena koji omogućava pojedincima osjetljivim na gluten da testiraju hranu prije konzumiranja, oslobađajući ih od ograničenih bezglutenskih menija i dopuštajući im da unose hranu iz nepoznatih izvora, znajući da su sigurni i da neće morati da konzumiraju hranu koju njihovo tijelo ne može da podnese.

Proći će još mnogo vremena prije nego što roboti-batleri postanu sastavni dio domaćinstava, ali tehnologija

na ovom polju ipak napreduje krupnim i brzim koracima. Veliki broj kompanija nudi kutije odabranih porcija sastojaka za određeni tip receptata, ali i sa tim one nude tek malu uštedu vremena. Sereneti Kitchen je razvio robota kuvara po imenu Cookie, koji mjeri i miješa sastojke u posudi jednako vješto koliko i čovjek. Fast food roboti možda zvuče pomalo čudno, ali je prilično zanimljivo razmišljati o tome kako bi ova tehnologija mogla stići u kuhinje domaćinstava prije nego što stigne do korporacija.

Naravno, veliki problem sa „Internetom stvari“ je mnogobrojnost svih ovih uređaja i senzora. Zato Orange

Chef kao rješenje kombinuje pametnu skalu sa softverom, koji povezuje kuhinjske aparate i čini ih pametnijim. Oni su već razvili opremu koja radi sa određenim blenderima i šporetima, a mogu da se sinhronizuju i sa nosivim fitness uređajima. Orange Chef sinhronizuje pametne aparate sa optimizovanim receptima za precizno mjerenje, kako bi automatski snimio šta tačno konzumirate, prateći nivo kalorija i čineći praćenje vašeg zdravlja još lakšim. Još uvijek smo daleko od toga da nam vještačka inteligencija planira obroke, kao što smo daleko od replikatora za hranu, ali korak od 'optimizovanog' prema 'lakog' je za sada veoma veliki.

Budućnost hrane iz ovog ugla u svakom slučaju izgleda mnogo bolje od bilo kojeg jela iz kesice.

Nanoarhitektura - kada metal postane lakši od pera

PRIPREMIO: SAVO DRAKULIĆ

Džulija Grir je naučnicu koja stvara sićušne rešetkaste materijale sa ogromnim potencijalom, a riječ je o materijalima čija se struktura može precizno prilagoditi tako da budu veoma čvrsti, ali i fleksibilni i izuzetno lagani.

Zašto? Pa, zato što su lakše strukture materijala energetski efikasnije, a njihova upotreba toliko svestrana da se graniči sa maštom. Možete li zamisliti porcelan koji će biti lakši od pera, a pritom se neće moći slomiti? Ili da je moguće napraviti koščice u uhu, koje će zauvijek riješiti problem osoba sa oštećenim sluhom? Ili bateriju koja će moći da čuva više energije nego što je ikada prije bilo moguće?

Kada neko posjeti „Caltech“ laboratoriju u kojoj radi Grir, a koja se nalazi na Univerzitetu tehnologije u Kaliforniji, treba biti spreman da ulazi u prostor u

**Možete li zamisliti
porcelan koji će biti
lakši od pera, a pritom
se neće moći slomiti?**

kojem se pravila fizičke stvarnosti na koju smo navikli jednostavno ne primjenjuju. Naime, Grir dizajnira i gradi nanomaterijale koji se ponašaju na veoma iznenađujuće načine, posebno onima koji provode svoje dane u svijetu gdje čvrsti materijali, kao što su keramika i čelik, imaju tendenciju da budu teški, dok su oni lagani veoma slabi. Međutim, kada Grir kontroliše arhitekturu na nano nivou, ova pravila se mijenjaju.

Konvencionalna keramika je čvrsta, teška i, kao što svako kome je ikada ispao tanjir zna, veoma krta i sklona lomljenju. Ali, Grir je uspjela stvoriti vrstu keramike koja predstavlja jedan od najjačih i istovremeno najlakših materijala ikada napravljenih, a osim toga se i ne lomi. Kockica ovog materijala je testirana u laboratorijskim

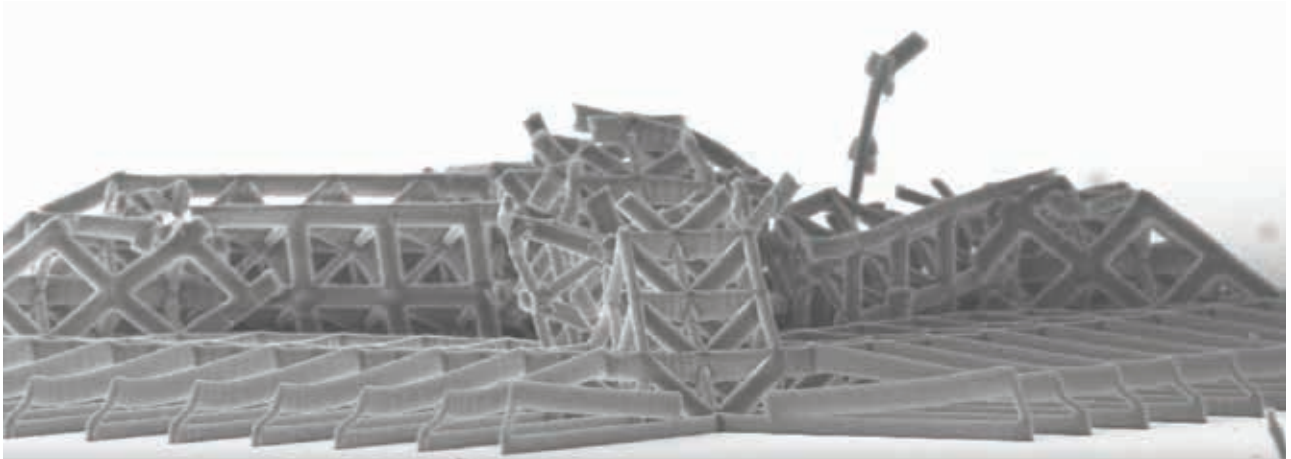

uslovima tako što je postavljena pod presu sa velikim pritiskom, a kada se pritisak ukloni, materijal se vraća skoro pa u prvobitni položaj - slično sunderu.

„Izgleda kao ranjeni vojnik koji ustaje. To je nerealno, zar ne“, kaže Grir dok priča o ovoj prelijepoj nanostrukтури, koja izgleda kao da je sa drugog svijeta.

Preciznije, ta struktura je mrežastog oblika i prošarana prazninama romboidnog oblika, nešto slično onome što srećemo kod standardnih mreža ili ograda.

Ukoliko bi se materijali koje Grir projektuje mogli proizvesti u velikim količinama, oni bi mogli zamijeniti kompozitne i druge materijale koji se koriste u najširem spektru usluga, jer bi bili jednako lagani, koliko i čvrsti.

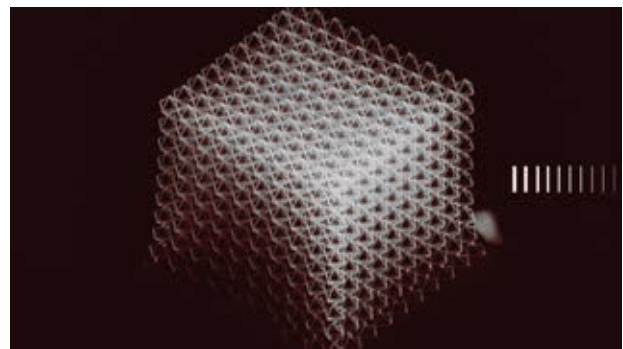

Druga mogućnost je, recimo, da se značajno poveća energetska gustina baterija, odnosno količina energije koju baterija može da primi u njenoj zadatoj veličini. Kako bi se to izvelo, istraživači su pokušavali da razviju elektrode koje su lakše od onih koje se koriste u današnjim baterijama, ali koje istovremeno mogu skladištiti više energije. Međutim, ove elektrode načinjene su od materijala kao što je silikon, pa imaju jednu bitnu manu - sklone su pucanju pod pritiskom. Elektrode napravljene sa premazom spomenute metalne nanostrukture sa silikonom mogu imati čvrstinu i otpornost na pukotine u samoj strukturi. Ključ za stvaranje takvih sjajnih materijala je arsenal specijalizovanih mašina, od kojih je neke Grir prepravila tako da odgovaraju njenim ciljevima, tj. da omogućavaju precizno kontrolisanje strukture na nano nivou, u odnosu na relativno velike površine.

Grir ove precizne instrumente čuva u laboratoriji smještenoj dva sprata ispod zemlje, kako bi ih izolovala od vibracija. Jedna mašina je neka vrsta 3D štampača, koji koristi trepereću lasersku svjetlost dok veoma sporo gradi komplikovane polimerske strukture. Grir zatim prekriva polimere sa metalima, keramikom ili drugim materijalima, ali tako da onda može ukloniti polimer koji je unutra. Kao rezultat dobije se maleni blok materijala koji je sastavljen od nanorešetki, ali ispresijecan nosačima, recimo, kao kod Ajfelovog tornja, s tim da je svaki nosač samo oko 10 nanometara debljine.

Bez metode koju Grir koristi napraviti ovako nešto je nemoguće, a ona je došla na ovu ideju jer je ranije sa kolegama proizvodila rešetkaste materijale na većoj skali - mikroskali. Tada su napravili mrežu od nikla, koja pomalo izgleda kao žica za čišćenje suđa. Kada se uzme u ruku, jedva da se može osjetiti njen dodir, što je potpuno zbunjujuće iskustvo. Ovaj metal je, bukvalno, lakši od pera. Takve stvari bi se, recimo, mogle koristiti za ultralaku toplotnu izolaciju.

Ovaj perolaki nikel obećava da će budućnost, prije ili kasnije, pripasti ovako kontrolisanoj arhitekturi pravljenja novih materijala sa veoma čudnim svojstvima. Ali, ovo je

takođe podsjetnik koliko Grir mora da ide daleko kada je u pitanju skaliranje njene metode. Za sada, ona ne može napraviti dovoljno nanostrukturnih materijala ni za pokrivanje dlana.

Ipak, Grir je odlučna da upotrijebi svoju nanometodu za različite materijale, a lista saradnika koji su zainteresovani za materijale sa ovim neobičnim svojstvima je podugačka.

Grir takođe može da postavi nanozidove u svijetleće materijale ili toplotnu izolaciju, precizno kontrolišući protok svjetlosti ili toplote. Trenutno radi sa dva proizvođača baterija, koji koriste njenu nanostrukturu na polju elektrohemije, a sa druge strane udružila se i sa jednim biologom kako bi ispitali da li nanostrukturna keramika može poslužiti kao osnova za uzgoj kosti, kao što su one sitne u uhu, čija je degeneracija jedan od uzroka oštećenja sluha.

U nadi da će ovakva primjena biti moguća, ona radi na tome da ubrza proces laserskog štampanja visoke rezolucije. Grir sada ima šest milimetara komadića nanostrukturne keramike koju je napravila. Kako bismo vam dočarali kako to izgleda, debljine je kao list papira, ali je istovremeno potrebno oko sedam dana da se tako nešto odštampa.

„Za nas koji pravimo naučne eksperimente nije potrebna velika količina. Zapravo, glavno pitanje je - kako sada ovo da smanjimo još više“, zaključuje Grir.

Organoidi mozga pomažu u liječenju autizma

PRIPREMIO: SAVO DRAKULIĆ

Razumijevanje bolesti koje utiču na razvoj mozga, kao što su autizam ili shizofrenija, su izazov zbog složenosti i težine praćenja razvojnih procesa u ljudskim tkivima. Istraživači su sada napravili značajne korake ka prevazilaženju ovih izazova pretvaranjem ćelije kože pacijenta sa autizmom u matične ćelije, i njihovim uzgajanjem kao malenih organoida mozga, poznatijih kao „mozgova iz posude“, istovremeno otkrivajući neočekivane mehanizme bolesti.

Do sada su istraživači koristili životinje ili modele ćelija koji se zasnivaju na proučavanju mutacija specifičnih gena, a koji mogu biti uzrok autizma. Iako je ovo dovelo do otkrića šačice gena rijetkih bolesti, svojstvena ograničenja kod ovih modela i kompleksna priroda ovih poremećaja ostavila su preko 80 procenata slučajeva autizma bez jasnog genetskog uzroka. Istraživanja na osnovu matičnih ćelija, kako bi se razvio mini-mozak, je potpuno novi pristup u odnosu na tradicionalni. Fokus je sada na biološkom aspektu bolesti, umjesto na genetskom, koji je naučnicima otvorio neka nova gledišta.

Karakteristike autizma su veoma složene i široke, pa sužavanje na bilo koji aspekt pronalaženja uzroka bolesti

postaje veoma teško. Međutim, naučnici su izdvojili specifičnosti videne kod jedne petine svih pacijenata autizma, kao što je npr. uvećan mozak. Nakon izolacije ćelije kože ovih pojedinaca, naučnici su pretvorili ćelije u matične ćelije, koje su potom prerasle u minijaturne mozgove.

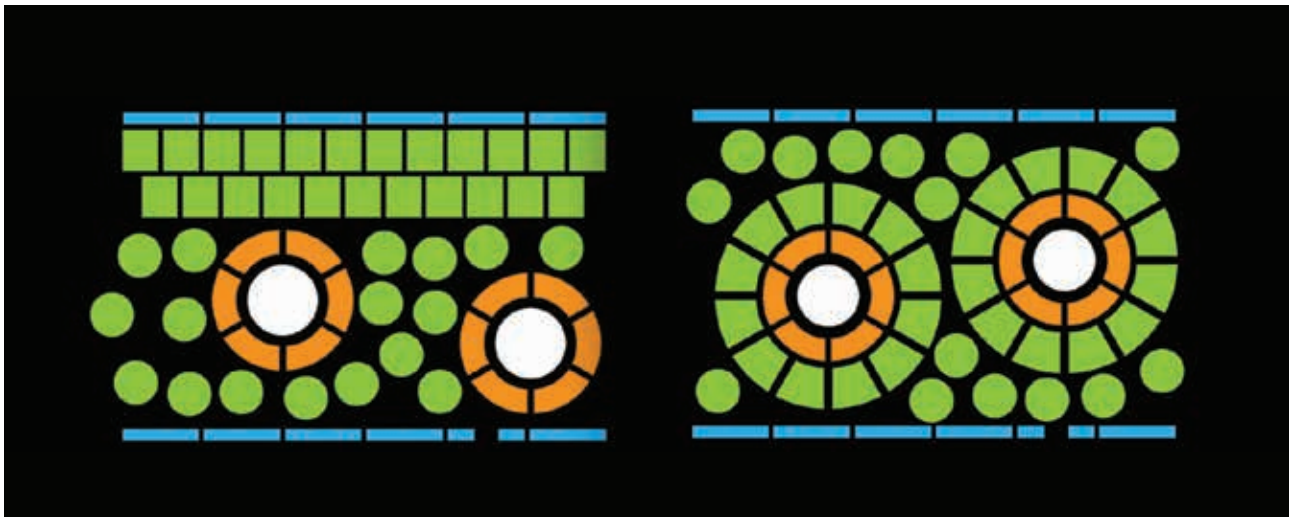
Ovaj minijaturni mozak ili organoid mozga ima samo nekoliko milimetara u prečniku, ali imitira osnove ranog ljudskog razvoja mozga, koji otprilike odgovara onom u prvih nekoliko mjeseci trudnoće. Analizom ovih organoida utvrđena je pretjerana proizvodnja inhibitornih neurona koji smiruju nervne aktivnosti, dok su oni koji pobuđuju svoje neurone partnere sa kojima su povezani netaknuti, što dovodi do neravnoteže u tipu neurona. Dalje, kada su potisnuli ekspresije jednog gena, čija se ekspresija

Ovaj minijaturni mozak ili organoid mozga ima samo nekoliko milimetara u prečniku, ali imitira osnove ranog ljudskog razvoja mozga.

abnormalno povećala u organoidu pacijenata, istraživači su uspjeli da isprave ovaj nesklad, što ukazuje na to da bi klinička intervencija ili genetska manipulacija pomogla da se povrati ravnoteža neurona.

Naučnici zato kažu da ova istraga govori mnogo o važnosti ljudskih ćelija u razumijevanju složene bolesti kao što je autizam, a to može dovesti do boljeg tretmana, ne samo za autizam, već i za druge bolesti mozga.

Superbrza fotosinteza - rješenje za duplo brže uzgajanje hrane

PRIPREMIO: SAVO DRAKULIĆ

Nedavno je obznanjeno da su genetičari postigli veliki napredak kada je u pitanju inženjering fotosinteze biljaka pirinča. Naime, otkriven je efikasniji način fotosinteze, koji će ubrzati njihov rast baš kao kod kukuruza i drugih brzorastućih biljaka. Konzorcijum od 12 laboratorija, u osam zemalja, otklonio je veliku prepreku u drastičnom povećanju proizvodnje pirinča i, potencijalno, pšenice. Informacija o tome dolazi u trenutku kada prinosi ovih usjeva, koji zajedno hrane 40 posto planete, opasno opadaju, pa je sve teže zadovoljiti potražnju za brzorastućom hranom.

Super brzi proces, nazvan C4 fotosinteza, ubrzava rast biljaka prikupljanjem ugljen-dioksida i koncentracijom istog u specijalizovane ćelije listova, što omogućava da se proces fotosinteze odvija mnogo efikasnije. To je razlog zašto kukuruz i šećerna trska rastu izuzetno brzo. Ako C4 pirinač ikada dođe do tog nivoa, on će nadrastiti konvencionalni pirinač u roku od samo nekoliko nedjelja nakon sadnje. Istraživači su izračunali da inženjering C4 fotosinteze kod pirinča i pšenice može povećati prinos po hektaru za oko 50 posto. Alternativno, bilo bi moguće

koristiti i mnogo manje vode i đubriva da se proizvede ista količina hrane.

Uprkos genetskim promjenama, izmijenjena biljka pirinča i dalje se oslanja prvenstveno na uobičajeni oblik fotosinteze. Da bi se to u potpunosti prevazišlo, istraživači treba da izmijene biljku za proizvodnju specijalizovanih ćelija u preciznom rasporedu - jedan skup ćelija da veže ugljen-dioksid, a drugi ćelija da ga koncentriše. Međutim, naučnici još uvijek ne znaju sve gene koji su uključeni u proizvodnju ovih ćelija, a pretpostavljaju da ih ima na desetine.

Mogu proći decenije prije nego što čak i jednostavne modifikacije usjeva dođu do poljoprivrednika, a kamoli promjene kao što je kompleksni reinženjering načina na koji biljke vrše fotosintezu. Ali, kada naučnici riješe zagonetku C4 kod biljaka kao što je pirinač, postupak bi se mogao proširiti tako da se postigne drastično povećanje proizvodnje mnogih drugih kultura, uključujući i pšenicu, krompir, paradajz, jabuku i soju. Sve ovo bi trebalo da znači da će mnogi globalni problemi u vezi sa hranom u neko dogledno vrijeme biti riješeni, a među njima i onaj najveći - glad u svijetu.

POSLOVNI BONTON

Svečani ručak, večera ili banket

PRIPREMILA: SANDRA STANIĆ

Prilikom priređivanja svečanih ručkova, večera i banketa posebno treba obratiti pažnju na sljedeće momente u organizaciji: raspored za stolom, verbalnu i neverbalnu komunikaciju, posluživanje (posluga) i odnos domaćina i gostiju.

Raspored i način sjedenja za stolom značajan je sa više aspekata: radi udobnosti, iskazivanja pažnje i poštovanja, mogućnosti komunikacije svih ili većine gostiju za stolom i slično. Domaćin treba da sjedi na čelu stola kada se ručkovi ili večere priređuju u restoranu, ukoliko nisu pozvane supruge, ili ako domaćin nema suprugu (ili je ona odsutna). Inače je pravilo da domaćica zauzima ključno mjesto za stolom, a domaćin - na suprotnoj strani od nje. Desno od domaćice treba da sjedi počasni gost, najstarija zvanica ili najznačajnija ličnost u statusnom smislu. Danas se, međutim, ova etikecija ne poštuje strogo, pogotovo kada društva nisu mješovita ili su prisutni poslovni partneri sličnog ranga.

Treba voditi računa o načinu sjedenja, odnosno položaju nogu, da se ne bi smetalo osobi koja sjedi pored ili preko puta. Ne treba se za stolom okretati leđima osobi

sa lijeve strane za vrijeme dok se razgovara sa partnerom sa desne strane stola. Podrazumijeva se lagano ustajanje. Muškarci primiču i izmiču stolice da bi se žene lakše kretale. Stolica se privlači stolu bez buke i škripe, laganim odizanjem od poda. Ako se prilikom ustajanja od stola vodi razgovor, ne treba se oslanjati leđima na stolicu, sto ili zid, kao ni na stepenik, ogradu i sl.

Kada je broj gostiju za stolom veći od dvadeset, raspored sjedenja može biti naznačen, tj. obilježen karticama sa imenima gostiju.

Kada je broj gostiju za stolom veći od dvadeset, raspored sjedenja može biti naznačen, tj. obilježen karticama sa imenima gostiju. Damama se izmiče i primiče stolica, a isto se radi kada je u pitanju starija osoba muškog pola ili hendikepirano lice. Uvijek je bolje da muškarac sjedi između dvije žene, a najgore je grupisanje na muški i ženski dio

stola ili po timovima u kompaniji. Neprijatno je da, prilikom primanja stranaca, oni budu izolovani i prepušteni sami sebi. Najbolje je goste rasporediti za stolom tako da pronađu zajedničke teme za razgovor. Treba voditi računa da se raspored za stolom organizuje tako da je moguće nastaviti dogovore o poslu. U drugim slučajevima treba izbjegavati grupisanje, jer se vrši izolacija gostiju.

'Spontano' grupisanje je dobro samo ako predstavlja nastavak prijatnog i lijepog kontakta koji je započet na drugom mjestu i potom se nastavlja.

Domaćin je zadužen ne samo da načini dobar izbor hrane, već i da vodi računa o atmosferi, raspoloženju za večerom te o vrsti razgovora. On ulaže posebnu energiju da bi se gosti ugodno osjećali i dobro zabavljali.

Nekoliko zlatnih pravila o ponašanju za stolom, koja se moraju naučiti, su:

- Pravilno rukovanje priborom za jelo.
- Način ishrane - ni suviše brzo, ni presporo.
- Punih usta ne treba govoriti.
- Salveta se može staviti na krilo, a izuzetno, kada se jedu školjke i rakovi, stavlja se pregača, salveta ili vrsta kragne sa ciljem zaštite košulje, kravate, haljine i slično.
- Ukoliko se služe školjke i rakovi, prije i poslije jela iznosi se zdjelica sa vodom i limunom, kako bi se prije i nakon služenja oprale ruke.
- Salveta se, čak ni ona papirna, nakon jela nikada ne stavlja u tanjir, već lijevo od tanjira, na sto.
- Večernje ženske tašne koje nemaju dršku ne treba odlagati na sto, već staviti u krilo. U tom slučaju salveta se stavlja preko tašne.
- Tokom obroka se ne pale cigarete, već nakon objeda, i to uz dopuštenje domaćina ili odlaskom u salon predviđen za to.
- Žene za stolom ne treba da popravljaju šminku.
- Ne treba naslanjati laktove na sto, niti ispružati noge ispod stola.
- Za objedom se prve poslužuju žene.
- Vina naručuju i probavaju muškarci.
- Muškarac uvijek vodi računa o dami koja sjedi pored njega (poslužiče je, prinijeti tanjir, pribor, činjiju, posudu, dosuti piće i slično).
- Vino se servira sa desne strane i običaj u našoj zemlji je kucanje čašama kao znak nazdravljanja. Uz zdravicu se ponekad drži govor, ako su u pitanju proslave, a domaćin ili lice kome se nazdravlja gleda se u oči.
- U mnogim zemljama (npr. Engleska i Italija) nije uobičajeno izgovarati „prijatno“ na početku objeda.
- U slučaju da se nakon objeda u istu salu iznesu i stave na sto pepeljare, to je znak da je pušenje dozvoljeno.
- Prijemi i večere ne treba da traju predugo kako se gosti, a i domaćini, ne bi zamorili. Dobro je kada postoje prateći sadržaji - muzika, društvene igre, ples i slično. Na pozivnicama za večeru se može naznačiti vrijeme trajanja događaja, na primjer od 20 do 23 časa.
- Domaćini se staraju da gosti budu usluženi na vrijeme i da im bude udobno. Vode računa o razgovoru za stolom, kako se nijedan gost ne bi osjetio zapostavljenim. Oni regulišu redoslijed dešavanja i vrijeme služenja pojedinih jela. Razumije se da domaćini ne smiju da pokažu nestrpljenje i treba da budu uslužni sve dok i posljednji gost ne ode.

MREŽA

Google zna sve o vama, jer ste mu vi to kazali

Svi koristimo pretraživače i njihove mape, pišemo e-mail poruke preko njega, kupujemo stvari preko mreže putem pretraživača. Internet je već dugo centralni element skoro pa kompletnog našeg života. Ali, šta internet kompanije čije usluge koristimo znaju o nama? Neki od sljedećih primjera vas mogu iznenaditi, ali i učiniti da se osjećate veoma nelagodno, jer nije baš prijatno čuti da neko o vama zna čak i ono što ste sami zaboravili.

PRIPREMIO: SAVO DRAKULIĆ

Ovo je najlakše pokazati na primjeru najpoznatijeg servisa koji svi koristimo. Naravno, u pitanju je Google.

Ukoliko koristite pametni telefon baziran na operativnom sistemu Android ili iOS, a većinu vremena ste povezani na internet, bićete zapanjeni količinom informacija koju Google prikuplja o vašem kretanju. I to svakog dana. Takođe, Google čuva svaki pojedinačni termin koji ste ikada ukucali i svaku reklamu na koju ste kliknuli. Dovoljno zastrašujuće?

Dalje, kako bi vam prikazivao vrstu oglasa koji odgovaraju vašem ukusu i interesima, Google skuplja uopštene informacije o vama, koristeći ih kako bi kreirao detaljan profil. Postoji i dobra vijest - ovo se može kontrolisati u

podešavanjima vašeg Google naloga. Naravno, ukoliko ste dovoljno vješti da pronađete gdje se to nalazi.

Google pruža svakom korisniku uvid u stranicu na kojoj prikazuje aktivnosti njihovog naloga, pa tako i vama.

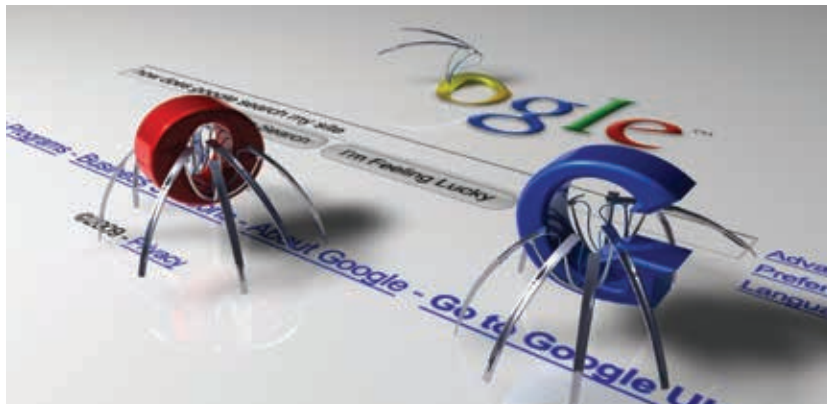
U mnogim slučajevima,
upravo ste vi potpisali da
nemate problem sa tim što
vas Google prati.

Tu možete saznati u kojoj mjeri koristite sve usluge. Takođe, možete primiti mjesečne izvještaje u inboks u vezi sa svim vašim aktivnostima. Ne zaboravite, jedna kopija ovog izvještaja ipak ostaje kod Google-a. Inače, stranica koja prikazuje sve vaše aktivnosti, nudi i listu svih aplikacija koje imaju pristup vašim podacima. Bilo bi ludo pomisliti da im Google takođe nema pristup, zar ne?

Google vam dozvoljava da eksportujete sve vaše podatke, uključujući sačuvane linkove, e-mail poruke, kontakte, podatke sa Google Drive-a, vaše YouTube video snimke, fotografije i još mnogo stvari pored toga. Jeste li se ikada zapitali kako Google to može da izvede, a da ne raspolaže istim tim podacima?

Kada sve ovo znamo (a zna i Google, je l'), možemo krenuti dalje. Naime, ništa od ovih informacija vi i ne morate namjerno otkriti Google-u. Zapravo, rijetko ko od nas je ispunio detaljno svoj online profil. Ali, čak i onda kada 'samo' pretražujete Google, ispostaviće se da i Google pretražuje vas.

Ovo i nije neka novost, ali je baš zato važno da stalno imamo jedno na umu - mi smo ti koji Google-u, odnosno internetu, dajemo sve informacije.

Naravno, ništa od ovoga nije tajna. Preciznije, u mnogim slučajevima, upravo ste vi potpisali da nemate problem sa tim što vas Google prati, bilo prijavljivanjem za neku Google uslugu ili onda kada ste odlučili da nabavite Android telefon. Problem je što zaboravljamo da se sve ove informacije čuvaju - zauvijek i na jednom centralizovanom mjestu. Mali, obični čin slanja e-mail poruke ili traženja lokacije preko mape može izgledati bezazleno samo po sebi. Ali, kada sastavite sve te hiljade različitih e-mail poruka, pretraga i lokacija tokom vremena, što Google radi, završićete sa daleko intimnijim rezultatima, a to je nešto što je veoma blizu detaljnog portreta vašeg života i interesovanja.

Uzmimo, na primjer, da Google servise vjerovatno koristite na dnevnoj bazi. Pretražujete web i koristite e-mail. Možda takođe koriste Chrome, Google-ov internet pretraživač da biste pristupili webu. Ali, to je samo početak.

Ako imate Android telefon, taj uređaj može prijaviti vašu lokaciju i brzinu prenosa podataka. Ako imate YouTube nalog, Google ne samo da zna koji ste video postavili, već i onaj koji gledate. Tu je Google Maps. Google Play. Uz servise Google Contacts i Chat, ovaj sajt ima prilično dobru ideju ko su vam prijatelji.

I dok se podaci koje pretražujete tretiraju drugačije nego informacije iz Google servisa, ako posjetite sajtove koji koriste Google oglase ili Google Analytics softver, Google ipak generalno zna šta gledate i šta klikćete. Prema jednom izvještaju sa Berkli univerziteta, Google može da prati ponašanje čak 88 procenata korisnika svih internet domena.

Jednostavno rečeno, postoji veoma malo uglova savremenog života koje Google ne može da dosegne. Bar ne još uvijek.

Ništa od ovoga nije zlonamjerno, bar ne suštinski. Sve ovo je samo nužna posljedica jednog preduzeća koje pruža

nevjerovalan spektar usluga, toliki da je postao neraskidivo ugrađen u živote stotina miliona ljudi. Na kraju, Google nudi korisnicima neke alate koji ga ograničavaju na to koliko podataka može da prikupi. Možete isključiti alate koji prate vašu ličnu istoriju pretrage ili sinhronizovanje Chrome-a između računara. Možete se odlučiti da isključite oglase zasnovane na interesovanjima, i tome slično. Ali, ako želite da izbjegnute Google-ov pogled u potpunosti, moraćete primijeniti neki radikalniji način života.

Dobra stvar je da i internet, baš kao i Mjesec, ima svoju nevidljivu, skrivenu stranu, koja nije dostupna čak ni Google-u, ali to je tema koju ćemo ostaviti za neki naredni broj.

IDEJE POKREĆU SVIJET

Tehnološka revolucija u sportu

Tehnologija je pronašla svoju primjenu u raznim aspektima našeg svakodnevnog života i to u tolikoj mjeri da toga često nismo ni svjesni.

PIŠE: STAŠA NIKODINOVIĆ

Postalo je uobičajeno da se na teniskim mečevima koristi sofisticirana „hawk-eye“ (oko sokolovo) tehnologija i da se na plivačkim turnirima performans plivača mjeri u nanosekundama, a sve ovo su tehnološka dostignuća koja su postignuta tokom samo jedne decenije. Tehnologija grabi naprijed krupnim koracima, a svijet sporta odlično je igralište za isprobavanje najzanimljivijih gadžeta.

predviđanju vremen-
skih prilika i mjerenju
kvaliteta vazduha na
najbitnijim lokacijama.
Peking je umalo ostao
bez statusa domaćina
Olimpijade zbog izuzetno
visokog stepena zagađe-
nosti vazduha, a kompjuteri su
organizatorima pomogli u boljem

kontrolisanju i planiranju protoka saobraćaja na pojedini-
nim lokacijama, što je rezultiralo smanjenim stepenom
zagađenosti uoči Olimpijade.

Olimpijske igre - glavni motor tehnološkog razvoja u sportu

Mnogi sportski gadžeti imali su svoju premijeru na Olimpijskim igrama. Posebno su značajne bile Ljetne olimpijske igre održane u Pekingu 2008. godine i prošlogodišnje Zimske olimpijske igre, čiji je domaćin bio ruski grad Soči. Tada je predstavljena najnovija senzorska tehnologija mjerenja rezultata sastavljena od „3D gyro“ laserskih senzora, te senzora brzine i ubrzanja. Senzori su postavljeni direktno na sanke i skije, a podaci su tokom svake vožnje slani u centralu u realnom vremenu, što je sudijama znatno olakšalo procjenu rezultata. Ova metoda prikupljanja podataka odlična je i za same sportiste, koji sada mogu detaljno analizirati svaki dio svog nastupa i raditi na poboljšanju performansi.

Kinezi su otišli korak dalje od svih drugih zemalja tokom organizacije Olimpijskih igara u Pekingu, a presudnu ulogu imala je najmodernija tehnologija, koja je uključivala superbrze kompjutere za kontrolu vremena i visoko sofisticirani sistem zaštite od terorista. Posebno dizajnirani IBM računari pomogli su organizatorima u preciznom

Predviđanje sportske budućnosti

Svaki razvoj sa sobom nosi i kritičare koji u ovom slučaju smatraju da će tehnologija u potpunosti depersonalizovati sport. Već sada postoje senzori toliko precizni da mogu skoro u potpunosti predvidjeti pokret sportiste prije nego što ga on uopšte i napravi, a ova tehnologija već je našla svoju primjenu u tenisu. Njemačka softverska kompanija „SAP Software&Solutions“ koristi posebno dizajniranu „HANA“ platformu, kako bi korak po korak analizirala stil igrača uz pomoć sofisticiranih algoritama. Algoritmi prate bekhend i forhend igrača, pozicioniranje nogu tokom prijema loptice i serviranja, te način na koji se igrač kreće u različitim situacijama. Iako ova tehnologija na prvi mah zvuči fantastično, kritičari se sa pravom pitaju da li će ovaj napredak na kraju ostaviti mjesta za maštu i ono najbitnije u svakoj sportskoj disciplini - element iznenađenja.

PIŠE: JELENA RAČUNICA

Zbog ratova i nedaća koje su nas zadesile tokom devedesetih godina, većina izuma koji su tada ugledali svjetlost dana u svijetu, kod nas su stigla sa malim zakašnjenjem. Predstavljamo vam otkrića bez kojih svijet kakav danas poznajemo ne bi bio isti, a koji ove godine slave svoj dvadeseti rođendan.

USB priključak

USB je skraćenica za „Universal Serial Bus“ - priključak koji još od 1995. godine olakšava povezivanje uređaja, a prije kojeg je sve bilo mnogo komplikovanije. USB port je ideja čovjeka koji se zove Ajay Bhatt, radnika Intel-a, koji je na njemu radio punih godinu dana u saradnji sa USB-IF kompanijom, a izum su kasnije podržale i vodeće kompanije u svijetu tehnologije tada, ali i danas, među kojima su Microsoft, Compaq, Apple, HP... Pet godina kasnije napravljen je i prvi USB flesh bez koga, iz današnje perspektive, sigurno ne bismo mogli zamisliti prenos podataka.

Windows 95

Operativni sistem, koji je u potpunosti promijenio način korištenja računara, ove godine puni 20 godina postojanja. Zato ni ne čudi što je dvije decenije kasnije Microsoft lansirao i najbolji do sad operativni sistem Windows 10. U vrijeme kad je prvi put lansirao, Windows 95 je bio pravo revolucionarno otkriće,

jer je nudio mnoštvo novih funkcija, te 'Start' dugme koje se ove godine vraća u velikom stilu. Iako je poslije njega Microsoft lansirao mnogo boljih verzija, nijedan operativni sistem nije imao toliki uticaj na tržište. Iste godine 'rodio se' i Internet Explorer.

1995. godine u promet su puštena dva najveća sajta koja se bave internet prodajom - eBay i Amazon - a sa radom je počeo i popularni Yahoo.

DVD

Do te 1995. godine VHS kasete su bile jedini način gledanja filmova i snimaka, a onda je predstavljen DVD disk koji je punu deceniju čvrsto držao prvo mjesto među standardnim alatima za nasnimavanje video-materijala - sve dok nije lansirao prvi Blue-Ray disk. Prvo originalno DVD izdanje na svijetu bio je film „Twister“, a zanimljivo je da je taj isti film bio posljednje HD DVD izdanje.

Skroler na mišu

Većina nas ovaj kotačić na mišu uzima zdravo za gotovo, ali zamislite samo koliko bi surfovanje bilo naporno da on ne postoji. Prije 20 godina ova sitna promjena bila je zaista veliko otkriće, a lansirana je od strane kompanije Genius koja i dan danas drži primat na tržištu eksternih uređaja za kompjutere.

Možda vam svi ovi uređaji izgledaju beznačajno, ali, kada bolje razmislite, svijet zaista ne bi bio isti da nikada nisu izmišljeni.

INFOGRAFIK

m:

S DRUGE STRANE

INTERVJU
MOBILNIM

TALENTI

David Radosavljević

Popularnost me nije promijenila

David Radosavljević rođen je 2004. godine u Banjoj Luci. Muziku je volio oduvijek, a počeo je pjevati već sa tri godine. Ovog talentovanog i nasmijanog dječaka javnost je upoznala zahvaljujući takmičenju „Pinkove zvezdice“, na kojem je svojim anđeoskim glasom osvojio srca publike, ali i ljudi iz svijeta muzike.

RAZGOVARALA: VESNA DRAKULIĆ

Svoju nagradu od „Pionir“-a i igračke koje je dobio tokom takmičenja „Pinkove zvezdice“ David je poklonio djeci u Dječijem domu „Rada Vranješević“. Iako mu muzika oduzima puno vremena, on nije zapostavio ni učenje, već je uz sve i odličan učenik Osnovne škole „Desanka Maksimović“ u Trnu. U razgovoru za m:agazin David priča o svojim muzičkim počecima, iskustvu koje su mu donijele „Pinkove zvezdice“, novom takmičenju „Više od igre“, gostovanju na koncertu Dine Merlina i kako se nosi sa sve većom popularnošću.

David, da li se sjećaš kada si prvi put poželio da se baviš muzikom?

Otkako znam za sebe volim muziku. Kada sam bio mali omiljena igračka mi je bila mikrofona. Sa tri godine sam pjevao karaoke.

Kako je došlo do toga da se prijaviš na takmičenje „Pinkove zvezdice“?

Ugledao sam reklamu za „Pinkove zvezde“ i tako sam se prijavio. Prošao sam sve audicije među dosta starijim kandidatima, jer je to bila audicija za zvijezde, a tek kasnije je formirana grupa zvjezdica.

Kakva su bila tvoja očekivanja od takmičenja „Pinkove zvezdice“ i da li su se ona ostvarila?

Nisam ušao u takmičenje sa nekim velikim očekivanjima, samo sam želio da vidim koliko daleko mogu stići. Kako je takmičenje trajalo deset mjeseci, moji ciljevi su bili finale i superfinale. Ušao sam u top šest i zadovoljan sam. U superfinalnoj večeri, poslije trećeg presjeka glasova, ispali smo Jovan Aleksić i ja. Zaplakao sam, ali ne zato što sam ispao, već zato što sam mislio

da je tu kraj svemu. No, tu nije bio kraj, već tek početak moje muzičke karijere.

Imaš li tremu prije izlaska na pozornicu?

Imam uvijek neko uzbuđenje prije izlaska na scenu, ali kada izađem i počne muzika, sve to nestaje.

Ko te je od članova žirija najviše oduševio i zašto?

Svi članovi žirija su super. Posebno sam vezan za Gocu Tržan. Volim i Harija, koji je rekao da kada bi morao da bira sa kim bi radio, to bi bio ja. I Milana koji kaže da bi me slušao po cijeli dan, Leontinu koja mi je davala savjete, Jelenu kojoj su oči bile pune suza kada sam pjevao. Svi mi oni nedostaju, jer smo provodili dosta vremena u tih deset mjeseci.

Nakon „Pinkovih zvezdica“ tvoj život se sigurno promijenio. Kako se nosiš sa tim promjenama? Prija li ti što te ljudi prepoznaju i što žele popričati sa tobom?

Jeste, promijenilo se dosta toga, ali sam se navikao već na sve to što donosi popularnost. No, nisam se promijenio, ostao sam isti kao i prije ovoga.

Bio si jedini gost na koncertu Dine Merlina i za to niko nije znao sve do trenutka kada si izašao na pozornicu. Kako je došlo do toga i kakav je utisak na tebe ostavio sam Dino?

Jedno od mojih snova je bilo da pjevam zajedno sa Dinom i ostvarilo se. Kada me pozvao da mu budem jedini gost bio sam najsrećniji dječak na svijetu, ali sam morao da čuvam tu tajnu sve do dana koncerta. Ni najbolji drugovi i drugarice nisu znali da ću te večeri pjevati sa njim. Najboljoj drugarici sam dao karte i rekao da zajedno gledamo Dinu, ona me čekala, ali ja sam je iznenadio tako što sam izašao na scenu. Dino je van scene jedna divna osoba koja se ponaša kao da nije velika zvijezda, već običan čovjek. Proveo sam sa njim nekoliko dana i oduševio me. Želim da jednog dana postanem tako velika zvijezda kao što je Dino Merlin.

Goca Tržan je bila jedan od članova žirija „Pinkovih zvezdica“, a kasnije si bio gost na njena dva koncerta. Kako je došlo do toga i da li ti je dala neki savjet kako da nastaviš svoju karijeru?

Sa Gocom sam pjevao dva koncerta. Ona je uvijek puna savjeta. Prije svega škola i učenje, usavršavanje u muzici, da nikada ne odustanem od toga.

Kako je došlo do toga da kao pjevač podržavaš plesne grupe na takmičenju „Više od igre“?

Malo smo zamijenili uloge. To je novi Pinkov projekat i tako je došlo do saradnje, jer moja matična kuća je sada Pink. Taj šou možete da gledate svakog utorka.

U Banjoj Luci pohađaš školu modernog pjevanja „MaMaVox“ kod Maje Manojlović- Dobrijević. Šta je ono čemu te je ona posebno naučila kada je pjevanje u pitanju?

Maja mi je dosta pomogla. Ona mi uvijek kaže da talenat nije dovoljan, da se mora raditi ako želiš uspjeh. Tako da smo mi radili i to se vidjelo. Sada sam malo pauzirao na raspustu, ali krećemo ponovo sa radom.

**Otkako znam
za sebe volim
muziku. Kada sam
bio mali omiljena
igračka mi je bila
mikrofon.**

Ko ti je najveći idol iz svijeta muzike?

Imam dosta idola, ne bih nekoga posebno izdvajao.

Čula sam da radiš na pjesmi i spotu. Možeš li nam reći nešto više o tome? Ko sve radi na tome?

Za to je zadužena Pink produkcija i kada bude sve gotovo pričaćemo o tome.

Kakvi su ti planovi za budućnost? Znaš li možda kada bi mogao da snimiš svoj prvi album?

Želim da budem sve bolji i bolji. Želim da se školujem, da napredujem. Mislim da je rano za prvi album, prvo ćemo raditi na pjesmi, pa polako, doći će i album na red.

I pored mnogobrojnih obaveza koje ti donosi pjevanje i učestvovanje na raznim takmičenjima, ti si odličan učenik. Kako sve to stižeš?

Kada nešto voliš, tada se može sve. Da bih se bavio muzikom i ovim takmičenjem uslov od mame i tate je bio da ne zapostavim školu. Tako sam i radio. To je sve zbog ljubavi prema muzici.

Kada ipak uhvatiš malo slobodnog vremena, kako ga najviše voliš provoditi?

Slobodno vrijeme provodim sa drugovima u igri. Volim karate i fudbal.

Koju muziku najviše voliš slušati?

Volim sve vrste muzike, ali sada malo više slušam pop i stranu.

Koji je tvoj savjet za svu djecu koja bi se željela prijaviti na takmičenja slična „Pinkovim zvezdicama“?

Samo da budu uporni, da vježbaju, i da ne odustaju ako ne prođu na audiciji, jer će biti i naredne sezone. Ukoliko prođu i steknu popularnost, da se ne promjene - neka ostanu onakvi kakvi su bili.

MAKE it
POSSIBLE

 HUAWEI

Benjamin Von Wong
Dream Maker & Photographer

Dizajniran da inspiriše.
Inspirisan za dizajn.

3 godine
garancije

Pokreni ∞ Kreativnost

Kad poželiš da vidiš bolje u mraku
... slikaj uz pomoć svjetlosti!

Jer tvoj novi telefon je
dizajniran da inspiriše.

HUAWEI **P8**

www.huaweip8.rs   MojHuawei

© Huawei Technologies Co., Ltd. 2014. All rights reserved. Huawei and P8 are trademarks of Huawei Technologies Co., Ltd. in China and other countries.

PREDSTAVLJAMO

Banjalučka Gimnazija - 120 godina u misiji širenja znanja

PIŠE: ALEKSANDRA ŠOBIĆ

*Vivat academia,
vivant professores,
vivat membrum quodlibet,
vivant membra quaelibet,
semper sint in flore!*

Sjećam se kako je na početku časa biologije profesorka teatralno izjavila: „Biće kiše, pušta mi pero!“ Jedna Marija je, usred neke gungule na matematici, rekla: „E, znate šta, ako mi ovo bude najljepše doba od kolijevke pa do groba...pa stvarno!“ Nismo baš tada shvatali svemirsku ljepotu tih trenutaka gimnazijske bezbrižnosti. Doduše, moju generaciju su školski dani zadesili u ratnom vihoru devedesetih, pa smo, tako neodrasli i nezreli, suznih grudi i očiju svjedočili odlascima dragih prijatelja i

dolascima novih, koji su svi, kao biljke, mimo svoje volje otrgnuti iz domova i đačkih klupa.

Ipak, kada se osvrnemo sada na to vrijeme, nerijetko ga romantiziram i Gimnazija u nama izaziva samo sjećanja na radost, nova saznanja, zanesenost filozofima i piscima, cjelonoćna čitanja lektira (iz kojih će nas sutra za provjeru pitati detalj kao što je „koje boje je bila mašina na haljini Ane Karenjine“) i širenje vidika. Beskrajno volimo znanja

koja su tada stečena bez gugljanja. I prijateljstva koja su se rodila, nastala isključivo na prepoznavanju sebi sličnih, divna mladalačka prijateljstva bez zrna interesa, zato valjda i tako dragocjena.

Priča o banjalučkoj Gimnaziji traje 120 godina, jer je 4. oktobra 1895. ustanovljena čuvena Velika realka. Pisani izvori kažu da je u početku ova škola bila isključivo za mladiće, a djevojke su stekle pravo da je pohađaju 1912. godine kao vanredne učenice, odnosno 1919. godine kao redovni đaci.

Od samog osnivanja, biti đak ove škole značilo je nešto posebno, a vijek prije to je podrazumijevalo i poštovanje strogih pravila o kretanju učenika, koje je bilo ograničeno do sedam, osam sati uveče, ili nošenje uniformi i posebnih kapa sa brojem razreda (odlikaši su nosili i dodatne oznake).

Vremena su se mijenjala, a ono što je ostalo nepromjenljivo je činjenica da su u gimnazijskim klupama stasavali budući profesori, doktori, pisci i naučnici, jer je ova škola bila najbolja osnova za dalje školovanje.

Različita vremena donosila su i nove nastavne programe i uslove obrazovanja. Suočena sa ratnim razaranjima, siromaštvom i nedostatkom profesora, ova škola je kroz vrijeme odolijevala brojnim izazovima. Učile su se prirodne i društvene nauke, jezici, među njima i grčki latinski, mijenjali su se načini ocjenjivanja i nazivi škole.

Ponosni smo na 120 godina tradicije, na desetine hiljada bisera, rasutih po cijelom svijetu

Škola je jedno vrijeme koristila podstanarske prostore u gradu na Vrbasu, a 1898. dobila je svoju zgradu. Zgrada banjalučke realke izgrađena je po projektu češkog arhitekta Karla Paržika (Karel Pařík), školovanog u Beču, koji je zaslužan i za brojne velelepne građevine iz austrougarskog perioda u Sarajevu: Zemaljski muzej,

Marijin dvor, Aškenaska sinagoga, Evangelistička crkva (danas Akademija likovnih umjetnosti), Vijećnica, Hotel Evropa, Pravni fakultet, Narodno pozorište.

Zgrada je izdržala razaranja u Drugom svjetskom ratu, ali nije izdržala snažan zemljotres koji je zadesio Banju Luku 27.10.1969, nakon čega je, 31.1.1970, zbog nemogućnosti rekonstrukcije, srušena.

U želji da očuva 'staru slavu' 4.10.2009. godine osnovano je Društvo za njegovanje tradicije banjalučke gimnazije „Gaudeamus“, koje djeluje i danas.

Povodom priprema Svečane akademije o 120. godišnjici postojanja, i ističući da Gimnaziju danas od drugih škola izdvaja prvenstveno dugogodišnja tradicija, direktor banjalučke Gimnazije i profesor istorije Zoran Pejašinić, kaže:

Da bi završili školsku godinu, gimnazijalci su se preselili u Crikvenicu, Novi Vinodolski i Selce, da bi krajem 1971. i početkom 1972. godine bila završena nova, za to vrijeme jako moderna zgrada od crvene cigle, na novoj lokaciji u Zmaj Jovinoj ulici, u kojoj banjalučka Gimnazija radi i danas. Škola je i u novoj zgradi nastavila da gradi dotadašnju dobru reputaciju, kroz redovnu nastavu, ali i kroz rad brojnih društava i sekcija kao što su list Orfej (pokrenut 1965), Hor (1971), Literarno-debatni klub (1972), Atelje (1978) i Muzičko vokalni sastav „Klasovi Krajine“ (1978).

Gimnazija danas je moderna škola u kojoj djeluju brojne sekcije i koja se, između ostalog, bavi i izdavaštvom.

„Gimnazija je prethodnih 12 decenija igrala izuzetno važnu ulogu u životu grada. Po tome je specifična, po značaju koji je imala, a, vjerujem, još uvijek ima za Banjaluku. Osim toga, jedina smo škola u Republici Srpskoj koja ima IB program, evo, već desetu godinu. Moram se pohvaliti i reći da naši učenici u IB programu na finalnim testovima, koji se eksterno ocjenjuju, imaju odlične rezultate - daleko bolje od svjetskog prosjeka.“

Postoje brojne stvari na koje su u banjalučkoj Gimnaziji posebno ponosni. Govoreći o tome, profesor Pejašinić ističe: „Posebno smo ponosni, svakako, na bivše đake i profesore. Oni su u sportu osvojili, recimo, preko 20 evropskih, svjetskih i olimpijskih medalja. Mnogi

od njih su vrsni autoriteti u naukama, u umjetnosti, a ovi mladi studiraju na najprestižnijim univerzitetima svijeta. To je ogromna energija i, jezikom ekonomije rečeno, kapital koji nas čini ponosnim. Uvijek sam srećan kada se vraćaju svojoj školi, posebno oni vremešnji, koji obilježavaju 50, 60 ili čak 65 godina mature. Sa nekima od njih škola je u veoma intenzivnom kontaktu. Koliko su te veze jake potvrđuje informacija da je prije nekoliko dana grupa maturanata iz 1982. godine - sada, dakle, ljudi sa

mi se, imamo. Trudimo se da budemo i kvalitetni. Da li jesmo ili nismo, suštinski ne znamo, jer nema objektivnih, relevantnih mjerenja. U svakom slučaju, ponosni smo na 120 godina tradicije, na desetine hiljada bisera, rasutih po celom svetu" riječi su direktora banjalučke Gimnazije.

„Da li me osjećaj vara, ne znam" - kaže direktor Pejašinović - „ali mi se čini da se posljednjih godina među gimnazijalcima sve više cijeni dobar učenik, znanje, nauka

preko 50 godina - sa parkinga Gimnazije otišla ponovo na ekskurziju, i to na isto mjesto kao i prije 33 godine! Neka mi ne zamjere ostali, ali mislim da to mogu samo gimnazijalci. Posebnu draž našoj školi daju bivši đaci koji se vrate u Gimnaziju kao profesori, a među njima počasno mjesto imaju penzioneri koji su bili i đaci, i cijeli radni vijek profesori Gimnazije."

Prema njegovim riječima, Gimnazija danas je velika, moderna škola, koja se, nakon 12 vijekova rada, nalazi pred novim izazovima savremenog doba. „Preko 1200 učenika, oko 120 zaposlenih, a toliko, eto, i godina tradicije. Gimnazija je i pred novim izazovima. Kako ćemo na to odgovoriti, ostaje da se vidi. Volje da radimo, čini

i kultura. To se jasno vidi kada proglašavamo najboljeg učenika generacije, koji po pravilu dobija prave ovacije od svojih vršnjaka."

Uz rođendansku čestitku i zadovoljstvo što se znanje vraća na pijedestal koji zaslužuje, završavamo priču o ovoj 'stodvadesetogodišnjoj dami', sa željom da njenim hodnicima i učionicama prođu neke nove, još bolje generacije.

* U PRIPREMI TEKSTA KORIŠTENA MONOGRAFIJA „100 GODINA BANJALUČKE GIMNAZIJE" I TEKSTOVI ISTORIČARA Z. PEJAŠINOVIĆA DOSTUPNI NA STRANICI GIMNAZIJBANJALUKA.ORG

HILJADU RIJEČI

I TU I TAMO

PIŠE: MAJA DESANČIĆ

Daša Gajić, djevojka rođena u Banjoj Luci, diplomirani je politikolog sa završena tri međunarodna master studija, ali i najpoznatiji street style fotograf u Bosni i Hercegovini.

Njena priča je započela pojavom prvih street style blogova u periodu dok je boravila u Americi. To joj je poslužilo kao velika inspiracija, ali i ohrabrenje da i sama krene ovim putem. Rad na projektu "Street Style Banja Luka by Dasha Gajic" započela je 2012. godine u vidu Facebook stranice, a nakon toga i bloga.

Spajanjem dvije velike ljubavi, prema fotografiji i prema gradu, Daša je skrenula pažnju ne samo sugrađana, nego i svjetske javnosti. Njen blog, prvi u Bosni i Hercegovini posvećen modi sa ulice, dobio je brojne nagrade, a između ostalog za najbolju street style fotografiju u 2013. godini na internacionalnom takmičenju „Best of Street Style“, prvo mjesto na studentskom fotografskom takmičenju Univerziteta u Oslu te je uvršten na listu „Street Style News“ - bazu najboljih street style blogova na svijetu. Dašin rad je objavljivan u poznatim časopisima „The Guardian“, „Push it Magazine“, „Opus Mag“, „Urban Fieldnotes“ i mnogim drugim.

U junu ove godine predstavila je knjigu „Street Style Banja Luka by Dasha Gajic“, koja je pobudila veliki interes kod publike. Daša svakom svojom fotografijom priča priču o Banjoj Luci, banjolučkom načinu života, običajima i kulturi.

FOTO: DAŠA GAJIĆ

FOTO: DAŠA GAJIC

U ROMINGU

Rio de Žaneiro

- grad bogova

Teško je započeti putopis o jednom od najpoznatijih i najljepših gradova na svijetu bez neizbježnih klišeja. Jednom kada se nađete u sjenci statue Hrista, jednog od modernih svjetskih čuda, i pogledate na zadivljujući Guanabara zaliv, koji ste do tada viđali samo na razglednicama - zaista vam samo standardni klišeji padaju na pamet. Šta god ste ranije znali i čuli o Brazilu, ništa vas sigurno neće pripremiti na taj neponovljivi osjećaj. Osjećaj da ste osvojili svijet i da za vas više ne postoje granice.

PIŠE: STAŠA NIKODINOVIĆ

Upravo to je prva emocija koju će vjerovatno osjetiti svaki Evropljanin jednom kada se nađe u najvećoj državi nama dalekog i prilično misterioznog kontinenta kao što je Južna Amerika. Najveći vodopadi, najpoznatije plaže, najljepše žene na svijetu - sve to nas asocira na Brazil, ali tek nakon što dobijemo priliku da ga zaista upoznamo, shvatamo da on jeste baš to, ali i mnogo više od toga. Egzotika kao da izvire iz svakog ćoška ovog grada - iz neobičnog voća na lokalnoj tržnici koje liči na nešto između kivija i dinje, u osmijehu uličnog prodavača šarenih narukvica koje vam donose sreću ako ih zavežete u tri čvora ili u sentimentalnim zvukovima sambe koju svira tročlani bend na Kopakabani. Cijeli grad kao da se kreće u ritmu sambe i uskoro osjećate da se i sami upuštate u nevjerojatnu avanturu svih čula.

Grad bijede, grad svjetlosti

Brazil je oduvijek bio država kontroverzi i krajnosti. Od kada su otkrivena brojna prirodna bogatstva kojima raspolaže, započela je nemilosrdna borba za osvajanje teritorije, u kojoj su pobjedu odnijeli Portugalci. Službeni jezik postaje portugalski, i to odmah na početku izdvaja ovu državu od ostatka kontinenta, gdje se govori španski jezik. Istoriju Brazila i Rio de Žaneira obilježili su vijekovi ropstva, kada su milioni Afrikanaca dolazili preko okeana na brodovima kako bi radili na plantažama kafe i šećerne trske, kao i u rudnicima zlata i dijamanta. Brazil je posljednja država na zapadnoj hemisferi koja je ukinula ropstvo, čak 23 godine nakon Amerike. Do današnjeg dana je Brazil država sa najvećim udjelom stanovništva afričkog porijekla koje živi van Afrike.

Postoji nekoliko verzija o tome kako je Rio nazvan, a prema najpopularnijoj, gradu su ime dali portugalski istraživači koji su nakon otkrića Guanabara zaliva pomislili da se radi o rijeci, a ne o moru, pa su ga nazvali „Rio“ što na portugalskom znači „rijeka“, a nazivu su dodali ime mjeseca u kojem je otkriven - „Janeiro“ (januar). Rio je danas drugi najveći grad u Brazilu, nakon Sao Paula, a proslavio se zahvaljujući čuvenoj plaži Kopakabani, zvanoj i „Princeza mora“, i pjesmi „Djevojka iz Ipaneme“ Antonia Karlosa Žobima, koja je označila početak novog muzičkog pravca „bosa nova“.

Dok je bogatstvo cvjetalo oko čuvenih plaža Kopakabane i Ipaneme, gdje su građena moderna naselja, na drugoj strani grada, u brdima oko zaliva, nastala je jedna sasvim drugačija vrsta nastambi. Kao pečurke poslije kiše, nicalo su hiljade nezakonito izgrađenih kuća, strogo

Osmijeh jedne Karioke

Nemoguće je napisati reportažu o Brazilu, a ne spomenuti lokalno stanovništvo Ria koje nosi nadimak Karioka. Čini se kako Karioke ne znaju značenje riječi tuga, pošto su stalno nasmijane, vesele i spremne za zabavu. Glavni kapital svih Karioka, muških ili ženskih, je njihovo tijelo, tako da na svakoj plaži možete pronaći niz sprava za vježbanje i terene za odbojku na pjesku, u kojoj su Brazilci već godinama svjetski šampioni. Ukoliko neka posebno lijepa Karioka prođe pokraj štanda kafića „Quase Nove“ na Kopakabani, vlasnik to oglašava posebnim zvoncetom, a iz kafića uslijedi gromoglasni pljesak. Djevojka odlazi sa osmijehom, a na jednoj od najpoznatijih svjetskih plaža se nastavlja tipičan dan. Karioke su ponosne na činjenicu da dolaze iz Rio de Žaneira i sa podsmijehom govore o stanovnicima Sao Paula, tzv. Paulistama, koji su po njihovom mišljenju teški radoholičari koji ne znaju uživati u životu. Stanovnici Sao Paula, s druge strane, smatraju da su Karioke previše opušteno u obavljanju svojih poslovnih obaveza, tako da je prisutno konstantno zabavno rivalstvo između ovih gradova.

zbijenih jedne uz druge, koje su postale poznate kao favele. U jednom dijelu stanovnici grada, nazvani Karioke, uživali su u svim blagodatima ovog tropskog raja, dok su se njihovi manje srećni sugrađani svakog trenutka borili za preživljavanje. Tamo gdje ima bijede ima i nasilja, tako da je došlo do povećanja stope kriminala u favelama koje su Rio i čitav Brazil stavili na crnu mapu statistike. To, ipak, nije spriječilo turiste da iz godine u godinu pune državnu kasu svojim dolascima.

Selaron stepenice i boemski kvartovi

Kažu da kada jednom posjetite Rio - nema šanse da se ne vratite, a to je bio čest slučaj sa umjetnicima koje je ovaj grad inspirisao na nevjerojatna arhitektonska i umjetnička djela. Na mene su poseban utisak ostavile Selaron stepenice (Escadaria Selarón) čileanskog umjetnika Horhe Selarona, koje je posvetio brazilskom narodu. Ovaj umjetnik je nekada neugledne i sumorne stepenice, koje vode ka ulazu u manastir u kvartu Santa Tereza, pretvorio u pravo remek-djelo u vidu mozaika izrađenog od šarenih keramičkih pločica. Nakon što se pročulo za projekat, ljudi iz cijelog svijeta su slali pločice sa simbolima njihovih zemalja, a kada je projekt završen 2005. godine umjetnik je od grada dobio titulu počasnog Karioke. Selaron je bio veoma zanimljiva i omiljena ličnost, a njegova smrt je do danas ostala nerazjašnjena, pošto je pronađen mrtav ispred svoje kuće koja je okrenuta prema čuvenim stepenicama.

Mnogi smatraju da boemske četvrti Lapa i Santa Tereza više nikada neće biti iste nakon njegove smrti. Santa Tereza odiše duhom klasične kolonijalne arhitekture sa početka 20. vijeka, a hodajući ulicama ove četvrti ne možete da ne napravite poređenje sa Lisabonom. Nakon fotografisanja i posjete lokalnim prodavnicama, zaputićete se u Lapu, koja je čuvena po svom noćnom životu. Lapa nam je ostala u sjećanju po školi sambe na koju smo naišli slučajno dok smo tražili restoran u želji da nešto pojedemo. Privukao nas je nevjerovatan ritam koji je naprosto tjerao na plesanje, a dolazio je iz prilično neugledne zgrade na uglu glavne ulice. Kada smo ušli unutra, imali smo šta i vidjeti: profesorka plesa stajala je ispred grupe učenica i pokazivala im nove korake, zahtjevno ali i strpljivo, a u pozadini su dječaci iz benda velikom brzinom udarali po bubnjevima različitih veličina. Profesorka nas je pozvala da se i mi oprobamo u novim koracima sambe i na tih nekoliko sati osjetili smo se kao da smo i sami dio karnevalske povorke na Sambadromu. Iako nisam bila u Riu za vrijeme karnevala, bilo je očigledno da ovaj grad i ostatak

godine živi u ritmu i duhu jedne od najpoznatijih svjetskih manifestacija. Škole sambe pripremaju se mjesecima za učešće, a pobjeda školi donosi nevjerovatnu slavu. Kostimi se šiju u posebnim radnjama, a muzika i ples se pažljivo biraju i prilagođavaju prelijepim Kariokama, čije blještave kostime svake godine vidamo na televiziji.

Rio - tropski raj sa razglednice

Najupečatljivija stvar u vezi sa Riom je nevjerovatno prirodno okruženje, flora i fauna tropskih šuma koje okružuju cijeli grad. Moćna statua Hrista može se vidjeti u skoro svakom dijelu grada dok se vozite, kao i planine neobičnog oblika za koje se čini da su i po najjasnijem danu obavijene mističnom maglom.

Čini se kako je svaki djelić Ria, svaka zgrada ili ulična lampa, srasla sa okolnom vegetacijom, tako da tokom šetnje ovim gradom imate osjećaj da se stvarno nalazite u dubini divljeg Amazona.

Posjetioci ne smiju propustiti botaničku baštu (Jardim Botânico) koja sadrži jednu od najimpresivnijih svjetskih kolekcija tropskih biljaka i orhideja, kao i veličanstveno šetalište iznad kojeg se uzdižu visoke palme.

I na kraju, ostavljamo vas sa životnom ideologijom svih Karioka: Umjesto da stalno kukate i žalite se, ljepše je biti nasmijan - jer život je lijep. Čak i kada ne živite u Brazilu.

„Bijele sedmice“

Sedam destinacija za porodično zimovanje

Zima koja dolazi bi, prema najavama, mogla da donese mnoštvo snježnih padavina usljed pojave „El Ninja“ - čuvenog meteorološkog fenomena. Ova vijest nije obradovala putare, ali i te kako jeste sve ljubitelje skijanja na ovim prostorima. Među njima je uvijek mnogo onih koji na zimsku putovanja odlaze porodično, baš u duhu praznika, a upravo za njih je turistička agencija „Skifun“ pripremila poseban paket aranžman „Bijele sedmice“, koji će biti realizovan u januaru i februaru naredne godine.

PIŠE: NENAD BOSNIĆ

„**B**ijele sedmice“ su inovativan aranžman koji je namjenjen prvenstveno porodicama, pa je prema njihovim potrebama osmišljen kompletan program. Kako bi se izbjegla česta situacija da se roditelji sa putovanja na koja odu sa djecom vrate još umorniji, paket koji je isplanirao „Skifun“ predviđa brojne aktivnosti za djecu u kojima učešće roditelja nije potrebno. Tako je u svim odmaralištima obuhvaćenim ovom ponudom obezbijedena dječija škola skijanja,

koja je potpuno besplatna za mlađe od 14 godina, i traje tokom cijelog perioda boravka. Najmlađi skijaši će u ovim školama biti podijeljeni u grupe sa najviše 10 polaznika, shodno njihovom dosadašnjem skijaškom umijeću, i boraviće svaki dan od 9:30 do 14 časova. Takođe, osigurano je i stalno prisustvo instruktora koji govore jezike sa jugoslovenskog govornog područja, pa će djeca biti u mogućnosti da se lako sporazumijevaju sa svojim trenerima i u potpunosti usvoje znanja.

Uz svakodnevne časove skijanja, djeca će na svakoj od destinacija ponuđenih u okviru programa „Bijele sedmice“ pronaći mnoštvo interesantnih sadržaja prikladnih za svoj uzrast, jer je prilagođenost djeci bio jedan od osnovnih kriterijuma pri selekciji ski-centara. Međutim, posebna pažnja je posvećena i sadržajima za odrasle, radi kvalitetnog provođenja slobodnog vremena dok se o djeci brinu instruktori, animatori i drugo stručno osoblje. Raznovrsnost dostupnih turističkih odredišta i njihovih karakteristika omogućava roditeljima da odaberu baš onakav tip odmora kakav žele. Bilo da se radi o mirnim planinskim mjestima koja plijene netaknutom prirodom i širokim ski-stazama ili o najaktuelnijim skijalištima Evrope koja nude adrenalinske zimske aktivnosti, svaki odrasli turista može da pronađe najbolju lokaciju za sebe u Italiji, Austriji ili Francuskoj. Raznolikost geografskog okruženja i osnovnih skijaških sadržaja odražava se i u brojnosti pratećih zabavnih, kulturnih i sportskih sadržaja, koji se kreću od barova, restorana i klizališta pa do najmodernijih spa centara i bioskopskih sala.

Naravno, svrha porodičnog zimovanja nije samo u odmoru svakog pojedinačnog člana, već i u stvaranju novih zajedničkih uspomena. Upravo zbog toga se u sklopu „Bijelih sedmica“ kontinuirano organizuju zajedničke aktivnosti, poput zabavne „Trke zadovoljstva“ ili kolektivnih žurki. Ti elementi programa upotpunjuju paket-aranžman i čine ga dobro izbalansiranom kombinacijom istinskog odmora i lijepog porodičnog iskustva.

Svakako, važan faktor su i sama odredišta, a sudeći po ponudi koju je „Skifun“ uvrstio u svoje „Bijele sedmice“, hit zime 2015/2016 biće italijanska skijališta. Manje iskusnim skijašima preporučuje se Čiveta, sa svojim 80 km širokim i osvjetljenim staza. Svjetla ovog odmarališta su posebna atrakcija noću, kada se organizuju aktivnosti u noćnom snježnom parku. Ljubitelji bijelih prostranstava

najviše će uživati u skijalištima Marileva i Folgarida. Dvije destinacije u „Dolini sunca“ (Val di Sole) uvezane su stazama dugim 62 km, dok ih moderna gondola povezuje i sa čuvenim odmaralištem Madona di Kampiljo, čime postaje dostupno čak 150 km skijaških staza. Avanturisti koji su u potrazi za atraktivnijim lokacijama mogu da odmah na mapi zaokruže Paso Tonale. Pronaći će ga između regija Trentino i Lombardija, a ski-centar, uz sadržaje za sve skijaše, nudi i planinarenje, slobodne spustove i spuštanje niz glečere.

Naravno, Austrija je i dalje važna destinacija sa svojom raznovrsnošću. Tako je gradić Matrei idealan za posjetioce koji žele mirno uživanje u prirodi, jer se radi o varošici u srcu nacionalnog parka Visoki Tauern, a 44 km duga staza je pretežno umjerene težine. Sa druge strane, primjer 'živog' savremenog odmarališta je Krajšberg. Najmoderniji ski-centar na području Štajerske i Koruške je bogat sadržajima i stazama svih težina, a nedavno je bio i domaćin Svjetskog kupa u slobodnom skijanju i snoubordingu. Turisti koji žele da otputuju malo dalje trebalo bi da posjete Valmejnije, jedno od najvećih skijališta u francuskim Alpima. Ovaj zimski kutak sadrži staze različitih konfiguracija i brojne prateće sadržaje poput klizališta ili bioskopa, zbog čega se zaslužno našao među ponuđenima u okviru programa „Bijele sedmice“.

„Skifun“ je turistička agencija iz Beograda koja se odlikuje netipičnim i originalnim aranžmanima za turiste svih profila. Pored „Bijele sedmice“, „Skifun“ u svojoj ponudi u svakom trenutku ima atraktivne paket-aranžmane i opcije za putovanja, koja se kreću od otkrivanja skrivenih turističkih dragulja do posjećivanja najvećih svjetskih dešavanja. Više o agenciji, paket-aranžmanu „Bijele sedmice“ i drugim segmentima njihove ponude možete da saznate na www.skifun.rs, zvaničnoj internet adresi.

GRATIS RAZGOVORI PREMA SRBIJI

NEOGRANIČENI RAZGOVORI SA SRBIJOM

Pretplatite se u oktobru na novu mts fiksna tarifnu opciju i za samo 5,95 KM mjesečno razgovarajte neograničeno sa najmilijima u mts fiksnoj mreži u Srbiji*

Pozovite govorni automat na 0800 50 007 i pratite korake za aktivaciju ili podnesite zahtjev u najbližem m:tel prodajnom mjestu!

Više informacija možete dobiti pozivom besplatnog broja korisničkog servisa 0800 50 000 ili na www.mtel.ba

Cijena mjesečne pretplate je bez PDV-a.

*Uključenih 1000 min. besplatnih razgovora, nakon čega se tarifiraju po standardnom cjenovniku. Tarifna opcija vrijedi za cijeli mjesec bez obzira na dan aktivacije u mjesecu.

Prenesite usluge online

PIŠE: MILICA STOJAKOVIĆ

Kako bi naši korisnici na što jednostavniji način pristupili određenim servisima kompanije m:tel, kreirali smo poseban set online usluga pod nazivom Moj m:tel i Moj račun, koji vam značajno štede vrijeme i novac.

Šta je Moj m:tel usluga?

Moj m:tel je usluga koja vam omogućava da se informišete, provjerite potrošnju, uključite ili isključite neku od usluga, pošaljete zahtjev, uputite pitanje, a sve to bez dolaska na prodajno mjesto. Ova usluga je namijenjena postpaid i poslovnim korisnicima.

Zahvaljujući Moj m:tel portalu možete pristupiti svom personalizovanom nalogu. Da biste registrovali ovu uslugu, potrebno je da imate LIB - Lični identifikacioni broj, koji predstavlja vaš personalizovani broj, koji vam pored pristupa Moj m:tel usluzi omogućava i dostavu računa putem e-maila, te vam pruža mogućnost da dopunite bilo koji pre-paid (FRIEND) račun sa svog fiksnog telefona.

Koji su koraci potrebni za pristup i korištenje Moj m:tel usluge?

Prvo je potrebno da pošaljete zahtjev za LIB (ukoliko ga već ne posjedujete). To možete učiniti direktno putem web stranice portala Moj m:tel (www.mojmtel.ba) ili dolas-

kom na bilo koje m:tel prodajno mjesto. Nakon dobijenog LIB-a, možete početi jednostavan proces registracije i pristupiti svim ponuđenim uslugama portala Moj m:tel.

Moj račun

Svim postpaid korisnicima m:tel-a dostupna je i usluga Moj račun, koja omogućava da putem interneta samostalno, brzo i jednostavno provjerite svoje račune za fiksnu i mobilnu telefoniju, koje vam ispostavlja m:tel gdje god da se nalazite.

Usluga Moj račun, pored uvida u račune, omogućava i uvid u ispis odlaznih poziva usluga fiksne i mobilne telefonije, kao i vaše trenutno stanje računa za mobilnu telefoniju, a registracijom za uslugu Moj račun vaši mjesečni računi dolaziće vam putem e-maila.

Usluga elektronske dostave računa je besplatna, a na ovaj način štedite vrijeme, ali i brinete o zaštiti životne sredine. Sve što treba da uradite je da popunite zahtjev za uslugu u najbližem prodajnom mjestu m:tel-a.

Više informacija potražite putem korisničkih servisa besplatnim pozivom na broj **066 10 10 10**.

U DOBROM DRUŠTVU

Biljana Krstić

- Muzika zapljuskuje obale svih naših čula

Povodom Kočićevih dana, pod nazivom "Banjaluci na dar", u Banjoj Luci je 28. avgusta 2015. godine, na Trgu Krajine, održan koncert Biljane Krstić i sastava "Bistrik".

RAZGOVARALA: ALEKSANDRA ŠOBIĆ

Kompanija m:tel i Generalni konzulat Republike Srbije u Banjoj Luci poklonili su gradu na Vrbasu muzičko veče sa ovom zvijezdom, umjetnicom koja je poznata upravo po tome što svojoj publici daruje najljepše tradicionalne pjesme ovih prostora.

Neko je rekao da je postojanje muzike dokaz da i Bog postoji. Šta je za Vas muzika?

Za mene je muzika život, satkana od najfinijih niti uzetih od ljudi i predstavlja fuziju svega što postoji, svega neizrečenog, svega poznatog. Ona zapljuskuje obale svih naših čula, ulazi u prostorije naših duša. Inspiriše me, raduje i pomaže u svakom aspektu života. Ume da me smiri i pruži kiseonik neophodan za udah koji sledi. Ne bih mogla da zamislim život bez muzike. Jedna stara engleska izreka kaže da bi život bez muzike bio putovanje kroz pustinju.

Još od rada u grupama „Suncokret“ i „Rani mraz“ prisutni ste na 'eksjugoslovenskoj' muzičkoj sceni. Kako biste opisali svoj muzički put?

Dolaskom na studije u Beograd 1976. godine otvorila sam najlepšu stranicu svog života. Upisala sam se na fakultet o kome sam maštala, pevala u kulturnim grupama tog vremena „Suncokret“ i „Rani Mraz“. Imala sam divne koncerte širom Jugoslavije, posebno sa Đoletom Balaševićem u najprestižnijim salama; bio je to period u kome sam puno radila ali i odlično zarađivala. Prijateljstvo sa Đoletom je krunisano kumstvom, kao i sa Goricom Popović iz vremena „Suncokreta“. Ostale su divne uspomene, dva kumstva iz dva orkestra, bezbrižno vreme iz rane mladosti i svi ti divni ljudi koji su obogatili, na svoj način, i mene i sebe. U mojoj karijeri sve se odvijalo kao u nekom filmu. Otvarala su se ona vrata koja su me vodila dalje i, evo, 40 godina kako

se profesionalno bavim muzikom. Poslednjih 14 godina živim san sa orkestrom „Bistrik“. Konačno, ono što najbolje umem da radim predstavljeno je na albumima i koncertima „Bistrika“. Sa svetlucah izvora naše baštine odabrala sam ono najlepše i darovala, sa svojim orkestrom, onima koji poštuju i vole tradicionalne pesme. Pesme smo predstavili širom sveta, u Koloseumu u Italiji, deleći scenu sa najvećim svetskim zvezdama poput Reja Čarlsa i Mercedes Sosa, bili smo gosti na svetskom sajmu umetnosti „Mercado“ u Salvadoru, na džez festivalu „Ambon“ u Indoneziji, a na čarobnom Baliju naučila sam Indonežane da pevaju na tečnom srpskom jeziku pesmu „Oj, Moravo“. Pevali smo i u Sao Paolu u Brazilu, u Vašingtonu u „Kenedi centru“... Moj san je ostvaren i poželela bih svakom da odsanja svoj san.

Kao osoba koja je nakon završetka Fakulteta muzičke umetnosti svoju karijeru gradila postepeno, korak po korak, kako gledate na današnje instant muzičke zvijezde koje traju jedno ljeto?

Da, nekada se gradila karijera, korak po korak i veoma pažljivo. Vremena su se promenila, sve je drugačije. Brzo se živi i potrebe su postale takve, a i želje mladih, da se što pre dođe do cilja. Moram priznati da, kada ugrabim slobodno vreme pogledam, obično po preporuci moje kćerke koja prati sva ova silna takmičenja u svetu i kod nas ponešto, i oduševim se koliko su to talentovani ljudi, a razočaram kada čujem koje pesme izvode. Imam ozbiljnu zamerku pre svega na izbor pesama, i upućena je onima koji o tome odlučuju. Naravno, to je tema o kojoj bi se ozbiljno moglo razgovarati.

Sa grupom „Bistrik“ radili ste na muzici za film „Zona Zamfirova“. Možete li podijeliti sa nama najzanimljivije segmente kreiranja filmske muzike ili najdraže numere iz tog filma?

Bilo je to sasvim posebno iskustvo i prvi rad na filmu. Aranžmane za pesme koje sam odabrala za film radili su Miki Stanojević, Ljuba Ninković i Branko Isaković. Sećam se da smo sa koncerta iz Skoplja umorni stigli u Beograd u studio „Avala filma“, negde oko tri ujutru, i imali smo svega nekoliko sati da se sve nasnimi i da otpevam sve četiri pesme. Iskoristila sam vreme da se malo odmorim, dok su muzičari u studiju usnimavali instrumente. Umorna

od puta zaspala sam na klupi ispred studija. Probudili su me u četiri ujutru, skuvali mi kafu i pozvali u studio. Snimila sam sve pesme za sat vremena, na oduševljenje svih. Šofer je strpljivo čekao dok smo završavali sve u vezi sa snimanjem, i rano, oko osam ujutru, sa „Bistrik“ orkestrom krenuli smo za Italiju. Bilo je veselo u kombiju, pevali smo uveliko „Puče puška“ i ostale pesme, prepričavali dogodovštine i, što je veoma važno, nismo osetili neki veliki umor, već ogromno zadovoljstvo.

Ako biste morali da izdvojite tri događaja ili nagrade u Vašoj karijeri koji Vam posebno znače, šta bi to bilo?

Svakako događaj koji me je ostavio bez daha i pevala sam sa velikom tremom - „Time for life“ u Rimu, u Koloseumu, sa velikim zvezdama Rej Čarlsom, Mercedes Sosa i Kaledom, Nikolom Pjovanijem...

„Top of the World“, engleskog magazina „Songlines“. Bili smo na šestom mestu najprestižnije liste, u društvu Bjork, Pink Martini, Rej Bareto... odlična kritika za album „Tarpos“.

Nagrada za muziku za film „Branio sam Mladu Bosnu“ na festivalu „Sofest“. Prvi put je dodeljena glavna nagrada festivala za muziku, a koju smo radili Miki Stanojević i ja.

Ima još toliko toga što bih izdvojila, jer već 14 godina sa „Bistrikom“ - mnogo je toga lepog doživljeno.

Šta se ovih dana vrti na Vašoj muzičkoj plejlisti?

Ono što trenutno radim sa Mikijem - muzika za američki film; u pitanju je kratki metar i divna saradnja sa rediteljem Sašom Kneževim, koji je rođen u Los Anđelesu, i živi i radi tamo veoma uspešno. Završili smo i upravo preslušavamo. A već od ponedeljka nastavljamo punom parom i mnogo me veseli da konačno privedemo kraju snimanje novog albuma koje je započelo pre dve godine.

Koliko Vam savremena tehnologija pomaže u radu?

Snalazim se, ali na svu sreću ne zavisim mnogo od nje, jer je za sve to zadužen Miki u orkestru, a kod kuće imam pomoć kćerke u svakom trenutku. Ali, i da se pohvalim da, recimo, na poslu u radiju radim besprekorno u svim novim programima.

Šta je Vaš životni moto?

Korak po korak do pravog cilja.

PSIHOLOGIJA

Kuća - Posao

Posao - Kuća

(Konflikt poslovne i porodične uloge)

PIŠE: NEMANJA RUNIĆ, dipl. psiholog

Jednom prilikom, na kraju radnog vremena, dok sam otkucavao poslovni „check out“ za taj dan, na vratima sretah iskusnog radnog kolegu. Pošto smo se odjavili sa radnog mjesta, kolega mi reče: „Svaki dan, kada čovjek izađe sa posla, on izuje jedne cipele, da bi istog trenutka obuio druge. Moramo voditi računa o tome da obujemo adekvatne cipele za put na koji smo krenuli.“ Mudar savjet, složićemo se, ali malo je onih koji se bar jednom nisu zaputili na pravi put u pogrešnoj obući. Ishod ovakve greške obično nije ugodan.

Brojne su i raznolike uloge koje čovjek igra u svom životu, često više njih istovremeno. U isto vrijeme mi smo roditelji i djeca, prijatelji i kolege, šefovi i podređeni, režiseri i glumci...

Od svih životnih uloga, za većinu su najznačajnije profesionalna (poslovna) i porodična. Istovremeno, ove dvije uloge uglavnom konzumiraju i najviše našeg vremena i energije. Balans između privatnog i poslovnog života često ostaje sasvim neuhvatljiv za veliki broj radnika.

Skorija istraživanja sprovedena na velikom uzorku radnika u SAD-u pokazuju da čak 89 odsto ispitanika smatra da za njih balansiranje privatnog i poslovnog života

predstavlja značajan problem. Druga istraživanja nalaze da ne postoje značajne razlike u doživljaju odnosa ovih uloga između zapadne i istočne civilizacije. Ovaj odnos, dakle, predstavlja univerzalni problem te nije u naročitoj mjeri zavistan od kulturoloških odrednica ovih dviju uloga.

Istraživanja takođe pokazuju da su konfliktu između poslovne i porodične uloge naročito podložne žene. Iako emancipovani svijet teži da izjednači poslovne uloge muških i ženskih zaposlenika, zahtjevi porodične uloge su i dalje u mnogo čemu različiti za žene i muškarce. Ovo je naročito slučaj u patrijarhalnim društvima koja su dominantna na zapadu, isto koliko i na istoku. U ovom smislu, porodična uloga žene uglavnom je vremenski zahtjevnija i manje fleksibilna, te ne čudi što procentualno češće stoji u konfliktom odnosu sa poslovnom ulogom.

Odnos između poslovne i porodične uloge, razumije se, nije i ne mora uvijek biti negativan. Dešava se, recimo, da uspjeh doživljen na poslu pozitivno utiče na porodičnu dinamiku, ili da zadovoljstvo porodičnom situacijom pozitivno utiče na našu radnu motivaciju i entuzijazam. Češća je, međutim, ako je vjerovati istraživanjima, situacija negativne interakcije ove dvije uloge.

Negativan odnos poslovne i porodične uloge je dvo-smjeran, te se u literaturi spominju konflikt posao-porodica (work-family conflict) i konflikt porodica-posao (family-work conflict). Istraživanja, međutim, sugerišu da je neuporedivo češća situacija kada problemi na poslu negativno utiču na porodicu, nego obrnuto. Dva su najčešća uzroka ovom potencijalnom problemu:

1. Vrijeme koje posvećujemo ispunjavanju zahtjeva jedne uloge otežavaju nam da ispunjavamo zahtjeve druge uloge. Ova, očiglednija situacija, dešava se kada osoba ne stíže da završi svoje poslovne obaveze u toku radnog vremena, pa nedovršen posao 'ponese kući'. Na ovaj način, vrijeme koje bi trebalo biti rezervisano za održavanje kvalitetne porodične dinamike biva 'potrošeno' na posao. Osnovna pretpostavka za dobro obavljanje bilo kakvog zadatka je da imamo dovoljno vremena za to.
2. Stres koji doživljavamo učešćem u jednoj ulozi otežava ispunjenje zahtjeva druge uloge. Ovaj, manje očigledan uzrok, naziva se i 'prelivanja' između poslovne i porodične uloge. Prelivanje podrazumijeva situaciju kada se emocije doživljene na radnom mjestu (najčešće hronični stres ili sagorijevanje) preslikavaju na porodično okruženje.

Pitanje koje se postavlja jeste kako doživljaj neusaglašenosti poslovne i porodične uloge utiče na našu sposobnost da budemo dobri u ovim ulogama. Drugim riječima, koliko problemi na poslu utiču na porodične odnose i obrnuto.

Istraživanja pokazuju da u situaciji kada zahtjevi poslovne uloge jedne osobe škode njegovoj porodičnoj ulozi, zaposleni doživljava nezadovoljstvo karijerom (poslom), značajno je podložniji sagorijevanju, skloniji promjenama radnog mjesta, bolovanjima, nervozi i verbalnim konfliktima, te narušenom fizičkom i mentalnom zdravlju. Fizička agresivnost na radnom mjestu, kao i ponašanja usmjerena na osujećivanje namjera radnih kolega (žargonski rečeno 'podmetanje noge'), takođe je povezano sa doživljajem konflikata poslovnog i privatnog života.

Najefikasnija prevencija konflikta ove dvije životne uloge bila bi kada bismo osigurali da se ove dvije uloge ne miješaju, tj. da zahtjevi jedne uloge ne ograničavaju mogućnost bavljenja drugom. Ovo je u praksi često teško ostvarivo, pa smo primorani da ipak nalazimo način da balansiramo ovim dvjema ulogama. Uspjeh u ovoj težnji će, prirodno, u određenoj mjeri zavisiti od niza naših ličnih osobina, kao što su temperament, emocionalna stabilnost, otpornost na stres (rezilijentnost) i sl. Ipak, bez obzira na naše individualne razlike, svi imamo mogućnost da unaprijedimo svoju vještinu balansiranja ovim ulogama.

Prije svega, osnova uspješnog prevazilaženja nekog problema jeste prepoznavanje, tj. osvještavanje njegovog postojanja. U ovom cilju, povremeno se trebamo zapitati

u kakvom odnosu stoje naš poslovni život (profesionalna uloga) i privatni život (porodična uloga), da li i u kojoj mjeri jedan od ovih segmenata zanemarujemo na račun drugoga. Ukoliko nismo zadovoljni odgovorom, vrijeme je da se nešto učini po tom pitanju.

- U slučaju da nismo u mogućnosti da sve svoje poslovne obaveze završimo u toku radnog vremena, pa imamo naviku da posao završavamo kući (a slično i u obrnutoj situaciji), vrlo je moguće da naša vještina upravljanja vremenom treba izvjesno unapređenje. Postoje brojne tehnike koje nam mogu pomoći da efikasnije upravljamo svojim vremenom, kao i mnogi kursevi i savjeti za unapređenje ove vještine. Ove kurseve možemo veoma lako naći na internetu ili u popularnoj literaturi.
- Ukoliko nam se periodično dešava povećanje obima posla, tako da ni uz najbolje upravljanje vremenom ne stížemo sve zadatke završiti u toku radnog vremena, bolje je da na poslu ostanemo duže kako bismo završili obaveze, nego da iste nosimo kući. Na ovaj način ćemo, na račun kvantiteta, zadržati kvalitet vremena posvećenog svojoj porodičnoj ulozi.

- Ukoliko primijetimo da nas zahtjevi poslovne uloge hronično iscrpljuju i stvaraju nepodnošljiv stres, postoji vjerovatnoća da smo u riziku od pojave sagorijevanja. U ovom slučaju, velike su šanse da će se negativne emocije uzrokovane poslovnim okruženjem 'preliti' i na porodičnu situaciju. Tada je naš prvi zadatak, iz odgovornosti prema vlastitom mentalnom zdravlju, da unaprijedimo svoju sposobnost

upravljanja stresom. Ovaj zadatak najčešće nije zahtjevan koliko se čini, a korisni savjeti se mogu naći u popularnim knjigama, časopisima, kao i na internetu.

- Svako od nas doživljava bolje i lošije dane u svom porodičnom životu, kao i različite emocije koje prate krupne životne događaje. Ukoliko nam se u životu dešava nešto veoma značajno, do te mjere da izaziva snažne emocije koje ograničavaju našu mogućnost da se koncentrišemo na posao, dobro bi bilo da o tome obavijestimo svog prvog nadređenog. Rijetko kada je neki zadatak toliko urgentan da se ne može odgoditi za kratko vrijeme ili delegirati nekome od kolega.

Ukoliko, ipak, smatrate da ponuđeni savjeti nisu adekvatni za vašu konkretnu situaciju, te da niste u mogućnosti da sami nađete rješenje i adekvatan balans ovih dviju uloga, trebali biste se obratiti za savjet stručnjaku, psihologu u kompaniji, savjetniku ili psihoterapeutu.

Zapamtite da disbalans ove dvije životne uloge dugoročno može dovesti do ozbiljnih posljedica po funkcionalnost osobe u tim ulogama, kao i po socijalne odnose, mentalno i fizičko zdravlje. Važno je da na pravom mjestu budemo u odgovarajućim cipelama.

**Psihološki kapital
odnosi se na ono
šta pojedinac
može postati.**

Spremате se na put avionom?

Saznajte kako se najbolje možete pripremiti!

PIŠE: STAŠA NIKODINović

Svako ko je letio avionom zna koliko taj proces može biti zamoran, ali postoje određene mjere koje možete preduzeti kako biste svoj naredni let učinili ugodnijim nego ikada. Putopisni blogovi, službene stranice avio-kompanija i turističkih agencija samo su neka od mjesta na kojima možete pronaći odlične savjete koji će vas pripremiti za vaše putovanje, a svakog dana se pojavljuju i zanimljivi gadžeti koji putnicima mogu olakšati spavanje u avionu, smanjiti uticaj džet-lega nakon leta i poboljšati komfor tokom dugih sati sjedenja u avionu. U ovom broju m:agazina, izdvojili smo neke od najkorisnijih metoda koje će vam pomoći u planiranju vašeg putovanja iz snova.

„SeatGuru“ raspored sjedenja

Javna je tajna svih velikih avio-kompanija da ne daju precizne podatke o raspoloživim sjedištima u avionu, tako da osim oznake „crveno“ za zauzeta i „zeleno“ za slobodna mjesta nemate priliku da saznate više o rasporedu sjedenja na vašem letu. Web stranica „SeatGuru“, koju je pokrenuo čuveni „TripAdvisor“, omogućava vam da odete korak dalje i detaljno provjerite unutrašnji izgled svakog aviona, tako da možete odlučiti koje je sjedište najbolje za vas. Na ovoj web stranici možete pronaći čak i recenzije sjedišta koje su ostavili razni putnici. „SeatGuru“ je

posebno koristan za one koji teško podnose buku tokom leta, budući da aplikacija procjenjuje koje se sjedište nalazi na idealnoj udaljenosti od motora. Pored toga, ova aplikacija nudi i raspored svih najvažnijih aerodromskih lokacija, djutfri-šopova i prostora za relaksaciju, tako da se u potpunosti možete pripremiti za dugi period čekanja između letova na terminalu aerodroma.

NAJBOLJE APLIKACIJA ZA PAKOVANJE (BLOG WWW. TRAVELBAGQUEST.COM)

1. Packing Pro
2. Triplist Pro
3. Pack the Bag
4. Packing List
5. Pack the Suitcase

Zabavna strana pakovanja

Čini li vam se da je nemoguće učiniti pakovanje zabavnim? Iako možda izgleda da je to nemoguće, pakovanje zaista može biti zanimljivije i jednostavnije nego što mislite. Više ne morate praviti dugačke liste na kojima ćete precrtavati stavke tokom procesa pakovanja, budući da postoji niz korisnih aplikacija koje će vam u tome pomoći i ubrzati odabir predmeta koje morate ponijeti na svoje putovanje. Aplikacije kao što su „Packing Pro“ ili „Pack the Bag“ omogućavaju vam da kreirate svoje liste koje možete podijeliti po kategorijama kao što su „ručna prtljaga“, „hlače“ ili „toaletna torbica“. Najveća prednost ovih aplikacija je činjenica da će liste uvijek ostati memorisane u vaš smartfon, tako da ne postoji mogućnost da zagubite svoju listu koja vam može pomoći i pri narednom pakovanju. Još jedan način da pakovanje učinite zabavnijim je slaganje odjeće po bojama, što vam može kasnije pomoći dok pretražujete svoju torbu u potrazi za određenim predmetom. Ukoliko tražite farmerke, možete biti sigurni da ćete ih pronaći u „plavoj zoni“ svoje torbe, a sistem slaganja po bojama odličan je način brzog razvrstavanja odjeće i obuće.

Ne želite dodatno plaćati? Obavezno izmjerite težinu prtljaga!

Mnogi putnici prije polaska na daleka putovanja zaboravljaju jednu ključnu stvar: mjerenje težine prtljaga. Iako se često olako zaboravlja na ovu stavku tokom priprema za put, jedna jednostavna provjera može vam uštedjeti mnogo novca. Veliki broj avio-kompanija skupo naplaćuje prekoračenje dozvoljene težine prtljaga, tako da je najbolje što možete uraditi dobra priprema. Prvi korak je posjeta službenoj web stranici kompanije sa kojom letite, gdje ćete pronaći tačne podatke o dozvoljenoj težini, dužini i visini prijavljene i ručne prtljage. Najčešće je, u slučaju ručnog prtljaga, dozvoljena dužina od 56 cm i širina od 35 cm, ali ipak se ne radi o univerzalnim dimenzijama, tako da je prethodna provjera uvijek neophodna. Prilikom mjerenja visine i težine prtljaga, važno je uzeti u obzir sam materijal od kojeg je kofer napravljen, kao i mjeriti sve dijelove, kao što su točkići i ručka.

Spakujte idealnu toaletnu torbicu

Ženama je najveća muka pakovanje toaletne torbice, koja istovremeno mora sadržavati svu potrebnu kozmetiku i poštovati internacionalne propise o dozvoljenoj količini tekućine koja se može unijeti u avion. Kako vas ne bi uhvatila panika, još prije početka pakovanja treba da razmislite šta vam je apsolutno neophodno u torbici, a šta biste mogli izostaviti. Dobar način na koji možete uštedjeti na prostoru u torbici je kupovina posebno pripremljenih bočica koje već imaju odgovarajuće dimenzije u skladu sa propisima. Velika prednost ovih bočica je i to što su napravljene da izdrže veliki vazdušni pritisak, tako da možete biti sigurni da sadržaj neće procuriti tokom leta.

Još jedan način je kupovina proizvoda „2 u 1“, kao što je šampon koji isto-

vremeno može poslužiti i kao regenerator za kosu, i minijaturnih kupki i sapuna koji su dostupni u mnogim prodavnicama.

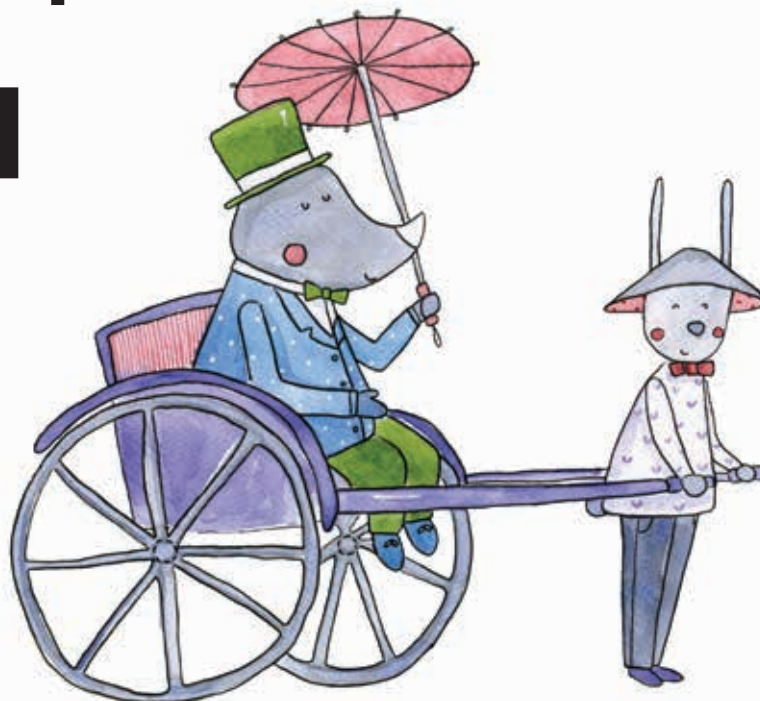
Ne zaboravite neophodne dokumente

Iako mislimo da nam se to sigurno ne može desiti, često pri odlasku na put zaboravljamo na naše najvažnije dokumente kao što su pasoš ili lična karta. Pažljivo provjerite koji su vam dokumenti potrebni za ulazak u određenu zemlju, kako se ne biste zatekli u neugodnoj situaciji, i pobrinite se da prije odlaska u zemlje koje su ocijenjene kao „rizične“ primite sve potrebne vakcine. Savjetuje se regulisanje bankovnog računa prije polaska na put, tako da prilikom plaćanja u stranoj valuti ili podizanja novca sa bankomata ne nailazite na neprilike. Korisno je na kofer, u pasošu i novčaniku postaviti naljepnicu sa vašim osnovnim podacima za slučaj nužde, a važno je i memorisati najvažnije telefonske brojeve zemlje u koju putujete. Ukoliko budete pratili ove savjete, vaše naredno putovanje proći će bezbrižno i ubrzo ćete poželjeti da se ponovo nađete u vazduhu!

ŽIVOT U PRIČAMA

O vodi i drvetu

PIŠE: BOJAN RADOVIĆ

Ulazim u taksu, kažem mu gdje idem u dvije riječi na nekom vrlo lošem mandarinskom, on mi priča nešto, ja pojma nemam o čemu, na kraju shvati da nema vajde i odustane od razgovora. Minut kasnije, majstor počne da skuplja šlajm. Čini mi se, još iz pete. I traje to, pa, dobrih minut i po. Izbacuje ga kroz prozor sa svoje lijeve strane, pravo u dno desnih vrata ogromnog crnog automobila koji ga pretiče. Ja šokiran - a njega boli uvo. Kapiram da je dobro što vozač ispljuvanog auta makar nije vidio, čuo ili osjetio šta ovaj idiot radi, jer zaista ne želim da budem usred kineske saobraćajne tuče.

Još uvijek u šoku šta sam vidio, jer ne mogu da vjerujem da me od svih ljudi u Pekingu vozi najveća seljačina među njima, samo nekoliko minuta kasnije gledam ga kako na dugmence otvara suvozačev prozor i kroz njega izbacuje praznu polulitarku fante (što je ovdje fanda). Kao da Teodosić dodaje „backdoor“ Nedoviću,

kao da Butulija asistira Peruničiću (Nenadu, naravno), sa pokretima velikog znalca. Flaša ovoga puta leti pravo u vozački prozor nekog hjundaija.

„Gotovo“, pomislih, „Sad će da se nalupaju na moje oči“. A to ti je prvo pravilo za svakog stranca u Kini - bježi od sukoba, jer dok ti pandurima objasniš da nemaš veze ni sa čim, već si deportovan. Šatro komunizam, bato.

Kad ono - stativa. Vozač pogođenog automobila pogleda ovog mog seljačinu taksistu, a ovaj moj ni da trepne, ma ni da se okrene. Ono, baš ga zaboli. I na tome se završi. NA TOME! Bez psovki, bez prijetnji, bez pominjanja mrtvog i živog, bez ičega na šta sam navikao. Svako svojim putem i gotovo.

Fascinantno je.

Ajde što Kina ima više od milijardu ljudi, nego što Peking ima više od dvadeset miliona. To vam je kao nekadašnja SFRJ. U jednom jedinom gradu.

I sad ti gledaš ove ljude kada prvi put dođeš ovdje i ništa ti nije jasno. Na ulici biciklista blokira pješaka, motociklista blokira biciklistu i pješaka, automobil blokira motociklistu, biciklistu i pješaka, a sve njih blokira kome gode dune da to uradi i niko se ne buni, već svako strpljivo čeka svoj red.

U redu za karte, za klopnu, ma za bilo šta, uvijek se nađe neko da se ugura, ubudži, da se ubaci preko reda. Ali, nikako da se ušunja, već da jasno da do znanja da to nešto on želi i da sada mora to i da dobije. Borba za svako mjesto, za svaki besplatan zalogaj, za bilo šta pod suncem. I ništa. Svi čute.

Usred restorana, lik pored tebe podrigne. Dva minuta kasnije - još neko, pa još neko. Ili prdne. Ne preuveličavam. Svega mi. Prde po restoranima i niko ništa.

Pekinški metro, liniju izaberi prema svom nahodanju (ima ih dosta, jer neki narodi zapravo rade nešto, a ne samo da palamude po televizijama o velikim infrastrukturnim projektima), ulazi gospođa od sedamdesetak godina, vidi jedno slobodno mjesto i, taman prije nego što će sjesti, neki kretenoid sa plavim pramenom, tinejdžerskim bubuljicama i pretijesnim pantalonama uskače baš tu gdje je ona trebala da sjedi.

On - ništa.

Ja - pizdim. Glavu bih mu otkinuo.

Ona - ništa. Ma ni bore malo da se uskovitlaju. Ništa.

Ja - zbunjen.

Zašto? Zato što je ovo ponašanje prihvatljivo u Kini. To se zove tolerancija. I sad će neko da kaže: „Ako je to ta tolerancija, onda neka hvala“. Ali čekajte.

Njihova se tolerancija zasniva na osjećaju da je život težak i da su njegove posljedice daleko od idealnih, te da nikada nećemo moći da imamo potpunu kontrolu onoga što nam se dešava. Ako bi nas neko gurnuo, podrignuo nam ili bacio flašu na naš auto, nedostatak reakcije bi značio slabost. Ovdje ne. Ovdje je to samo bespotrebno nerviranje zbog nečega što ne možeš da promijeniš, zbog nekoga nad kim nemaš nikakvu moć - bilo fizičku ili mentalnu. Šta je za nas 'nepravda' na koju moramo da odgovorimo, za njih je bespotrebno trošenje živaca i vremena.

Neko pametniji od mene je zato kineski temperament nazvao vodom, a naš (zapadni) drvetom. Voda teče oko

Njihova se tolerancija zasniva na osjećaju da je život težak i da su njegove posljedice daleko od idealnih

prepreka i ne osjeća posljedice oštih čoškova na koje nailazi. Ona nastavlja svoj put nevezano na problem, i, mada kasni, prije ili kasnije stiže na svoje mjesto. To što će usput ponegdje i stati, ne znači ništa do da će naposljetku stići, jer ne može da se polomi.

Za razliku od nas, koji ćemo pući pred prvim pritiskom, prvom nepravdom i prvom budalom koju sretnemo.

I to vam je ta istočnjačka filozofija dugog življenja, ali ja bih ipak nekome zalijepio šamarčinu.

INTERVJU MOBILNIM

Massimo Savić:

Digitalno doba mi nije blisko, ja sam analogni tip

RAZGOVARAO: SAVO DRAKULIĆ

Slavna muzička zvijezda Massimo Savić je neko koga ne treba posebno predstavljati. Majstor melodičnih pop-rok numera ove godine je aktuelan sa albumom „1 dan ljubavi“, ali povod za naš razgovor sa njim je bio nešto drugačiji.

Naime, s obzirom na to da je izuzetno dugo na sceni, zanimalo nas je kako se Massimo snašao u tranzicionom periodu i tehnološkoj eksploziji koja je 'zakačila' i njegovu generaciju. A, evo i šta nam je poznati kantautor otkrio...

Izgleda da se danas nigdje ne ide bez mobilnog telefona. Koliko često Vi koristite telefon?

Svaki dan. Neki put bih najradije da ga nemam i da me niko ne zove, ali s obzirom na zahtjeve mog posla, telefon je potreba.

Šta od opcija na pametnom telefonu najčešće koristite?

Opcija isključivanja zvuka je nešto što mi se jako sviđa, ali tome ne pribjegavam često. Zapravo mi je najčešće korištena opcija to da se javim na poziv.

Sa kim najčešće razgovarate?

Sa obitelji, prijateljima, poslovnim suradnicima, novinarima. Moj telefonski ispis bi vam mogao čudo toga ispričati.

Kakve fotografije se najčešće mogu naći na Vašem telefonu?

Fotografije osoba koje me okružuju, ili nekih stvari za kojima čeznem, ili jednog naizgled običnog trenutka u jednom danu i tako dalje. Često ćete tamo naći fotografije mog psa Manga ili fotografiju neke gitare koja mi je posebna ili neki lijep zalazak sunca, pogled s prozora, druženje

s prijateljima... U svakom slučaju, za dobru fotografiju sam spreman jako se potruditi.

Budući da ste muzičar, da li koristite neku aplikaciju da zabilježite svoje ideje?

Većinu ideja realiziram u studiju i u razgovoru sa suradnicima tu ideju produbljujem i koncipiram tako da postane savršen odabir. Ponekad znam koristiti „Voice Recorder“, jer vrlo često ideje za pojedine glazbene dionice dobijem noću. Da ih zbog sna ne bih zaboravio, znam iskoristiti i tu opciju na telefonu.

A, kakvu muziku najradije slušate preko telefona?

Uglavnom istu onu koju slušam u automobilu ili na kompjuteru. Uvijek će se tu naći neki Princ, Dejvid Boui, Majls Dejvis i tako dalje.

Kada govorimo o odnosu tehnologije i muzike, kako zamišljate da će izgledati situacija za, recimo, nekih desetak godina?

Vjerujem da će medij za pohranjivanje glazbe biti još manji. Da će tehnologija snimanja biti još jednostavnija i još dostupnija. Otvorit će nam to neke nove mogućnosti, ali ne vjerujem da ćemo zbog toga stvarati bolju glazbu.

Ove godine je izašao vaš novi album „1 dan ljubavi“. Koliko se njegovo snimanje razlikovalo od albuma nastalih osamdesetih godina?

Jasno da se jako puno razlikovalo, jer je tehnologija uvjetovala mnoge promjene. Možda sam staromodan, ali moram priznati da mi digitalno doba nije blisko. Čak bih sebe nazvao analognim tipom. Da objasnim - kada radimo u studiju dogodi se problem sa kompjuterima i tada mi dođe da malo drmnem taj PC sa strane kao kakav stari televizor i molim ga da proradi. Ali, jasno, bezuspješno. Kada je instrument analogni, ništa se bitno ne može pokvariti, i dok radim imam osjećaj da kontroliram događaj. Te kontrole mi nedostaje u novim tehnologijama.

Da li ste ikada imali priliku da saradujete sa nekim samo online?

Više sam čovjek koji želi s ljudima surađivati uživo, pa čak i kada neki kontakt uspostavim online, trudim se da na tome sve ne ostane.

Danas su popularne saradnje ljudi širom svijeta koje im omogućuje internet. Kakvo je Vaše mišljenje o globalnoj mreži po tom pitanju.

Ako znate što želite, internet vam može otvoriti mnoga vrata i povezati vas sa ljudima širom svijeta. Ali, niti svi znaju što žele od interneta, niti su sve stvari koje nađete istinite i provjerene.

Koristite li društvene mreže i šta Vas kod njih privlači, odnosno odbija?

Sam ne koristim društvene mreže. Imam tim iz Aquarius-a koji taj dio posla radi za mene. Oni održavaju

Ponekad znam koristiti „Voice Recorder“, jer vrlo često ideje za pojedine glazbene dionice dobijem noću.

moj službeni Facebook profil i odgovaraju na svakakve upite. Činjenica da netko misli da moram svima u svakom trenutku biti na raspolaganju je jedna od stvari koja mi nikako ne leži i zbog kojeg sam više promatrač društvenih mreža, a ne i njihov aktivni sudionik.

Šta je po Vama najbolja, a šta najgora stvar kada je u pitanju savremena tehnologija koju koristimo za komuniciranje?

Stalno stvaramo nove i nove aplikacije za međusobnu komunikaciju. Zovemo se međusobno na fiksne telefone, pa na mobitele, pišemo SMS-ove, razgovaramo putem Viber-a, fotografije razmjenjujemo putem Dropbox-a, ostavljamo poruke na Facebook-u, tvitamo, koristimo Instagram, šaljemo mejlove, pjesme dijelimo putem linkova... Pa, zar nije jednostavnije naći se s nekim licem u lice, sjesti na trenutak i popiti piće?

BRENDOLOGIJA

Da li Facebook i dalje zaslužuje **like marketing stručnjaka**?

Kada je krajem 2013. godine Facebook započeo sa radikalnim promjenama vidljivosti postova objavljenih na stranicama, u svijetu marketinga je zavladała panika. Resursi utrošeni na dugogodišnje građenje velike baze fanova skoro preko noći su postali deplasirani, smatrali su tada mnogi. Međutim, drugi su u ovim velikim promjenama vidjeli pravu priliku za marketing stručnjake. Skoro dvije godine kasnije, može li se zaključiti ko je bio u pravu?

PIŠE: NENAD BOSNIĆ

Prema istraživanjima nekoliko agencija i specijalizovanih internet portala, prosječna vidljivost neplaćenih postova, popularni „organic reach“, za svega nekoliko mjeseci smanjena je i do četiri puta.

Danas, objave Facebook stranica u prosjeku vidi svega šest odsto osoba koje datu stranicu prate. Ova prosječna brojka drastično varira, jer je Facebook blaži prema manjim stranicama, te njihove sadržaje može da vidi i desetina

pratilaca. Veliki igrači, međutim, pretrpjeli su i najveći udarac, jer veće brojke fanova povlače dijametralno opadajuću vidljivost. Prema istraživanju agencije „Ogilvy“, najveće stranice - one koje imaju preko 500 000 fanova - danas besplatno mogu da dosegnu jedva dva odsto te ogromne baze, pa u poslovnom žargonu sve češće odzvanja fraza „Facebook zero“ kao opis tendencije razvoja reklamnog potencijala ove mreže.

Odluku da se promijeni tretman Facebook stranica rukovodstvo najveće svjetske društvene platforme objasnilo je željom da se akcenat stavi na Facebook prijateljstva i, shodno tome, početna stranica 'očisti' od suvišnog propagandnog materijala. Većina administratora stranica je, pak, u svemu vidjela namjeru da se poveća zarada od reklama. Marketing eksperti su smatrali da su upravo oni postali mete mudrog marketing poteza - dato im je vrijeme da naprave veliku bazu potencijalnih potrošača, ali sada moraju da plate kako bi nastavili da joj pristupaju. Dok dio pogođenih i dalje gundđa, sve više je onih koji pozdravljaju dugoročne efekte ovog poteza, a kao osnovu svog stava nude nekoliko interesantnih pojašnjenja.

Glavni argument tiče se i najspornijeg pitanja - cijene. Naime, Facebook nudi reklamni prostor na početnoj stranici („Novosti“ ili „News Feed“), kao i dvije opcije plaćanja - po danu ili dugoročno. Tačna cijena za, primjera radi, doseganje 50 000 korisnika zavisi od više faktora, prvenstveno grupe koja je targetirana. Ukoliko želite da se obratite mladim studentima iz cijele Evrope cijena će biti veća, jer postoji mnogo stranica koje su spremne da plate za isti cilj. Sa druge strane, ako prodajete proizvod starijim gospođama iz baltičkih država, za isti novac ćete dosegnuti više pojedinaca zbog manje konkurencije. Iako je povremeno plaćanje sada skoro pa neophodno, cijene su prihvatljive. Prosječna stranica iz BiH, koja ima 15-ak hiljada fanova, za uplatu od 10 USD može da računa na 60-80 hiljada pregleda. Specijalizovani portal „Simply Measures“ je utvrdio da 1000 pregleda košta svega 0,25 USD, što je tek 1 % cijene za isti rezultat ostvaren televizijskom reklamom.

Eliminisanjem neplaćenih reklama, kreiran je kvalitetniji prostor za plaćene. Kada korisnici nisu 'bombardovani' oglasima, znatno pozitivnije reaguju na one probrane koji su nenametljivo uklopljeni u njihov svijet na društvenoj mreži, pa je smanjenjem kvantiteta marketinga, u stvari, povećan njegov kvalitet. Toj tvrdnji u prilog ide i studija koju je sproveo „ComScore“, a koja je pokazala da je zainteresovanost Facebook fanova jednog prodavca za kupovinu njegovog proizvoda nakon jednomjesečne

reklamne kampanje bila 27 odsto veća u odnosu na interesovanje kontrolne grupe. Takvim efektima znatno doprinosi i samo okruženje na Facebook-u, jer informacije obogaćene socijalnom komponentom daju daleko bolje rezultate od depersonalizovanih poruka. Tako je analiza agencije „Nielsen“ pokazala da reklame koje korisnicima ukazuju kako su njihovi prijatelji zapratili određenu stranicu generišu 55 % više reakcija, a čak 92 % osoba vjeruje preporuci osobe koju poznaje.

Iako je Facebook često pod udarom zbog prikupljanja velike količine informacija o svojim korisnicima i njihovom ponašanju, ova ogromna kolekcija podataka kompanijama sada omogućava veoma dobro definisanje ciljne grupe. Filteri pri objavljivanju reklame dozvoljavaju precizno targetiranje na osnovu raznovrsnih kriterijuma, od standardnih, poput starosne dobi ili prebivališta, do vrlo istančanih, kao što su interesovanja, politička uvjerenja

ili potrošačke navike. Takođe, akcenat je sada stavljen na sadržaje koji se uklapaju u „News Feed“, pa je važno samu poruku formulirati tako da bude aktuelna i uključuje u diskusiju ne samo fanove stranice već i druge Facebook korisnike sličnih interesovanja. Uz dobar pristup, nekoliko klikova i dvadesetak dolara, preko 100 000 pažljivo odabranih potencijalnih

konzumenata može da vidi vašu poruku, a to je reklamni potencijal kojem je i dalje teško parirati.

Iako je konkurencija na internetu velika, čini se da najveća društvena mreža ne prepušta svoju čvrstu poziciju na tržištu oglašivača i ostaje nezaobilazan promotivni kanal svake kompanije. Ipak, Facebook-ova tendencija da se kontinuirano mijenja je za svakoga mač sa dvije oštrice, pa i za marketing menadžere koji će morati da uvijek budu spremni na nova prilagođavanja. No, prilagodljivost je svakako u srži ove profesije.

Savjeti stručnjaka za maksimalnu efikasnost:

- Reklame treba da budu povezane sa aktuelnim dešavanjima.
- Koristite što više video-linkova i fotografija, a što manje statusa.
- Objavljujte manje, ali kvalitetnije i u skladu sa ciljem.
- Poseban fokus stavite na dobro targetiranje korisnika.
- Isprobajte različite sadržaje za prenošenje iste poruke.
- Ne obraćajte se samo svojim fanovima - reklame dosežu i druge korisnike.

Danas, objave Facebook stranica u prosjeku vidi svega šest odsto osoba koje datu stranicu prate.

PREPORUKE

PRIPREMILA: LJILJANA ŠIPRAGIĆ, lovily.net

WEB SAJT

BakingMad.com

Možda će neki reći da je kuhanje dosadno ili naporno, ali spremanje najčokoladnijih i najslasnijih deserta na svijetu definitivno se ne može strpati u tu kategoriju. Cijeli taj proces pravljenja, ma koliko bio složen, poprimi neku posebnu draž kada je u sve uključena čokolada (ili barem neki slatki sastojak).

Za sve nas koji dijelimo ovo zadovoljstvo spremanja deserta, „Baking Mad“ je prava poslastica. Postoji toliko web sajtova na internetu koji nude recepte za kolače, torte, pite i slična jela, ali jedni su prekomplikovani, drugi nesigurni, a treći uglavnom zahtijevaju namirnice koje kod nas ne mogu da se nabave.

„Baking Mad“ je, na sreću, sušta suprotnost svemu gore navedenom. U potpunosti je prilagođen korisnicima i što jednostavnijem snalaženju. Recepti su savršeno poredani i grupisani, pretraga moguća po više parametara, redovno se ubacuju novi, proces pravljenja je savršeno objašnjen, mjerne jedinice se mogu lako konvertovati, i tako u nedogled sa pogodnostima. Na stranici se mogu pronaći i brojni trikovi i savjeti prilikom pravljenja, i to uvijek uvezani sa receptom koji zahtijeva neku dodatnu vještinu. Osim toga, FAQ je ovdje poprimio skroz drugu dimenziju - toliko korisnih kuharskih savjeta na jednom mjestu, da svako uz malo truda i vremena može postati dobar poslastičar.

Jesam li spomenula da su pojedini recepti sa sajta oni od najpoznatijeg slastičara na svijetu Erika Lanlarda? Da, jesu. A nemoguće je da nemate želju probati njegovu najčokoladniju tortu.

KNJIGA

Bil Brajson - „Kratka istorija bezmalo svačega“

Iako je izašla davne 2003. godine, i u nekoliko narednih godina pokupila brojne nagrade, sada se ponovo digla prašina oko ovog djela. Razlog je jedan - fantastična je.

Brajson je na jedan jednostavan, zabavan i duhovit način napravio mini enciklopediju koja obuhvata brojne pojave u prirodi i oko nas. Sve je objasnio na jedan tako čitljiv i zanimljiv način, da je nemoguće da brojne činjenice iznijete u djelu čitaoci ne shvate, ne zapamte i ne spomenu prvom prilikom u nekom razgovoru.

Ovaj američki pisac je dokazao da nauka uopšte nije dosadna i strašna kao što se čini. Po jednu glavu svako veče i uz Brajsona će se svako moći praviti (i zapravo biti) enciklopedijski pametan.

Pripremite se za sagledavanje svijeta na sasvim drugačiji način, mnogo smijeha i pametnih stvari.

MUZIKA

Irie FM

Većina muzičkih preporuka koje vidimo, čujemo i pročitamo su strane. Valjda postoji usađena 'činjenica' da mi nemamo dobrih muzičara, lijepih pjesama i kvalitetnih zvukova. I ne čudi, s obzirom na to da je sva muzika koja nam je servirana putem medija iz kategorije šunda. Upravo zato je bitno da što više ističemo one koji se bore protiv toga; one koji imaju šta da ponude - i to na svjetskom nivou.

Jedan takav bend nosi ime „Irie FM“. Ako ste bili na Demofest-u nekoliko godina unazad, sigurno ih se sjećate kao demo benda iz takmičarskog dijela, kada su zauzeli visoko 4. mjesto. Ove godine su se na sceni pojavili kao revijalci, ispunivši pri tome sva očekivanja publike.

„Irie FM“ je beogradski bend koji je svojim rege ritmovima uspio da razdrma sve posjetioce pomenutog festivala. Proglašeni su najboljim rege bendom u Evropi, nastupali su na brojnim festivalima u svijetu, a sada je pred njima i novi album. Ono što će ga izdvajati od prethodnog rada benda su dvije stavke: dvojezičnost i kombinacija (fusion) raznih žanrova. Dakle, očekuju nas vrhunske pjesme na srpskom i engleskom jeziku, koje će žanrovski mnogo manje ličiti na izvorni rege, iako će srž i dalje biti ta. Malo densa, malo elektronike, malo roka, rege ritmova, odličan vokal - i eto sjajnog načina da se razdrmate u tmurnim jesenjim danima.

Kako biste osjetili koliko fenomenalno zvuči navedena kombinacija, autor toplo preporučuje slušanje numera „Svi“ i „Kliziš“ u lajv izvedbama.

FILM

Najbolja ponuda

Toliko filmova izađe na godišnjem nivou, i toliko njih uopšte ne dospije u kina, da je sasvim logično da mnoga kvalitetna djela, koja zaslužuju isključivo hvalu, ne zadbiju dovoljno pažnje. Jedan takav je i „Najbolja ponuda“ (The Best Offer).

Ovaj italijanski film, sa radnjom koja se dešava u Pragu, nevjerovatnom glumačkom postavom i sasvim neočekivanom pričom, nudi sve što gledaoci mogu poželjeti. Zanimljivost same radnje i nevjerovatnost kraja čine ga jednim od onih koji se gledaju bez treptanja - jer ni jedna scena i detalj ne smiju da se propuste.

Glavnu ulogu tumači fenomenalni Džefri Raš, a uz njega rame uz rame stoje Džim Stardžes i manje poznata, ali i dalje odlična Silvija Huks. Za muziku je bio zadužen Enio Morikone - a njegovo ime sve govori samo za sebe.

Dakle, spremite se na potpunu zaokupljenost svih čula. Vaše uši i oči će uživati u umjetničkim aspektima, mozak će biti potpuno zaokupiran, a i osmijeh će se često pojaviti na licu.

A kakvi ćete biti nakon pogledanog kraja filma? Vidjećete sami!

Pobjednička fotografija
zajedničkog konkursa
kompanija m:tel i Canon
"Uhvati komunikaciju"

AUTORKA: Tajana Dedić-Starović

OPIS FOTOGRAFIJE: Fotografija je nastala kao pokušaj predstavljanja suštine moderne komunikacije kod većine ljudi danas. Iako to zvuči kao kliše, mi jesmo zarobljeni tehnologijom i dostignućima modernih komunikacionih sredstava, te je mali broj ljudi koji umije adekvatno da, uopšte, komunicira. Ipak, to je naša stvarnost i takvu je treba prihvatiti. Mi smo, metaforički i bukvalno, uhvaćeni u komunikaciji.

let them stare

htc one M9

Predstavlja 4 UltraPixel™ kameru za selfie i kameru od 20 megapiksela na poledini za snimanje ultra oštarih fotografija i videa svaki put. Imate samo jedan život. Pokažite ga.

#HTCOneLife

SONY

Mogu uslikati više uspomena bilo gdje

Konačno, elegantan, vodootporan*
pametni telefon sa 2 odlične kamere
i baterijom koja traje 2 dana** za svakoga

XPERIA M4 Aqua

sonymobile.com/Xperia-M4-Aqua

*Uređaji Sony Xperia M4 Aqua su vodootporni i zaštićeni od prašine dok god su ispraćena neka jednostavna uputstva: svi portovi i zaštite su čvrsto zatvoreni; telefon nije moguće potopiti u vodu dubine preko 1,5m ili na period duži od 30 minuta; telefon je moguće koristiti isključivo u vodi koja ne sadrži dodatke hemijske supstance. Uređaj se ne smije koristiti u morskoj vodi ili bazenima koji sadrže morsku ili hlorisanu vodu. Zbog upotrebe neodgovarajuća upotreba će dovesti do ukidanja garancije. Telefon posjeduje Ingress Protection rejting IP65 i IP68. Kako bi se informisali šta ovo znači, kao i za više informacija, posjetite <http://support.sonymobile.com/global-en/dm/waterproof>. Imajte na umu da Xperia M4 aqua ima otvoren USB ulaz za konektovanje i punjenje. USB ulaz treba biti potpuno suh prije nego telefon uključite na punjenje, ukoliko je telefon bio izložen vodi. ** Trajanje baterije je mjereno u skladu sa Sony Mobile Communications AB's profilom korištenja pametnih telefona, definisanom u septembru 2014. godine tako da predstavlja tipičan režim aktivnog korištenja prosječnog korisnika, što uključuje, ali nije ograničeno, na brojne standardne scenarije (pozive, slanje SMS poruka, pristup Webu, pristup društvenim mrežama, igranje, slušanje muzike, snimanje fotografija, gledanje online video sadržaja, snimanje i reprodukcija video materijala). Sony je zaštitni znak ili registrovani zaštitni znak kompanije Sony Corporation. Android, Google Chrome i Google Play su zaštitni znaci u vlasništvu Google Inc. Playstation je registrovani zaštitni znak Sony Computer Entertainment Inc. ©2015 Sony Mobile Communications Inc. Sva prava zadržana.

See the Great, Feel the Great

LG G4

Inovacije
za bolji život

See the Great
Feel the Great

